

प्रथम पटक आयोजित

प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम-२०७३

स्मारिका

नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल
Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal (NeNAP)

पोष्ट बक्स नं.: १०२१७, सिनामंगल, काठमाडौं-०९, नेपाल

फोन/फ्याक्स नं.: ००९७७-१-४११०९२४, E-mail: nenapiresearch@gmail.com

आयोजक

भारतीय शैक्षिक संस्थानमा अध्ययन पश्चात नेपालका विविध क्षेत्रमा
लामो समयदेखि सेवामा रही राष्ट्रका लागि महत्वपूर्ण योगदान
पुऱ्याउनु हुने विशिष्ट व्यक्तिहरुको सम्मानमा

प्रथम पटक आयोजित

प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम-२०७३

माघ ८ गते शनिवार, २०७३ । जनवरी २१, २०१७
अमृतभोग कम्प्लेक्स, डिल्लीबजार, कालिकास्थान, काठमाडौं ।

सम्पादक

डा. प्रेमराज न्यौपाने
श्री दीपक कुमार अधिकारी
डा. टीकाराम पौडेल
श्री डिल्लीराम शर्मा संग्रौला

आयोजक संस्थाहरु

नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल (NeNAP)
प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपाल (PVP, Nepal)
विश्व विद्यार्थी युवा संघ (WOSY)
ग्राफ्टाई, नेपाल (GraFTii, Nepal)

पुस्तक	: प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम-२०७३
प्रकाशक	: नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल सिनामङ्गल - ०९, काठमाडौं, +९७७-१-४११०९२४
सर्वाधिकार	: प्रकाशकमा
सम्पादक	: डा. प्रेमराज न्यौपाने, श्री दीपक कुमार अधिकारी, डा. ठीकाराम पौडेल, श्री डिल्लीराम शर्मा संग्रौला
संस्करण	: प्रथम/२०७४, बैशाख/१५०० प्रति
आवरण/लेआउट	: सन्तोष आचार्य
मुद्रण	: नेपाल प्रिन्टिङ्ग सपोर्ट, अनामनगर, काठमाडौं (०१-४२६५८२१)

प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम-२०७३

कार्यक्रम संयोजक

श्री दीपक कुमार अधिकारी

प्रमुख अतिथि

माननीय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री श्री जीवन बहादुर शाही

विशिष्ट अतिथिहरू

नेपालका लागि महामहिम भारतीय राजदूत श्री रञ्जित रे
अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद्का राष्ट्रीय संगठन मन्त्री मा.सुनील आम्बेकर
नेपालका इष्टदेव भगवान् पशुपतिनाथ मन्दिरका मूल भट्ट श्रद्धेय गणेश रावल भट्ट
डिपुटी चीफ अफ मिसन, भारतीय राजदूतावास, काठमाडौं, नेपाल श्रीमान् विनय कुमार
विश्व विद्यार्थी युवा संघ (WOSY) की अन्तर्राष्ट्रिय अध्यक्ष डा.रश्मि सिंह
प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपालका राष्ट्रिय महासचिव श्री रमेश कण्डेल

सम्मानित व्यक्तित्वहरूको संख्या

३२ जना

राजदूत
AMBASSADOR

भारतीय राजदूतावास
काठमाण्डू (नेपाल)
Embassy of India
Kathmandu (Nepal)
☎ : +977-1-4411425
☎ : +977-1-4420130
✉ : amb@eoiktm.org

23rd February 2017

MESSAGE

I am delighted that the Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal (NeNAP) is working for the further strengthening of India-Nepal relations particularly at the level of the youth in both countries.

The Pratishthan's efforts to develop stronger linkages with Nepali students who have studied in Indian institutions are indeed praiseworthy. The felicitation of 32 eminent Nepalese personalities who graduated from various educational institutions in India and have achieved high distinction in Nepal was a commendable effort.

I am sure the Pratishthan will continue to work to strengthen these strong linkages in the education sector between Nepal and India.

[**Ranjit Rae**]

सम्पादकीय

“प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम-२०७३” द्वारा वास्तविक प्रतिभाहरूलाई हार्दिकतापूर्वक निम्त्याएर एउटै मञ्चमा सम्मान गर्ने सु-अवसर प्राप्त भएकाले हामी गौरवान्वित भएको महशुस गरिरहेका छौं । नवप्रतिभाहरूको साथसाथै समाजमा स्थापित भई सक्नु भएका महान् हस्तीहरूले सम्मानलाई स्वीकार गरी हाम्रो प्रयास र सत्संकल्पलाई पूर्णता प्रदान गर्नुभएको छ जुन निरन्तर स्तुत्य र प्रशंसनीय छ । प्रतिभाहरूमा यस्तै महानताहरू भएकै कारण पनि यो प्रतिभा-सम्मान कार्यक्रम सफल भएको अनुभूति हामीलाई भएको छ ।

गत माघ ८ गतेका दिन चारवटा संस्थाहरू जसमा नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल (नेनाप), प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद् (PVP), नेपाल, विश्व विद्यार्थी युवा संघ (World Organisation of Students and Youth-WOSY) र ग्राफ्टाई (ग्रेजुएट फ्रम फिल्म एण्ड टेलिविजन इन्स्टिट्यूट अफ इण्डिया, पूणे), नेपालको संयुक्त आयोजनामा भारतबाट अध्ययन गरी नेपालमा विशिष्ट कार्य गरिरहेका एवं गर्नुभएका केही वरिष्ठ र विशिष्ट महानुभावहरूलाई प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम-२०७३ द्वारा सम्मान गरियो । त्यस सम्मानमा विभिन्न विधा वा क्षेत्रहरूलाई समेट्ने गहन प्रयासहरू गरियो, जसमा सफलता पनि प्राप्त भएको छ ।

प्रमुख अतिथिको रूपमा माननीय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री श्रीमान् जीवन बहादुर शाहीज्यू को उपस्थिति थियो, विशिष्ट अतिथिहरूमा नेपालका लागि महामहिम भारतका राजदूत श्रीमान् रन्जित रेज्यू, अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद्का राष्ट्रीय संगठन मन्त्री श्रीमान् सुनील आम्बेकरज्यू, भारतीय राजदूतावासका डि.सी.एम. श्रीमान् विनय कुमारज्यू, नेपालका इष्टदेव भगवान् पशुपतिनाथ मन्दिरका मूल भट्ट श्रद्धेय श्रीमान् गणेश रावल भट्टज्यू, विश्व विद्यार्थी युवा संघकी अन्तर्राष्ट्रिय अध्यक्ष डा. रश्मि सिंहज्यू लगायत विशिष्ट र लब्धप्रतिष्ठित व्यक्तित्वहरूको उपस्थिति रहेको थियो । उहाँहरू सबैले प्रदान गर्नुभएको मन्तव्यलाई यसमा मन्तव्यको क्रमानुसार नै राखिएको कुराको बारेमा समेत जानकारी गराउन चाहन्छौं ।

मन्तव्यहरू नेपाली, हिन्दी र अंग्रेजीमा थिए । ती मध्ये नेपाली र हिन्दीलाई हुबहु अंग्रेजीमा पनि अनुवाद गरिएको छ । सम्पूर्ण कार्यक्रमलाई यथावतरूपमा यस स्मारिकामा राखिएको छ । वक्ताहरूको आशय परिवर्तन नहुनेगरी भाषागत शुद्धाशुद्धि मात्र सम्पादन गर्नु एउटा गहन जिम्मेवारी भएकोले त्यसलाई आत्मसात गर्ने प्रयास गरिएको कुरालाई अवगत गराउनु नै पर्दछ । जसले गर्दा पाठकले सोही अनुसार यसका विचारहरूको गहिराईलाई हृदयङ्गम गर्नुहुनेछ । सम्मानित व्यक्तित्वहरूको विवरणलाई पनि यस पुस्तिकामा समावेश गरी सम्मानित हुने विशिष्ट व्यक्तित्वहरू को हुनुहुन्थ्यो भन्ने प्रश्नको निराकरण गरिएको छ ।

यो शुरूवात थियो । केही आवश्यक कुराहरू चाहेर पनि न्यून भए होला । हामी भविष्यमा अझ सुन्दर बनाउने प्रयास गर्नेछौं भन्ने प्रतिबद्धताका साथ यस कार्यक्रमको अवधारणालाई कार्यक्रमको संयोजकको मन्तव्यबाट बोध गर्न हार्दिक अनुरोध गर्दछौं ।

कार्यक्रम गर्नु र त्यसलाई समुचित व्यवस्थापन गर्नु एउटा विशिष्ट कार्य हो, जुन सम्पन्न भएको छ र भव्यतापूर्वक पूर्ण भएको छ । बोलिएका कुराहरूलाई लेख्य भाषामा परिवर्तन गरी यथावत छापु अर्को अझ विशिष्ट जिम्मेवारी हो । त्यो पनि यस पुस्तिकाको प्रकाशनले पूर्ण भएको अनुभूति प्रदान गरेको छ ।

भारतीय राजदूतावासले पुऱ्याएको सहयोग र श्रीमान् एम. कैवम्जी, जो भारतीय राजदूतावासको शिक्षा विषयक प्रथम सचिव हुनुहुन्छ उहाँको संरक्षकत्व प्राप्त गरेका कारण पनि हामी यस मुकामसम्म पुग्न सफल भएका छौं ।

यसका साथै प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्षरूपमा कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा स्मारिका प्रकाशनमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण शुभचिन्तक एवं मित्रहरूमा हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गर्दै यस कार्यक्रमको समग्ररूपमा जानकारी गराउनु यस पुस्तिकाले सहयोग पुऱ्याउनेछ भन्दै सबैमा यस स्मारिकालाई आद्योपान्त दृष्टिगत गर्नका निम्ति हार्दिक निवेदन गर्दछौं ।

Editorial

Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal(NeNAP), Pragyik Vidyarthi Parishad (PVP), Nepal, World Organisation of Students and Youth (WOSY) and Graduate from Film and Television Institute of India, Pune (GraFTii), Nepal, the organizers of the “First Felicitation Program-2073” express immense pleasure to bring out the souvenir of the program to our esteemed readers. The program was organized to felicitate the Nepalese Scholars, who studied in different Indian educational institutions, returned to Nepal and contributed to the different fields of their expertise for the nation. We also express our gratitude to all those who accepted the felicitations and made us feel proud.

As the Chief Guest, the event was graced by Honorable Minister of Culture, Tourism and Civil Aviation Shri Jeevan Bahadur Shahi. As Special Guests, we had His Excellency Ambassador of India to Nepal Shri Ranjit Rae, Deputy Chief of Mission (DCM), Embassy of India to Nepal Shri Vinay Kumar and revered chief Bhatta of Lord Pashupatinath Temple, shraddheya Ganesh Rawal Bhatta, the National Organising Secretary of Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad (ABVP), Shri Sunil Ambekar, and the Chairperson of World Organisation of Students and Youth (WOSY), Dr Rashmi Singh together with many celebrated scholars. The souvenir contains the transcriptions of the speeches that were delivered in the events.

The speeches were delivered in Nepali, English and Hindi. The speeches, delivered in Hindi and Nepali, have been presented in original as well as in English translations.

The entire program has been documented in this souvenir. Hindi and Nepali speeches were translated into English, all the texts were properly edited, keeping the speakers’ ideas intact, and we are obliged to tell this so that the readers will be able to dive into the depth of the ideas. Details about the felicitated personalities too have been furnished in this souvenir so that the readers have an idea as to who they are and what their specialties are.

This was just a beginning. It is possible there were loopholes that remained in spite of our best efforts to minimize them. We shall make the best of our efforts to make such events spotless in future. We urge our readers to considerably infer our commitment from the speech of the event coordinator.

Organizing an event and managing it well is in itself a significant task. We have done it with the grandeur. Transcribing the audio-texts into graphic ones and publishing them preserving the originality of ideas are our special responsibilities. That too has been accomplished, vindicated by the publication of this souvenir.

We are thankful to Indian Embassy in Kathmandu, especially Shri M. Keivom, First Secretary, Education for all assistance and guardianship which were reasons for the success of this event.

Similarly, we extend our gratitude to everyone who assisted us directly or indirectly in getting the event done, and in publishing this souvenir. Believing that this souvenir encapsulates the entire event and shall be helpful to understand what took place during the occasion.

वक्ताहरू

श्री दीपक कुमार अधिकारी	: कार्यक्रम संयोजक तथा नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपालका निर्देशक
श्री जीवन बहादुर शाही	: माननीय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री
श्री रञ्जित रे	: नेपालका लागि महामहिम भारतका राजदूत
मा.सुनील आम्बेकर	: अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद्का राष्ट्रीय संगठन मन्त्री
डा.रश्मि सिंह	: विश्व विद्यार्थी युवा संघ (WOSY) की अन्तर्राष्ट्रिय अध्यक्ष
श्री नारायण प्रसाद ढकाल	: प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपालको राष्ट्रीय संगठन सचिव
श्री प्रदीप कुमार उपाध्याय	: ग्राफ्टाई, नेपालको अध्यक्ष

सम्मानित व्यक्तित्वहरू

डा.अनिल कुमार भ्ना	: विभाग प्रमुख ओ.आर.एल, नेपाल मेडिकल कलेज, काठमाडौं विश्वविद्यालय
श्री अशोक कुमार वैद	: उपाध्यक्ष, शालिमार गुप
श्री आलोक कुमार तिवारी	: वरिष्ठ ध्वनि इन्जनीयर, नेपाल टेलिभिजन
डा. आशा सिंह (प्रा.प्र.ना.म.नि.)	: विभागीय प्रमुख, स्त्री तथा प्रसूति रोग विभाग, नेपाल प्रहरी अस्पताल
श्री एरिना जोशी	: माइक्रोबायोलोजिष्ट, वयोधा अस्पताल
श्री एलिना श्रेष्ठ	: वरिष्ठ मानव संशाधन तथा प्रशासकीय अधिकृत, वेडिङ्ग नेपाल प्रा.लि.
डा.चन्द्रमणि अधिकारी	: अध्यक्ष, नेशनल काउन्सिल फर इकोनोमिक एण्ड डेभलपमेन्ट रिसर्च (NAREC) नेपाल
प्रा. डा. जगदीश प्रसाद अग्रवाल	: डीन, चिकित्साशास्त्र अध्ययन संस्थान, त्रिभुवन विश्वविद्यालय
श्री टीका पहाडी	: उत्कृष्ट अभिनेता तथा कलाकार
डा. टीकाराम पौडेल	: सह-प्राध्यापक, स्कूल अफ एजुकेशन, काठमाडौं विश्वविद्यालय
श्री तपनाथ शुक्ला	: रेडियो नेपाल, नेपाल टेलिभिजन तथा अन्य विभिन्न सञ्चार माध्यममा कार्यकारी प्रमुखका रूपमा सेवा प्रदान
श्री तुलसी घिमिरे	: व्यापार प्रमुख तथा नेपाली चलचित्र निर्देशक, निर्माता, सम्पादक, लेखक, यसोधन इन्टरनेशनल
श्री दीपेन्द्र नाथ शर्मा	: सचिव, शहरी विकास मन्त्रालय, निजामति सेवा, नेपाल सरकार
डा. दिपेश कुमार के.सी.	: विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूमा पत्रकारिता एवं लेखन कार्य
श्री दुर्गानाथ शर्मा	: प्राध्यापक, गोल्डेनगेट इन्टरनेशनल कलेज
डा. देव नारायण शाह	: मेडिकल निर्देशक, नेपाल आँखा अस्पताल
श्री पंकज कर्ण	: वरिष्ठ परियोजना व्यवस्थापक (सिभिल इन्जनीयर), चौधरी गुप
श्री प्रतिष्ठा कोइराला	: तालिम तथा अनुसन्धान अधिकृत, नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान
श्री प्रदीप कुमार उपाध्याय	: नेपाल टेलिभिजन लगायतका राष्ट्रिय सञ्चार माध्यममा ध्वनि प्रशिक्षकका रूपमा सेवा प्रदान
श्री महेश पौड्याल	: सह प्राध्यापक, अंग्रेजी केन्द्रीय विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय
श्री मीना निरौला (पोखेल)	: गायिका
श्री यशोदा पराजुली	: वरिष्ठ गायिका
श्री राजेन्द्र कुमार भट्टराई	: वैज्ञानिक तथा अनुसन्धानकर्ता, राष्ट्रिय कृषि अनुसन्धान केन्द्र (NARC)
डा. राम एकवाल सिंह	: विभाग प्रमुख, केन्द्रीय शिक्षाशास्त्र, अंग्रेजी विभाग, त्रि.वि.
डा. रामजी गौतम	: सह-प्राध्यापक एवं कार्यक्रम निर्देशक MBM Program, व्यवस्थापन केन्द्रीय विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय
श्री रोशी लामिछाने (भुसाल)	: उप-प्राध्यापक, स्कूल अफ म्यानेजमेन्ट, काठमाडौं विश्वविद्यालय
श्री लक्ष्मीनाथ शर्मा	: नेपाली चलचित्र क्षेत्रमा लामो समयदेखि संवाद, पटकथा लेखन तथा निर्देशनमा सक्रिय
श्री एल.पी. भानु शर्मा	: क्याम्पस प्रमुख, एपेक्स कलेज
श्री शरच्चन्द्र भण्डारी	: उप प्रमुख, समाचारदाता, राष्ट्रिय समाचार समिति
इ. शालिग्राम सिंह	: ट्रेष्टी, पतञ्जलि योगपीठ नेपाल
इ. सागर श्रेष्ठ	: सहायक क्याम्पस प्रमुख, युनिभर्सल इन्जनीयरिङ्ग एण्ड साइन्स कलेज
श्री हरिहर शर्मा	: सन् १९६४ देखि रङ्गमञ्चमा सक्रिय तथा विभिन्न टेलिसिरियल तथा दर्जनौं चलचित्रमा अभिनय

स्वागत मन्तव्य

नारायण प्रसाद ठकाल

राष्ट्रिय संगठन सचिव, प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपाल

धन्यवाद आदरणीय मित्र प्रेमराज न्यौपानेज्यू ।

नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल, प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपाल, World Organisation of Students and Youth (WOSY) र ग्राफ्टाई (ग्रेजुएट फ्रम फिल्म एण्ड टेलिविजन इन्स्टिट्यूट अफ इण्डिया, पूणे) नेपालको संयुक्त आयोजनामा नेपालको इतिहास मै पहिलो पटक आयोजना गरिएको यस समारोहका आदरणीय कार्यक्रम संयोजक डा.दीपक कुमार अधिकारीज्यू । हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरेर पाल्नुभएका

यस कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि नेपाल सरकारका माननीय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री श्रीमान् जीवन बहादुर शाहीज्यू । हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरेर भारतबाट आउनु भएका विश्वकै सबैभन्दा विशाल र ठूलो विद्यार्थी संगठन अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद्का राष्ट्रिय संगठन मन्त्री माननीय सुनील आम्बेकरज्यू । त्यसैगरी विश्वभरीका युवाहरू एवं पार्टी पोलिटिक्स र पावर ब्लक्स हामीहरू विश्व बन्धुत्वको लागि काम गर्नु पर्छ भनेर काम गर्ने विश्व विद्यार्थी युवा संघकी अन्तर्राष्ट्रिय अध्यक्ष डाक्टर रश्मि सिंहज्यू । त्यसैगरी नेपालका लागि भारतीय राजदूतावासका आदरणीय डि.सी.एम. विनय सर । त्यसैगरी धेरै व्यक्तिहरू यस्ता हुनुहुन्छ जसको मैले यहाँ एक घण्टासम्म नाम लिएर उहाँहरूलाई सम्मान गर्नुपर्ने हुन्छ ।

मेरो अग्रपंक्तिमा रहनु भएका नेपालको शिक्षा, नेपालको प्रशासन, नेपालको सुरक्षा निकाय, नेपालको चलचित्र क्षेत्र, त्यसैगरी नेपालको इन्जिनियरिङ्ग र समाजका विभिन्न महत्वपूर्ण क्षेत्रमा आफ्नो अत्यन्तै महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरू यहाँ उपस्थित हुनुभएको छ । उहाँहरू सबैलाई र आजको यस कार्यक्रमबाट सम्मानित हुनुहुने व्यक्तित्वहरू सबैलाई हृदयबाट स्वागत गर्दछु । नेपालमा हिजोका दिनमा शिक्षा अध्ययनका लागि विभिन्न क्षेत्रमा अभाव हुँदाका बखतमा जस्तै : टेक्निकल क्षेत्रमा, इन्जिनियरिङ्ग, मेडिकल,

त्यसैगरी विभिन्न क्षेत्र, पत्रकारिता आदि । त्यो अवस्थामा जसले भारतमा रहेर, भारतमा गएर अध्ययन गरी आएर नेपालमा विभिन्न क्षेत्रमा सेवा पुऱ्याउनु भयो र आज सम्मानित हुने सम्पूर्ण महानुभावहरू र उपस्थित सबैलाई आयोजकको तर्फबाट हार्दिक स्वागत अभिनन्दन गर्दछु ।

वास्तवमा, यो कार्यक्रम हामीले नेपाली समाजमा काम गर्दा आएको अनुभूति र सुभाबका आधारमा आयोजना गरेका छौं । पहिलो पटक आयोजना गरेका छौं, जसले गर्दा हामीले सोचे जस्तो, यहाँहरूले सोचे जस्तो सबै कुराहरूको प्रकृया नपुगेको पनि हुन सक्दछ । त्यसले गर्दा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूको सुभाब, सल्लाह र हामीहरूको सहकार्यमा आगामी दिनमा यस कार्यक्रमलाई अझै व्यवस्थित र नेपाल र भारतको सम्बन्धलाई पनि अझै राम्रोसंग समाधान गर्दै बीचमा भएका अनेक प्रकारका जुन समस्याहरू छन्, ती समस्याहरू भविष्यमा नआउनु । त्यस दिशामा दुवै देशको हितमा हामीले यस कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउने प्रयास गर्नेछौं ।

अन्त्यमा पुनः सम्पूर्ण उपस्थित महानुभावहरू जो हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरेर पाल्नुभयो । म सबैलाई धेरै धेरै स्वागत गर्दछु । स्वागतम्, स्वागतम्, स्वागतम् ।

धन्यवाद !

Welcome speech

Narayan Prasad Dhakal

Thanks to my friend Shri Premraj Neupaneji !

Neeti Anusandhan Pratiṣṭhan, Nepal (NeNAP), Pragyik Vidyarthi Pariṣhad (PVP), Nepal, Graduate from Film and Television Institute of India (FTII), Pune (GraFTii), Nepal and World Organisation of Students and Youth (WOSY) jointly organized this event for the first time in the history of Nepal. I welcome the program convener respected Dr. Deepak Kumar Adhikari and honorable Jeevan Bahadura Shahi, Minister for Culture, Tourism and Civil Aviation, Government of Nepal, who has accepted our invitation to be the Chief Guest of the program. I also welcome honorable Shri Sunil Ambekar, the National Organising Secretary of Akhil Bharatiya

Vidyarthi Parishad (ABVP), the largest students organization of the world, who has accepted our invitation to be with us today here. Similarly, I welcome Dr. Rashmi Singh, the Chairperson of World Organisation of Students and Youth (WOSY), who advocates for the involvement of youths in activities that are above the party politics and power blocks around the world. I also welcome Shri Vinay Kumar, the Deputy Chief of Mission (DCM) of Indian Embassy in Nepal. And all those personalities, who are going to be awarded today, have a long list and introducing them all would take hours.

In front of me today we have personalities who have played important roles in education, administration, security, cinema, engineering and many other different aspect of the society of Nepal. All these personalities and those who are going to be awarded today faced inconveniences in Nepal because of lack of appropriate educational institutions in Nepal, for example in the field of technical, engineering, medical, and other areas such as journalism. In such conditions many scholars from Nepal went to India for higher education and returned to Nepal to serve in different capacities. On behalf of the organizing committee of this program, I welcome to all the personalities, who are going to be awarded today and everyone present in this program today.

In fact, this program has been organized on the basis of the experiences and suggestions working in Nepalese society. It has been organized for the first time, therefore, there may be shortcomings and we might not have been able to perform as per your expectation. So, we expect from all personalities present here that your suggestions, advice and cooperation in days to come will be useful to make this program better organized and all those problems that come in the Bharat-Nepal relations will be solved and our effort will be to advance this program for the betterment of both Nepal and India.

Finally, once again I, on behalf the organizing committee, welcome to all personalities, who have accepted our invitations and made this program auspicious. Welcome, welcome, welcome. Thank you.

कार्यक्रमको अवधारणा

श्री दीपक कुमार अधिकारी

कार्यक्रम संयोजक तथा नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपालका निर्देशक ।

प्रथम पटक आयोजित यस प्रतिभा सम्मान कार्यक्रमका माननीय प्रमुख अतिथि नेपाल सरकार का संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री श्रीमान् जीवन बहादुर शाहीजी । मञ्चमा आसीन नेपालका लागि भारतीय राजदूतावासका डि.सी.एम. श्रीमान् विनय कुमारजी । मञ्चमा आसीन नेपालका इष्टदेव भगवान् पशुपतिनाथ मन्दिरका मूल भट्ट श्रद्धेय श्रीमान् गणेश रावल भट्टजी र यस कार्यक्रमका सह आयोजक WOSY की अन्तर्राष्ट्रिय अध्यक्ष डा.रश्मि सिंहजी । त्यसैगरी अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद्का राष्ट्रीय संगठन मन्त्री माननीय सुनील आम्बेकरजी । मञ्चका अगाडि श्रीमान् डा.शशांक कोइरालाजी, अन्य कूटनीतिक विज्ञ, माननीय न्यायाधीशज्यूहरू, माननीय सांसदज्यूहरू र आज यस कार्यक्रममा सम्मानित हुने आदरणीय व्यक्तित्वहरू एवं हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरेर पाल्नुहुने सम्पूर्ण अभ्यागतवृन्द ।

हामीहरू चारवटा संस्था - नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल, प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद् (PVP), नेपाल, World Organisation of Students and Youth -WOSY र ग्रेजुएट फ्रम फिल्म एण्ड टेलिविजन इन्स्टिच्यूट अफ इन्डिया, पूणेको नेपाल अल्युमनाइज (GraFTii, Nepal) मिलेर यो प्रथम पटक प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम गर्ने जुन जमको गरेका छौं यसको पछाडिको अवधारणा प्रस्तुत गर्न म यहाँ उपस्थित भएको छु ।

दुईहजार अनवार्डस् इस्वी संवत्, त्यो भन्दा अगाडि हेर्ने हो भने संयोगले जतिखेर World Organisation of Students and Youth निर्माण हुँदै थियो । त्यो वर्ष १९८५ इस्वी सन्मा UNO ले International Youth Year घोषणा गरेको थियो । Peace, Development and Cooperation त्यसको थीम थियो । एशियाको समापन कार्यक्रम भारतको दिल्लीमा थियो । लगभग एशियाका एक सय पच्चीस जना विद्यार्थीहरू सहभागी भएका थिए । त्यस कार्यक्रमको आतिथ्य अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद्ले गरेको थियो । संयोगले नेपालका तर्फबाट त्यो कार्यक्रममा बनारसमा पढ्दै गर्दा भाग लिनु भएका यहाँ एक जना व्यक्तित्व उपस्थित हुनुहुन्छ । हाम्रो लागि यो गौरवको कुरा हो । उक्त कार्यक्रममा भाग लिने डा. तुलसी भट्टराईजी उहाँ नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानका माननीय आजीवन सदस्य यहाँ हुनुहुन्छ । संयोगले WOSY की वर्तमान चेयर पर्सन डाक्टर रश्मिजी यहाँ हुनुहुन्छ । त्यस कार्यक्रमको आयोजक संस्था अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद्का वर्तमानका राष्ट्रीय संगठन मन्त्री मान्यवर सुनीलजी पनि यहाँ हुनुहुन्छ ।

हामीले विशेष गरी भारतमा पढ्ने नेपाली विद्यार्थीहरू, चाहे छात्रवृत्ति प्राप्त गरेर अध्ययनका लागि जानुहुन्छ अथवा व्यक्तिगत व्यवस्थाले जानुहुन्छ उहाँहरू मध्ये ठूलो संख्यामा World Organisation of Students and Youth मा आवद्ध हुनुहुन्छ । पदाधिकारी रहनुहुन्छ र अहिले पनि केही नेपाली विद्यार्थीहरू पदाधिकारीको रूपमा हुनुहुन्छ । भर्खरै बेंगलूरुमा त्यसको अन्तर्राष्ट्रिय कार्यकारिणी बैठक थियो । यसै महिनाको ८ तारिखमा म पनि त्यस बैठकमा भाग लिन गएको थिएँ ।

आफ्नो अध्ययन सम्पन्न गरी नेपाल फर्केर आएपछि पनि धेरै जसो विद्यार्थीहरू संग निरन्तर सम्पर्क, संवाद थियो त्यही संवादका क्रममा हामीले गतवर्ष मार्च महिनाको २२ तारिख यसै हलमा एउटा सानो भेटघाट (Get together) गरेका थियौं । त्यसमा नेपालका लागि भारतीय महामहिम राजदूत र डिसीएम साहब पनि उपस्थित हुनु भएको थियो । एकसय पच्चीस जनाको हाम्रो भेला भएको थियो । त्यही

कार्यक्रम पश्चात् हामीले एउटा के चिन्तन गर्यौं भने : छात्रवृत्तिमा होस् वा आफ्नो स्वयं व्यवस्थाले होस्, कुनै पनि परिस्थितिले, कुनै पनि कारणले भारतमा शिक्षा आर्जन गरेर नेपाली नागरिकहरू नेपाल फर्कीसके पछि जसले नेपालमा हरेक क्षेत्रबाट योगदान पुऱ्याउनु भयो, राजनीतिक क्षेत्रबाट, कूटनीतिक क्षेत्रबाट, कलाको क्षेत्रबाट, शिक्षाको क्षेत्रबाट, डाक्टरीको क्षेत्रबाट, इन्जिनियरिंगको क्षेत्रबाट, पत्रकारिताको क्षेत्रबाट तिनीहरू मध्ये केही त्यस्ता व्यक्तिहरूलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम हामीहरूले एउटा भेटघाटमा जोडौं भनेर सबैसंग परामर्श गर्दै गर्यौं । सबैले हामीलाई उचित परामर्श पनि दिनुभयो । परामर्शहरूलाई आत्मसात गरेर नै यस कार्यक्रमको आयोजना गरिएको हो ।

यस कार्यक्रमभन्दा पहिले हामीले सिरीज अफ सिटिंग, शृंखलाबद्ध तरिकाले, कलामा आबद्ध भएका व्यक्तिहरूसंग अलगगै भेटघाट, त्यसैगरी डक्टरहरू संग अलगगै, इन्जिनियरहरू संग अलगगै त्यसैगरी राजनीतिक क्षेत्रमा काम गर्ने व्यक्तित्वहरूसंग र कूटनीतिक व्यक्तित्वहरूसंग अलगगै भेटघाट गर्यौं । यसरी भिन्न भिन्न सात समूहमा भारतीय राजदूतावासको संलग्नता र सहयोगमा हामी बस्यौं । यस सम्पूर्ण कार्यक्रमका पछाडि हाम्रो एउटा सानो अवधारणा थियो । त्यो के हो भने नयाँ युगमा नयाँ तरिकाले नयाँ पीढीमा संवाद हामी गरौं भन्ने उद्देश्यले कार्यक्रमको शुरुवात भयो । यो सम्मान गर्नु पनि एउटा कठिन कार्यक्रम थियो । जो व्यक्तित्वहरू यहाँ हुनुहुन्छ, उहाँहरूलाई हामीले सम्मान गर्नु एकप्रकारले भन्ने हो भने हाम्रो यो संगठनको हैसियतले धृष्टता गरेको जस्तो मात्र हो कि भन्ने मलाई लाग्दछ, किनभने उहाँहरूले जुन उचाई प्राप्त गर्नुभएको छ, त्यसका आधारमा हामीले सायद अधिकार प्राप्त गर्छौं अथवा गर्दैनौं थाहा छैन तर हामीहरूको एउटा प्रयास के थियो भने केही रिफ्लेक्सिभ समाजमा हुनु पर्छ भन्ने यसको मूल अवधारणा थियो । विशेष गरेर राजनीतिक क्षेत्रमा जो व्यक्तित्वहरू हुनुहुन्छ, उहाँहरू हमेशा श्रद्धेय, आदरणीय हुनुहुन्छ र यो पटक हामीले त्यस पाटोलाई जोडेनौं साथै हाम्रो अलिकति प्रयास एवं गृहकार्य पुगेन त्यस कारण कानुनक्षेत्रमा संलग्न व्यक्तित्वहरूमा हामी पुग्न सकेनौं । कला, डक्टर्स, इन्जिनियर्स र संगीतक्षेत्रमा भाग लिनुभएका केही व्यक्तित्वहरूसंग पुग्यौं र उहाँहरूको परामर्शमा हामीले यो कार्यक्रम आयोजना गर्यौं । कार्यक्रम गर्ने सन्दर्भमा जे जे अनुभव हामीलाई आए आउने दिनमा हामी त्यसलाई परिमार्जित गरेर लानेछौं । यसलाई अझै सुसंस्कृत तरिकाले लाने हामी आयोजकहरूको तर्फबाट यहाँहरू समक्ष म प्रतिबद्धता पनि जाहेर गर्दछु ।

केही यस्ता व्यक्तित्वहरू पनि हुनुहुन्छ जस्तै श्री रामप्रसाद पोखरेलजी । जसले नेपालका अधिकतम ठाउँहरूमा आँखा अस्पतालहरू स्थापना गर्नुभयो । त्यस्ता व्यक्तित्वहरूसंग हाम्रो पहुँच हुन सकेन । गीतको क्षेत्रमा, कलाको क्षेत्रमा अनेक नामहरू छन् । संगीतको क्षेत्रमा संयोगले केही व्यक्तिहरूलाई हामीले अनुरोध

गरेका थियो । जस्तै : वरिष्ठ संगीतकार शुभवहादुर सुनाम । उहाँ अहिले भर्खरै पहिल्यै गरेको आफ्नो कमिटमेन्ट अनुसार बाहिर हुनुहुन्छ । यसरी हामीले हरेक क्षेत्रलाई समेट्ने प्रयास गर्नु । केही कूटनीतिक व्यक्तित्वहरूलाई पनि अनुरोध गर्नु । उहाँहरूले पनि हामीलाई उचित परामर्श दिनुभयो । अहिले हामीले यसलाई एउटा छोटो संख्यामा गरौं र यसलाई निरन्तर लैजाने प्रयास गरौं भनेर यो कार्यक्रम आयोजनाको जमर्को गर्नु ।

अब, यसका पछाडि भारतै पढेकालाई सम्मान किन गर्ने त भन्ने कुरा एउटा प्रश्नका रूपमा जरूर हाम्रो अगाडि थियो । सम्मान गर्ने व्यक्तित्वहरूको चयन कसरी गर्ने भन्ने पनि हाम्रो लागि एउटा समस्या थियो तर हाम्रो सानो एउटा विद्यार्थीहरूको चयन समिति थियो । युवा विद्यार्थीहरूले नै चयन गर्नुभयो । भारतका लागि किन त भन्दाखेरि नेपाल र भारतको भूगोल यस्तो छ कि हामी दक्षिण क्षेत्रमा गर्नु भने कतिखेर भारत पसेको पनि थाहा हुँदैन कतिखेर नेपाल पसेको पनि थाहा हुँदैन । यताको मोबाइल उता पकिडन्छ, उताको मोबाइल यता पकिडन्छ । कहाँनिर नो मेन लेण्डस् पनि थाहा हुँदैन धेरैजसो ठाउँहरूमा ।

प्राइमरी शिक्षादेखि लिएर उच्च शिक्षासम्म भारतमा पढेर आउनेको ठूलो शृंखला नेपालमा छ । एक समय त नेपालीको लागी युनिभर्सिटी नै पटना थियो । नेपालीहरूको अध्ययनको केन्द्र बनारस, पटना, कलकत्ता थियो । नेपालमा सायद त्यसै सन्दर्भमा एउटा उक्ति बनाइयो : **ज्ञान हराए काशी जानु** भनेर । अर्थात् नेपालको शिक्षाक्षेत्रमा भारतको ठूलो योगदान छ । २००७ साल पछिको नेपालको शिक्षालाई हेर्ने हो भने त भनै ठूलो जागरण नेपालमा आएको थियो । त्रिभुवन विश्वविद्यालयमा अर्थशास्त्र विभागमा स्वर्णपदक प्राप्त गर्ने व्यक्तिलाई तारापद चौधरी नामको स्वर्णपदक दिने व्यवस्था आज पनि यथावत् नै छ ।

त्रिचन्द्र कलेजहरू खोल्दा अनेक चर्चार्थी थर भएका, गांगुली थर भएका यस्ता व्यक्तित्वहरू आए नेपालमा । त्यसरी नै पछिल्लो क्रममा नेपालीहरूको पनि भारतमा शिक्षाको कण्ट्रिब्युसनमा त्यति कै समानरूपमा योगदान छ । यस कारणले हामीले यस्तो कार्यक्रम गर्दै गर्दा अन्य ठाउँबाट पढेर आएका व्यक्तित्वहरूलाई सम्मान नगर्ने भन्ने उद्देश्य भने होइन । पहिलो चोटी यो प्रयास गरौं भनेर हो । किनभने आज नेपाललाई सबैभन्दा बढी शिक्षाको क्षेत्रमा योगदान गर्ने कुनै देश छ भने त्यो भारत नै हो । यहाँ भारतीय दूतावासका डी.सि.एम.जी उपस्थित हुनुहुन्छ, त्यसैगरी शिक्षा विभागका कैमजी प्रथम सचिव पनि उपस्थित हुनुहुन्छ । मेरो जानकारी अनुसार ३००० विद्यार्थीहरूलाई प्रतिवर्ष भारतले अहिले छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउँछ । तिनीहरू मध्ये २२०० नेपालमै पढ्ने विद्यार्थीहरू र ८०० भारतमा पढ्न जाने समेत गरी ३००० को संख्यामा छात्रवृत्ति दिने कुनै देश हो भने मेरो जानकारी अनुसार भारत नै हो । त्यसकारण चाहे बाध्यतामा होला, चाहे त्यसको आवश्यकताले होला, चाहे मित्रताको कारणले होला, एक अर्काको अनन्य सम्बन्ध नेपाल र भारतको छ । हामीले कार्यक्रमलाई धेरै लामो न तन्काएर भारतमा पढेका व्यक्तित्वहरूलाई नै यो पटक सम्मान गरौं भन्ने उद्देश्यमा हामी लाग्यौं । त्यसभन्दा अर्को कुनै पनि उद्देश्य हाम्रो थिएन । कुनै प्रकारको पनि अभीष्ट यस कार्यक्रमको थिएन । उचित सम्मान नै हाम्रो एकमात्र उद्देश्य हो ।

नेपाल र भारतको सम्बन्ध कस्तो छ त भन्दा यहाँ प्रोफेसर डा. जयराजजी उपस्थित हुनुहुन्छ अत्यन्त विद्वान् । त्यसैगरी आजको आधुनिक इतिहासमा, हाम्रो कालखण्डमा नेपाललाई राम्रोसँग जान्नु हुने र गत इस्वी सम्बत् २००४ देखि लगातार नेपाल आएर अनेक समूहसंग सम्वाद गर्ने मान्यवर सुनील आम्बेकरजी मञ्चमा हुनुहुन्छ । अब १९५० जतिखेर नेपाल र भारतको आधुनिक आधारले सम्बन्ध बन्दै थियो त्यो बेलाको परिस्थिति केही भिन्न थियो । आज पटना, बनारस शिक्षाको केन्द्र पनि रहेन, अन्तर्राष्ट्रिय एक्सपोजर पनि नेपालले पायो । अहिले बजारमा कुनै पनि नयाँ विषय आउँदाखेरी पढाउने व्यक्तित्व

मार्केटमा उपलब्ध छ । त्यो १९५० को नेपाल र पछिको नेपालमा धेरै नै भिन्नता छ । यहाँ धेरै गुरुवर्ग हुनुहुन्छ । मलाई कसैले अनुभव सुनाउनु भयो । १९८० को दशकमा नेपाली विद्यार्थी पढ्न भारत गई केही समयमा नेपालमा आएर फेरी भारत जाँदाखेरी आफ्ना गुरुहरूलाई चाइनिज पेन र क्याल्कुलेटर लिएर जानुहुन्थ्यो रे । अब १९८० को भारत छ त भन्दा आज भारतले आई टी को क्षेत्रमा तीव्र विकास गर्‍यो । त्यसकारण

यो प्याराडाइम जुन सिफ्ट भएको छ र नयाँ प्रस्पेक्टिबबाट नयाँ जेनेरेसनले नेपाल भारतको सम्बन्धलाई दृढ गर्नमा हामी नयाँ पिढीको योगदान हुन्छ भन्ने पनि यस कार्यक्रमको एउटा उद्देश्य हो । मैले महामहिम राजदूतजी, डिसिएम साहबसंग, कैवम सरसंग र सम्पूर्ण पदाधिकारीसंग भनेको थिएँ : एक्स द एस्पेक्टम हामी संवाद गरौं । उहाँहरूले यो पुरै शंखलामा तन मनका साथ सहयोग गर्नुभयो ।

अब नेपाल र भारतको सम्बन्ध सम्पूर्ण शास्त्रमा छ म त्यता तिर जान्न तर यहाँ एउटा प्रसंग जरूर भन्छु : हिन्दीमा एउटा गीत छ नेपालको बारेमा भनिएको छ : **जिसका मुकुट हिमाल जग जगमगा रहा है** । अनि भारतलाई भनिएको छ : **सागर जिसे रतन की अंजुली चढा रहा है** । यस प्रकारको दिव्य सम्बन्ध नेपाल र भारतको रहेको छ प्राकृतिक रूपमा । अब ईश्वरको देन कस्तो छ त भन्दा गोत्र पनि एउटै छ, नाम पनि एउटै छ, थर पनि एउटै छ, धर्म संस्कृति पनि एउटै छ । सम्पूर्ण पूजा श्रद्धास्थल एउटै छ तर राजनीतिक रूपले दुई देश बन्नु यो प्रकृतिको देन हो ।

हाम्रो शास्त्रमा के भन्दछ भने : पूर्याले आर्जन गरेर दिएको कुरालाई नयाँ सन्ततिको काम वृद्धि गर्ने हो । वृद्धि पनि गर्न सकेन यदि भने त्यसलाई बचाएर राख्ने हो । बिगाने अधिकार चाहिँ हुँदैन । त्यसकारणले नेपाल र भारतलाई प्रकृतिले जुन देन दिएको छ त्यसलाई अभै दृढ र सृजनशील बनाउने काम हामी नयाँ पिढीको हो । अब नयाँ पिढीले सम्वादको माध्यमद्वारा गर्नुपर्दछ । अब एउटा पर्शेप्सनमा हामी बस्नु हुँदैन भन्ने हाम्रो एउटा मान्यता हो । नेपाल भारतको एक प्रकारको अनौठो सम्बन्ध छ । यो सम्बन्धको बारेमा हाम्रो शास्त्रमा **यस्य मे हिमवन्तो महित्वा** भनिएको छ । हिमालयको वर्णन ऋग्वेदमा गरिएको छ । कस्तो अद्वितीय सम्बन्ध छ । अघि मैले भने हामी सुनौली बोर्डर पुग्नु पर्दैन भैरहवाको कसैको घरको माथि गयो भने उतातिरको टावर आउँछ र हाम्रो जुन शिक्षाको गन्तव्य एक समय भारत थियो र त्यसरी योगदान भारतको रह्यो । त्यसरी नै नेपालीले पनि आधुनिक भारत निर्माणमा जुन योगदान गरे यदि हामीले इतिहास पढ्यौं भने थाहा पाउने छौं । हामी सबै इतिहासका विज्ञ नै छौं । मैले त्यसलाई दोहोर्‍याउने हो भने धृष्टता गरेको मात्र हुनेछ । भारतको स्वतन्त्रता आन्दोलनमा नेपाली सेनाको सहयोग रहेको छ । भारतका सीमाहरूमा नेपाली गोर्खाली सेनाका नाताले दुनियाँमा यस्तो अद्वितीय उदाहरण कहीं पनि देखिँदैन । एक देशको नागरिक दोस्रो देशको सीमामा छातीमा गोली थापेर त्यो देशको सीमाको रक्षा गर्दछ ।

त्यस कारणले नेपाल र भारतको सम्बन्ध कस्तो छ त भन्दा म बारम्बार भन्दछु कि यो डल्ला र टपराको जस्तो छ । डल्ला र टपराले मित लगाएछन् । मित लगाएपछि मितहरू दुईजना बसेर सल्लाह गरेछन् । मितज्यू तपाईंलाई के कष्ट छ भनेर टपराले सोधेछ । डल्लाले भनेछ: पानी परेपछि म भिजिहाल्छु त्यसैले कसरी पानीबाट बच्ने भनेछ । टपराले भनेछ: म हजुरलाई छोप्छु पानी परेको बेला । अनि टपरालाई सोधेछ, डल्लाले

हजुरको चाहिं के पीडा छ, त भनेर । मलाई हावा आएर उडाउँछ भनेछ । डल्लाले भनेछ : हावा आएको बेला म तपाईंमाथि बस्छु भनेछ । अनि त्यसरी नै चलिरहेछ, धेरै दिनसम्म यो क्रम । एक दिन डल्लालाई लागेछ कि यसलाई मैले माथिबाट थिचेर नै यो सुरक्षित छ । टपरालाई पनि एक दिन के लागेछ भने यसलाई मैले माथिबाट छोपेकोले गर्दा पानीबाट बाँचेको छ । त्यसकारण मैले यसलाई किन छोप्ने भन्ने लागेछ । अर्कालाई पनि मैले यसलाई किन थिच्ने

भन्ने लागेछ । एकदिन हावा र पानी सँगै आएछ । एउटालाई उडाएछ, र अर्कोलाई भिजाएर समाप्त पारेछ ।

नेपाल र भारतको यस्तो सम्बन्ध छ । त्यसकारण यसलाई हामीले दृढ गर्नु पर्दछ, र यो नयाँ पिँढीले नै गर्न सक्दछ । क्रिएटिभ माइन्डद्वारा र हाम्रा बुजुग या सिनियरहरूबाट अनुभव लिएर नयाँ पिँढीले अगाडि लैजाने । विकासमा कसरी अगाडि बढ्ने ? बेलाबेलामा म सोध्छु : त्यो गौशालामा जाम हुन्छ, त्यो गौशालामा जाम हुँदा देशभक्त हाम्रा एआईजी जस्तालाई पनि दुःख दिन्छ, एउटा देशद्रोहीलाई पनि दुःख दिन्छ । त्यसकारण विकासमा हामी कसरी अगाडि जाने ? त्यो सडक जामले त हरेक व्यक्तिलाई दुःख दिन्छ । हामी कहिलेसम्म यो दुःख पीडामा बस्ने ? पुरानो मेमोरीका साथ हामी कसरी अघि बढ्ने भन्ने हाम्रो यस कार्यक्रमको उद्देश्य हो । अन्त्यमा, हामी जरूर विश्वस्त छौं नेपाल भारतको सम्बन्ध अगाडि दृढ भएर जान्छ । नेपालीहरूको योगदान नेपालका लागि त्यसैगरी भारतीयहरूको योगदान नेपालको उत्थानका लागि र त्यस्तै नेपालीहरूको श्रीवृद्धि भारतका लागि । नेपाल र भारत सँगै बस्दा मात्रै दुनियामा उदाहरण बन्छ । हामी सबैलाई ज्ञात छ । स्वामी रामदेवजीका जुन आज आयुर्वेदका आर्किटेक इन्जिनियर हुन् उनी स्याङ्जाका व्यक्ति हुन् । त्यसकारण रामदेवजी योगमा र आयुर्विज्ञानमा नेपालको मान्छे, दुईटै साथमा छन् । दुईटै देश साथमा हुँदा मात्रै दुनियाले नेपाल र भारतलाई सम्मान गर्दछ । नेपाल र भारत सँगसँगै अगाडि बढ्नु पर्दछ । यी एउटै सिक्काका दुईटा पाटा हुन् ।

यसकारण हामी विश्वस्त छौं । यसलाई अझ अगाडि हामी सही तरिकाले लैजाने काम गर्दैछौं । यहाँ केही व्यक्ति सम्मानित हुनु हुँदछ । कोही अर्थको क्षेत्रमा । हाम्रा अशोक बैदजी जस्ता व्यक्ति जो हरेक क्षेत्रमा सामाजिक सेवाका माध्यमद्वारा देशको सेवा गरिरहनु भएको । उहाँ उद्योगपति सँगसँगै त्यसरी नै त्यस क्षेत्रमा अघि बढ्नु भएको छ । चिकित्साको क्षेत्रमा डा. जगदीश अग्रवालजी जो अहिले आई.ओ.एम.को डीन हुनुहुन्छ । त्यसरी नै शिक्षा क्षेत्रमा हाम्रा अनेक विद्वान्हरू यहाँ उपस्थित हुनुहुन्छ । आज प्रहरीको डिआईजी पोष्टमा रहेर ख्यातिप्राप्त गाइनोलोजीकी डा. आशा सिंहजी जो गोल्ड मेडलिस्ट हुनुहुन्छ । त्यसरी नै अनेक व्यक्तित्वहरू यहाँ हुनुहुन्छ । अब कलाको क्षेत्रमा यहाँ यस्ता हस्ती हुनुहुन्छ : टीका पहाडीजी जो १९७५ सालमा एफ.टी.आई.आई.बाट कलाको अध्ययन गरेर आज पनि अभिनय निरन्तर जीवित राख्ने व्यक्ति र आज पनि त्यही पेशामा हुनुहुन्छ नाटकको क्षेत्रमा हरिहरजी जस्ता, साउण्ड इन्जिनियरिङको क्षेत्रमा श्री प्रदीप उपाध्यायजी, तपनाथजी जस्ता । कला निर्देशनको क्षेत्रमा हाम्रा लक्ष्मीनाथ शर्माजी जस्ता र इन्जिनियरिङमा पढेर योगलाई अगाडि बढाउने हाम्रा शालिग्रामजी जस्ता व्यक्तित्वहरू हुनुहुन्छ । गायनको क्षेत्रमा यदि दुईवटै पिँढीलाई हेर्ने हो भने यशोदा पराजुली जसको दिन ढल्यो अधेरी रातमा.... भन्ने गीत आज नि उत्तिकै मन छुने छ र नव उदयमान गायिका मीना निरौला भर्खरै बजारमा आएको नेपाली चलचित्र लुट २ को ठमेल बजार.... भन्ने गीतले सर्वाधिक लोकप्रियता हासिल गरेको छ, आदि जस्ता व्यक्तित्वहरू यहाँ हुनुहुन्छ ।

यस कार्यक्रममा अरू केही व्यक्तिहरूलाई हामीले सम्मानको अनुरोध गरेका थियौं । उहाँहरूको आज समय मिलेन । त्यसमा हाम्रा बरिष्ठ कलाकार तुलसी घिमिरेजीलाई हामीले अनुरोध गरेका थियौं । उहाँको माताजी अचानक विरामी भएर उहाँ कालेंगपोंग जानुभयो । उहाँको परिवार भारती घिमिरेजी र उहाँका सुपुत्रीहरू पक्कै आउनु भएको होला भन्ने लाग्छ । मलाई उहाँले वचन दिनुभएको थियो । यहाँ अनेक क्षेत्रमा शिक्षाको क्षेत्रमा दुईटा अरू विद्यार्थीको नाम लिन्छु जो शिक्षण पेशामा लागेका हाम्रा श्री महेश पौडेलजी र श्री राजेन्द्र कुमार भट्टराई । जब उहाँहरूले शिक्षाको आँखा खोल्नुभयो उहाँले स्वर्णपदक भन्दा तल केही पनि पाउनु भएन । मेट्रिक टपर, टुबेल टपर, ब्याचलर टपर, मास्टर्स टपर त्यसरी नै एमफिलसम्म ।

आज कोही कृषिको क्षेत्रमा र शिक्षण पेशामा डा.टीकारामजीहरू हुनुहुन्छ । यसरी अनेक प्रकारका व्यक्तित्वहरूको आज हामी सम्मान गर्दैछौं । यसरी नै शिक्षा सँगसँगै अध्यात्मलाई अघि बढाउने एलपी भानु शर्माजी । यो सबैको संयोजन र केही व्यक्तिहरूलाई नयाँ पिँढीमा भर्खरै पढेर आउनु भएका एलिना, एरिना जोशी, लक्ष्मीहरू जस्ता, प्रतिष्ठा कोइरालाहरू जो भर्खरै अफिसर हुनुभएको छ । यस्ता नयाँ पिँढीलाई पनि प्रोत्साहन होस् भनेर दुईवटै हामीले संयोजन गर्छौं ।

अन्त्यमा म एउटा सुभाषित राख्न चाहन्छु, जो संस्कृतमा छ र यसले हामीलाई हौसला प्रदान गर्नेछ । यो मेरा लागि एउटा गीताको वाक्य जस्तै अमूल्य पनि छ । **गच्छन् पिपिलिका याति योजनानां शतैरपि** यदि कमिला पनि हिँडीराख्यो भने हजार योजन पार गर्छ रे । **अगच्छन् वैनतेयोऽपि पदमेकं न गच्छति** यदि गरूढ जो सबैभन्दा तेज गतिमा उड्ने पक्षि हो त्यो पनि उडेन भने चाहिँ एक कदम पनि अगाडि बढ्दैन रे । त्यसकारण हामी विश्वस्त छौं : हामी गच्छन् पिपिलिका यातिलाई विश्वास गर्दछौं र हजार योजन अगाडि पार गर्दछौं र यस कार्यक्रममा निमन्त्रण गर्दा हजुरहरू सबै आइदिनुभयो । सबैलाई म साधुवाद अभिनन्दन गर्न चाहन्छु । सम्पूर्ण उपस्थित, मञ्चमा पनि उपस्थित सबैलाई म अभिनन्दन गर्न चाहन्छु । यस आधुनिक कालखण्डमा नेपाल भारतको सम्बन्ध जुन कठिन परिस्थितिमा आएको थियो त्यस परिस्थितिलाई फेरी एउटै ट्याकमा लिएर जाने सम्पूर्ण भारतीय राजदूतावासका राजदूत महोदयदेखि लिएर डिसीएम साहबलाई म अभिनन्दन गर्न चाहन्छु । साथै २०१४ जुलाईमा प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपालका ११ जनाको टोलीले महामहिम राजदूतजीलाई एउटा मागपत्र बुझाएको थियो । जसमा भारतका प्रतिष्ठित शैक्षिक संस्थाहरूमा नेपालीले पनि भारतीय विद्यार्थी सो सरह उत्तिकै अवसरका साथमा IIT, IIM, AIIMS आदि-आदि पढ्न पाउने सुविधा गरिनु पर्छ भनेर आफ्नो मागपत्र प्रस्तुत गरेको थियो र जुन मागलाई ध्यानमा राख्दै भारत सरकारले नीति बनाएर भर्खरै घोषणा गर्यो र यस कार्यका निम्ति म भारतीय राजदूतावास मार्फत् भारत सरकारलाई पनि अभिनन्दन गर्दछु । नेपालीहरूले अब IIT, IIM, AIIMS आदिमा पढ्ने अवसर पाउनु हुनेछ । सम्पूर्ण भारतीय राजदूतावासका पदाधिकारी र सम्पूर्ण सम्मानित हुनुहुने व्यक्तित्वहरू एवं हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरी आउनु भएका महानुभावहरूलाई सादर धन्यवाद दिँदै म आफ्नो मन्तव्य पुरा गर्दछु । धन्यवाद !

The Concept of the Program

Deepak Kumar Adhikari

Chairperson of the Program and Director of Neeti Anusandhan Pratiṣṭhan, Nepal !

The chief guest of the program, Jeevan Bahadur Shahi, honorable minister for Culture, Tourism and Civil Aviation, Government of Nepal and Mr Vinay Kumar, DCM of Embassy of India in Nepal. Shradhheya Ganesh Rawal Bhattaji, Revered chief Bhatta of Lord Pashupatinath Temple in Nepal and Dr Rashmi Singh, Chairperson of WOSY and the co-organizer of this program, who came from Delhi. Similarly, Shri Sunil Ambekar, the National Organising Secretary of Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad, Dr. Shashank Koirala, General Secretary of Nepali Congress other diplomatic experts, honorable judges, honorable Members of Parliament and personalities to be awarded in this program and all personalities, who have accepted our invitation and are now present here have taken their respective seats.

Four Organizations- Neeti Anusandhan Pratiṣṭhan, Nepal, Pragyik Vidyarthi Parishad (PVP), Nepal, World Organisation of Students and Youth (WOSY) and Graduate from Film and Television Institute of India, Pune-Nepal Alumni-attempted to organize this Talent Award Program for the first time. The concept behind this is that, if we look at before and after 2000 CE, when the World Organisation of Students and Youth was being conceptualized, United Nations Organizations (UNO) declared the International Youth Year in 1985 and its theme was Peace, Development and Cooperation. The concluding program of Asia was held in New Delhi. Approximately hundred and twenty five students from Asia participated. Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad hosted the program. It is a

matter of pride for us that, coincidentally, one of the personalities, who participated from Nepal, is present here today. Dr Tulasi Bhattarai is the life member of the Nepal Academy and, coincidentally, the sitting chairperson Dr Rashmi Singh is here today. The Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad organized that program and respected Sunilji is also here today.

Many students from Nepal, who go to India for higher studies on scholarship or in self finance, are affiliated to the World Organisation of Students and Youth. Many of them have been still members of executive committee. Recently there was a Central Executive Council meeting of that organisation in Bengaluru. I was also there on the 8th of this month. After returning we were in continuous contact and discourse went on. During the discourse last year on 22nd of March we organized a small get-together program. In the program His Excellency Indian Ambassador to Nepal and DCM of Indian Embassy at Kathmandu were also present. 125 people attended the program. In the program we discussed that any scholar from Nepal going to study in India either on scholarship or in self finance and returned to Nepal and contributed to Nepalese society in the fields of politics, diplomacy, art, education, medicine, engineering, journalism, etc and decided to award such personalities and we kept on getting advice and suggestions in this regards. Everyone gave us right advice. Before the program we had series of sitting, one after another with the personalities from different fields such from art, medical professionals, engineers, politicians, diplomats and so on. We had meetings with seven different groups with the involvement and the support of the Indian Embassy. The objective and the entire concept behind the program were to have a discourse with the new generation in an innovative way in the new era. Now this award program was not a straight forward program. To award the personalities here from our organization is, I feel, to commit effrontery because they have already reached a height in social status. Therefore, we exactly do not know whether we have the right to award them or not but it is our humble attempt to conceptualize that they should have recognition in the society. And especially the personalities, who have been working as political professionals, are always revered and respectful and this time we not been able to incorporate them. And our homework was not sufficient enough to include the personalities working in the judicial system. We have been able to reach professionals and scholars working in the fields of art, medical science, engineering, and music. They all have been consulted for advice to prepare the modality of the program and this program is being organized. The experience we gained in the context of organizing this program, we will rectify the shortcomings in days to come. I also express our commitment that we will organize such programs in well cultured manner.

There are personalities like Shri Ramprasad Pokharel, who established eye-hospitals in maximum places of Nepal. However, we have been unable to reach such personalities. There are many names in the field of song and art and music. Coincidentally, we requested some personalities, for example, senior musician Subha Bahadura Sunam. He has just gone out according to his commitment. In this way we've tried to incorporate every sector. We also requested some diplomatic personalities. They gave us the appropriate advice and based on the advice we decided to do it in a small scale and continue it in days to come. We organized this program with these modalities.

Now, the question ahead of us is why to honor the personalities, who were educated in India. Selection of personalities for the award was a challenge for us. We formed a small selection committee of students and that committee selected the personalities for the award. Our answer to the question why to award the personalities, who studied in Indian institutes is that our geography. When we go to south, we never realize that we have entered crossed Nepal and entered India. We have cross border cell phone facilities. We do not realize 'no man land' in many places.

The number of people, who studied in India from primary to higher education in different streams, is very high. There was a time when Patna University was the center of learning for Nepalese scholars. Varanasi, Patna and Kolkata were also the centers of learning for Nepalese students. There is a saying in Nepal that if you are debarred of knowledge go to Kashi. In this way India has been contributing to the education system of Nepal since time immemorial. After the revolution of 2007 BS, there was a great great awakening in Nepalese education system. Even today one can receive Tarapad Gold Medal if he/she excels in the Department of Economics at Tribhuvan University, Nepal.

When Trichandra College was established, scholars with the surnames of Chatterji, Banerji and Ganguly came to Nepal and in later stages many Nepalese scholars went to India and contributed equally in the education system of both the countries. For this reason we have no intention of not honoring the scholars, who studies in other parts of the world. It is simply this is our first attempt and we incorporate scholars from other parts of the globe. Today we have Shri Vinayji, DCM and First Secretary of Education Section, Mr Keivomji of Indian Embassy in Nepal. As far as I know 2200 Nepalese students are getting Indian scholarship to study in Nepal and 800 Nepalese students are studying in Indian educational institutes under Indian scholarship schemes. India is the only country to provide scholarship to 3000 Nepalese students. Whether it is obligation or necessity or necessity of friendship, India and Nepal have a unique relationship. Without making the program longer, we concentrated on the objective of honoring the personalities, who studied in India. We had no other intention other than this. It is proper respect.

Today we have Professor Dr. Jaya Rajaji, the great scholar of Bharat-Nepal relations. Today we also have Shri Sunil Ambekar, who has been in continuous contact with different groups in Nepal since 2004. Shri Ambekar is one of the few Indian scholars, who understand Bharat-Nepal relations, particularly in our time of modern history. In 1950 CE

when Bharat-Nepal relation was developing with independent India, the Indian cities like Patna, Varanasi were the centers of learning for Nepalese scholars and these exchanges of scholars provided Nepalese scholars an opportunity of international exposure. Today here in Nepal, we have adequate number of scholars to launch any new programs. This is the difference between the Nepal of before and after 1950 CE. Here today we have many revered and respected teachers. One of them shared his experience with me.

It is said that in 1980s Nepali students studying in India used to get Chinese pens or calculator when they went back to India after spending vacation in Nepal. Today India is very different from the India of 1980s because of rapid development in information and technology sectors. The paradigm has shifted now and, one of the objectives of this program is that the contribution of our new generation from innovative perspective is needed to reaffirm the Bharat-Nepal relationship. I told His Excellency Ambassador of India to Nepal, DCM, Mr. Keivom and other officials of Indian Embassy at Kathmandu to have a discourse across the spectrum. All of them assisted us from their core of hearts in these series of discourse.

I do not want to go to aspect of Bharat-Nepal relations that has been documented in scriptures for ages. However, I want to add a context; a Hindi song tells about Nepal: Nepal, whose crown is the Himalayas, brightens the world. And the song tells about India: The Ocean is offering jewels of water. What a grand relation! It is the gift of the Almighty; we have same *gotras*, same names and surnames, same religions and traditions. All the places of worship, all the places of pilgrimage are same but politically we are two nations. It is gift of nature to us.

What our scripture say is that what the ancestors have earned is to be enhanced by new generations. If they are not able to enhance, they have to preserve it. No one has the right to destroy. Therefore, we have the responsibility to preserve, creative and

firm what Nepal and India got from our ancestors and nature. Now the new generation should begin a new discourse. Our understanding is to break the traditional perspective. The Bharat-Nepal relation is unique. Our scriptures also give space to the people of the Himalayas and the Himalayan region gets ample description in Rigveda. What a unique relationship! I have already mentioned that we do not need to reach Sunauli border, our mobile set can catch the telecommunication tower from across the border if climb up the roof-top of someone's house in Bhairahawa. And India was educational destination for Nepalese scholars for ages and Indian contribution has been great throughout. Today, in the similar way, Nepalese are also contributing a lot in the making of modern India. This is evident if we look at the history as we all are expert in history. I just have the audacity of repeating. Nepalese had great contribution to the independence movement of India. The sons of Nepal have been guarding the borders of India; such a unique example is not seen anywhere in the world. A citizen of one nation protects the borders of another nation with bullets in his breast. I often say Bharat-Nepal relations are like the relations of *dalla* (soil balls) and *tapara* (leaf plates). *Dalla* and *Tapara* became friends ritually. After becoming ritual friends, they sat to discuss and asked what each of them has any problems. *Dalla* said that he got wet when it rained and he was worried about being wet. *Tapara* assured him that he would cover his friend when it rained. And *Dalla* asked his friend, *Tapara*, if he had any problem. *Tapara* said his problem was that he got blown away when it was windy. *Dalla* said he would sit on his friend, *Tapara*, when it was windy. And this continued for a very long period of time. One day *Dalla* thought that his friend, *Tapara*, was safe from the wind because of his weight. One day *Tapara* also thought that his friend, *Dalla*, was safe from the rain because he covered him. He thought why he should cover

his friend, *Dalla*. *Dalla* also thought similarly, so they did not protect each other. One day there was a strong wind with heavy rain. *Tapara* was blown away and *Dalla* got wet and their existence came to an end.

Bharat-Nepal relations are like this. Therefore, we need to reaffirm it further and, I believe, the new generation only can do it. The creative minds of our new generation and experiences of our seniors could be of great use for this purpose.

I often ask how to go ahead with our developmental plans. When there is traffic jam, for example, at Gaushala, the traffic jam disturbs our patriotic person and a traitor equally. The question is how to go ahead in our development plans because an issue like traffic jam is a nuisance for everyone. How long we face such a problem! The objective of this program is to go ahead with our old memories. And, finally, we believe, Bharat-Nepal relations go ahead with firmness. The contribution of Nepalese scholars to India and the contribution of Indian scholars to Nepal have been recognized in all aspects of life. Nepal and India together can be the example to the world. We all know that. The Ayurveda specialist, Bal Krishna, who has been working with Swami Ramdeva is from Syangja, a mid-western district of Nepal. Therefore, Shri Bal Krishna and Swami Ramdeva have been working together for Yaugic science and Ayurveda complementing each other. The world respects these two nations working together. Nepal and India should go forward. Our destiny is the two sides of the same coin.

Therefore, we have a trust among us. We are working together to take this to its sublimity in right manner. Here some personalities are being awarded in the field of economy; personalities like Mr. Ashok Baid in the field of social service. He is an industrialist too and he is moving ahead in a balanced manner. In the field of medical science we have Professor Dr. Jagadish Agrawal, the Dean of Institute of Medicine (IOM), Tribhuvan University (TU). Similarly, we have here eminent scholars, who have immensely contributed to the educational system of Nepal. Today we also have with us DIG of Nepal Police, a Gold Medalist and renowned gynecologist. Similarly we have different personalities with excellent expertise in their respective fields. In the field of art and culture we have great name like Tika Pahadi, who studied Art at FTII, Pune in 1975 CE and still working continuously and enliven art. Similarly we have here Shri Hariharji, who has been working as a performance artist; we have Shri Pradeep Upadhyaya and Shri Tapanath Shukla, experts in sound engineering; we also have renowned art director Shri Laxminath Sharma and we also have Shri Shaligram, an engineer turned a *Sadhak* of Yoga Science. In the world of singing we have Yashoda Parajuli from the elder generation and we have Mina Niraula from the younger generation, who can make dance everyone with her *laijauna malai Thamel bazaar...* 'take me to Thamel bazaar...'

We also invited some other personalities to honor them in this program. However, they could not be able to be here with us. One of such personalities is senior Nepali film artist Shri Tulasi Ghimire; unfortunately, his mother suddenly got sick and he has to travel to Kalimpong. I hope his wife, Bharati Ghimire and their daughters are here

as they promised to be here in this program. Here I want to mention two young scholars: Shri Mahesh Paudyal in teaching profession and Shri Rajendra Kumar Bhattarai, an agriculture scientist by profession. These two never saw below Gold Medal from high school to M Phil.

Today we have personalities in the agriculture science and some other in teaching profession like Dr Tikaram. Today we are honoring personalities, who achieved

excellent expertise in their respective fields. We too have a personality, who combines western education with eastern spirituality and he is Shri LP Bhanu Sharma. From the younger generations, who have just completed their education in India, we have Alina Shrestha, Arina Joshi, Laxmi Poudel and Pratistha Koirala, who has just passed the officer examination of Government of Nepal. To encourage these youngsters we are also honoring them for their outstanding performance and service to the nation.

Finally, I remember a saying in Sanskrit that provides encouragement to us. **That is like a sentence from the Bhagavad Geeta for me.** *Gachchhan Pipalika yaati Yojananam Shatairapi*. According to the saying if ants keep on walking they can walk a long distance i.e., a thousand *yojana*. *Agachchhan wainateyopi padamekam na gachchhati*. We all know that *garuda* is the fastest flying bird. However, if it did not fly, it would not move ahead even a single step. Therefore, we have a firm belief. We believe in the movement of ants and, we know, we go ahead thousand of *yojans*.

We all are grateful to you for accepting our invitation and coming to this program. We have warm greetings to all who are present today. In recent past the Bharat-Nepal relations faced a great turbulence and I also greet all the officials, more specially the Ambassador of India to Nepal and DCM, of Indian Embassy in Nepal, who played an important role to bring the situations into the right track. In July 2014 during the visit of Smt. Sushma Swaraj, Minister of External Affairs (MEA), India to Nepal, a delegation of 14 members of Pragik Vidyarthi Parishad, Nepal met His Excellency Ambassador of India to Nepal. The delegation requested the Government of India to enroll students from Nepal in Premier Educational Institutes of India such as IIT, IIM, AIIMS etc. Government of India made a policy for that and now students from Nepal can study in IITs. I thank Embassy of India at Kathmandu for the initiative and Government of India as well. Now students of Nepal have the opportunity to study at IITs. I close my speech with a note of thanks to all the distinguished personalities, officials of Embassy of India at Kathmandu and all the personalities, who have been awarded today.

Thank you !

डा. रश्मि सिंह

अन्तर्राष्ट्रिय अध्यक्ष, विश्व विद्यार्थी युवा संघ (WOSY)

Respected minister; Government of Nepal, Shri Jeevan Bahadur Sahiji. Respected Shri Sunil Ambekarji; National Organising Secretary of Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad. Honorable high priest of Lord Pasupatinath Temple Shri Ganesh Rawal Bhattaji. Respected Shri Vinay Kumarji; DCM Embassy of India to Nepal. Shri Ramesh Kandelji; National General Secretary, Pragyik Vidyarthi Parishad, Nepal. Shri Deepak Kumar

Adhikariji, Director of Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal. The Master of Ceremonies, coordinating this function this event. Distinguish citizens of Nepal and my dear boys and girls who are present here in this assembly.

First of all many congratulations to Neeti Anusandhan Pratishthan, for organizing an event of this nature, particularly precious for me because I get to connect with my WOSY alumni from Nepal-the Nepalese students, among whom many are in important positions in Nepal after having completed their education in different universities in India.

As a voluntary, multi-cultural, non-profit organization working in the university space, among the student and academic community, we continually help students with

skills that help them navigate their course work as well as prep them to step on to the professional stage.

Democracy

But above all, we teach them some great values. One, of which is the great virtue and spirit of democracy. Now, we all know that Democracy is derived from two ancient Greek words “demos” (the people) and Kratos (strength).

And we know about all the classical and modern theories of democracy. And we also know that there are countries, one-party states, where a single person or members from a single family rule for scores of years and even claim to get elected with 99 percent of votes cast in their favor, and describe themselves as democratic. It is a bewildering array. So, what is it that we teach our students? We teach our students that you get the maximum value of our life, degrees, property, only as citizens of a well governed state.

This means to be governed by law, by a constitution which is more than a legal structure, it is a mode of life, the guarantor of life, the insurer that all are free, there is none who is un-free. Thus defined, democracy is both the political ideal and the best practicable state. It is a government according to law and not government according to men. It is a device of political and social inclusion. No one is born to public office or buys office but is elected in a fair and free manner. In such a state no one ought to be excluded from citizenship or office, because of differences of wealth, rank and creed. Such a doctrine is law, ethics, politics and economics all at once. It is a scheme where harmonious common life and individual freedoms prosper and there is high civic virtue. It is the belief that discussions are the best means to frame policies. It is the faith that governments function for the good of all, not for few and that institutions exist to convince and not to coerce. And this is how a full life is secured for the community, with the amenities of civilized life, material wellbeing, arts, religious freedom and free intellectual development.

This is political morality at its finest. ‘*Bahujana Hitaya, Bahujana sukhaya*’ – Buddha proclaimed this idea when he began his teaching. In The *Bhagvad Geeta*, this idea is developed still further, and many present here must have read that great verse on equality: “*Sarvabhutastham atmanam sarvabhutani catmani Iksate yogayuktatma sarvatra samdarsanah*” With this yoga i.e. practice, he or she beholds the self in all beings and all beings in the self. When this happens, there is one standard for judging pleasure and pain for everyone, “*Atmaupamyena*”---The Geeta terms it, so what is not pleasant for you do not inflict it on others. Like Political and Civil unrest, do not inflict it.

It is a tragedy, might be wonderful to watch a tragedy in a theatre or movie, but in real life to experience it, is terrible. So we take these values of socio-political life to our students through a process of intense training in different formats.

We do this because we see clearly, that elected governments also called popular governments in democratic theory have to be serviced by conscious and intelligent administration. And administration here just does not mean those in govt. jobs, it also includes those in the professions, docs, lawyers, journalists, business people. We also do this because we know from experience and precedent, that today's students are today's citizens and possibly leaders of tomorrow. And we know the possession of these qualities is what creates a law-abiding state and its absence leads to a lawless state. That is why our work is extremely important. And our students have the advantage, because they study in India, to experience and see for themselves how a democracy works.

Indeed, it would fitting to recall, that when all those years ago, on January 26, 1950, our forefathers assembled as representatives in a sovereign Constituent Assembly & uttered the words, "we the people of India...adopt, enact and give to ourselves this constitution...to secure to all its citizens, Justice, Liberty, Equality, Fraternity." These words and our achievements as a democracy thrills people everywhere.

For which country, on earth had a greater diversity of people, language and culture, for which other country had endured greater wounds of colonial torture than us. And yet we refused a descent into violence and chaos, and chose, peace and non-aggression and growth instead. And every country can make that choice.

Yes, there have been amendments in our constitutional journeys as in all such journeys. It comes about through use and not from moving from precedent to precedent and this wisdom has made the citizens' experience better. And since we have suffered great hardships, privations and indebtedness and we know how degrading it is to be poor and dependent. Therefore, we understand Nepal's urge for development.

Now every country that seeks development has to align its educational portfolios with its development programs. And this is a field where the Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal can render some wonderful work. If we just examine the India-Nepal development engagement, we get a fair estimation of where Nepal should focus its education resources on.

The power sector is one of the major engagements between our two countries. The audience here would be pleased to know that beginning Jan1, 2017, additional power transfer of 80MW to Nepal has commenced, through the Muzaffarpur-Dhalkebar (Nepal) transmission line; this will go upto 160MW by May 2017. With the latest infusion, the total supply of electricity to Nepal from India will be about 400MW. India, through PGCIL, has also assisted Nepal in preparation of electricity Master Plan for Nepal- short term (up to 2018-19), medium term (up to 2021-22) and long term (up to 2035). Accordingly, a number of high capacity cross-border interconnections are being considered between

India and Nepal. Initially, these interconnections would be utilized for transfer of power from India to Nepal and later with the development of hydro projects in Nepal, these links would be utilized for transfer of surplus power from Nepal to India. India and Nepal are working to set up an energy bank for this purpose. Our countries have a power trading agreement and Nepalese power developers can sell power on our Indian Energy Exchange. So the students in Nepal have to gear up.

Every country that has prospered has done so on the back of its engineering and administrative talent. Hydro-engineering teaching is a sphere of joint action. Recently, the GoHP, NTPC and NHPC have decided that they will be investing Rs 100 cr for setting up an hydro-engineering college. In our country, there are many states (Uttarakhand, Himanchal Pradesh and Arunachal Pradesh) which like Nepal are hydro-power capable states. Nepalese students should look at such courses keenly and ICCR also should see that meritorious Nepalese students secure a place in such institutions.

Organizations like WOSY and Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal look forward to be the connectivity layer between students and Institutions and work to take our two nations ahead. The sectors are identified: Tourism, Organic Produce, Health Spas, Petroleum Product Pipelines, which Nepal requires so urgently. Hence, the development of a pipeline of human resources in Nepal that will see the projects to their fruition is an immediate necessity. Alumni networks, such as the one assembled here are therefore to be commended because it is networks such as these that sharpen the focus on development for the political class.

Thank You !

मा. सुनील आम्बेकर
राष्ट्रीय संगठन मन्त्री, अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद्

सब को नमस्ते । बहुत ही अच्छा एक आनंद का और खुशी का माहौल है और बहुत ही गणमान्य लोग मंच पर भी उपस्थित हैं । और आज जिन का सम्मान हुआ है वो भी केवल नेपाल के नहीं बल्कि भारत के भी और दोनों देशों के सम्मानित व्यक्तित्व हैं । मैं उन सब को बहुत बहुत बधाई और अभिनंदन करता हूँ । हमारे नेपाल के सम्माननीय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री श्रीमान् जीवन बहादुरजी यहाँ उपस्थित हैं । भारत के राजदूत सम्माननीय रञ्जित रे यहाँ उपस्थित हो गए हैं और डि.सी.एम विनयजी भी

यहाँ उपस्थित हैं । हमारे सब के लिए पूजनीय काठमांडू के प्रसिद्ध भगवान् पशुपतिनाथ मंदिर के मूख्य पुजारी श्रद्धेय पूज्य गणेश रावल भट्टजी उपस्थित हैं । मैं प्रणाम करता हूँ उन को । और आज के आयोजकों में World Organisation of Students and Youth के चेयर पर्सन डा. रश्मि सिंह, नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल के दीपक अधिकारीजी, प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपाल के महासचिव रमेश कण्डेलजी और यहाँ बहुत सारे लोग जो मेरे सामने में उपस्थित हैं और मेरा ये सौभाग्य है कि अधिकतम लोगों को व्यक्तिगत रूप में भी मैं जानता हूँ । इसीलिए सभी का नाम लेने में बहुत लंबी सूची है मेरे सामने । इसलिए मैं सभी को नमन करता हूँ, स्वागत करता हूँ और आज सबसे पहले मैं बधाई देना चाहूँगा आयोजकों को कि जिन्होंने इस प्रकार की कल्पना की और ऐसा एक आयोजन जिसके लिए बहुत कड़ी मेहनत की, मुझे और हम लोगों को यहाँ आने

का अवसर दिया। इसलिए मैं उनको बधाई देता हूँ और धन्यवाद भी देता हूँ।

वैसे आज जिन लोगों का सम्मान हुआ है उन्होंने अपने अपने क्षेत्र में बहुत अच्छा काम किया है। मुझे इस बात के लिए गर्व है कि उन्होंने अपनी पढाई का, अपने अध्ययन का देश और समाज में अच्छे काम के लिए बहुत बड़ा योगदान किया है। वैसे विद्यार्थी और अध्ययन इसका जब संबंध आता है तो जो भी जितनी भी उम्र हो

जाए, यहाँ कुछ हमारे जिनका सम्मान हुआ बहुत अपने अनुभव से भी और उम्र से भी बहुत वरिष्ठ हैं। फिर भी ऐसा कहते हैं कि समय कितना बीत जाए अपनी जवानी का समय कोई भूलता नहीं है। अपने कलेज के जमाने का, अपने उच्च शिक्षा में अध्ययन के जमाने का समय जो होता है मुझे लगता है कोई भूलता नहीं है। वो कोही भी हो कहीं भी बैठता हो, कितने ही उचाइयों पर पहुँच जाए, तो वो स्मरण जीवन के स्वर्णकाल के रूप में जीवित रहता है।

ये मेरा अनुभव नहीं यहाँ बैठी हुई और यहाँ बैठे हुए सब का अनुभव होगा। एक तरीके से आज उस समय को, उस अनुभव को याद करने का भी एक अवसर है। बहुत सारे लोगों के मन में उन दिनों की याद भी ताजी हो गई होगी कि जब हम कलेज पढते थे, तब ये होता था वो होता था। बहुत सारे ऐसे अच्छे और खट्टे-मीठे बहुत सारे अनुभव आप लोगों के पास होंगे। तो आज एक अच्छे स्मरण करनेवाला भी दिन है। इसलिए ये अच्छी बात है। वैसे आज भारत में, नेपाल में विकास की बात हो रही है। दोनों मुल्कों में हम कैसे तरक्की कर सकते हैं? हम कैसे आगे बढ सकते हैं? ये बातें केवल बड़े बड़े पदों पर बैठे हुए राजनीति या जीवन के किसी एक क्षेत्र में वे लोग नहीं कर रहे हैं। एक आम व्यक्ति जो है, एक कमन पिपल वे लोग इसके बारे में चर्चा कर रहे हैं। केवल चर्चा नहीं वह अनुभव कर रहे हैं। इसके लिए उनके मन में बहुत आकांक्षा है और मन में विश्वास है कि हम आगे बढ सकते हैं। खास कर दोनों देशों के जो युवा हैं उन के मन में ये एस्पिरेसन बहुत ज्यादा है।

मैं कई बार कहता हूँ : पहले भी मैंने एक बार इस सभा में यहाँ पर (नेपाल में) ये बात कही थी कि जैसे घर में बच्चों का दबाव रहता है, उत्साह भी रहता है और नई बातें करने के लिए दबाव भी रहता है। और पूरा घर युथ ड्रव हो जाता है। उहाँ के बच्चे जब युवा हो जाते हैं तब वे क्या सोचते हैं वैसे पूरा घर चलता है। और मैं ये कहना चाहता हूँ कि घर के साथ नहीं ये देश के साथ भी होती है। यहाँ पर भी देश के युवाओं का एस्पिरेसन क्या है, उनके मन में क्या विचार चलता है, वो क्या चाहते हैं? इस बात पर देश आगे बढता है। मुझे लगता है क्या आज हमारी एडमिनिस्ट्रेशन हमारे पूरे पोलिटिकल पार्टीज और पोलिटिकल लिडर्स, गवर्नमेंट्स जो भी स्टेवलिष्टमेन्ट हैं अफिसियल, उन सब पर ये दबाव है कि अपने अपने देश के युवाओं के रिश्ते सुधारो। कोई नई बातें करो और नई बातों से नये रिश्ते बनाओ। जिससे हम आगे बढें। मुझे लगता है कि जिस तरीके से आज जब सम्मान हो रहा था ध्यान में आई कि कोई ऐसा क्षेत्र नहीं है नेपाल में भी कि जिस क्षेत्र में बहुत अच्छे विद्वान् लोग उसका नेतृत्व करने में लगे हुए न हों। और मुझे लगता है कि ये जो विश्वास है ये जो एक एस्पिरेसन है इस को आज समझने की और इस के आधार पर आगे बढने की आज जरूरत है।

आई सी सी आर के डीजी साहब यहाँ नहीं आ पाए हैं। लेकिन आईसीसीआर भी इस तरीके का एक प्रयास कर रहा है। बहुत सारे विद्यार्थी भारत में पढ़ने के लिए जाते हैं, आते हैं। वे बस यहाँ आकर जीवन में अपना योगदान देते हैं। मुझे ऐसे बहुत सारे विद्यार्थी आजकल जो पढ़ने आते हैं उन से जगह जगह पर मिलने का मौका मिलता है। दिल्ली, बेंगलूर, हैदराबाद, पूणे और वाराणसी जगह जगह पर नेपाल के विद्यार्थियों से। अभी समय भी बदल रहा है। पहले केवल वाराणसी, पटना जैसे दीपकजी कह रहे थे। अब भारत के भी विभिन्न विश्वविद्यालयों में विद्यार्थी आ रहे हैं। उहाँ पर भी ये प्रयास लगातार किया जा रहा है कि अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद् की तरफ से भी, कि कैसे विद्यार्थियों को जो विद्यार्थी जीवन है उस में कैसे उस को और अच्छा बनाया जाए? इसीलिए जितने भी प्रशासन हैं विश्वविद्यालय का हो या और भी जो प्रशासन होगा उनके साथ एक संवाद के लिए एक रास्ता बनाया गया।

मंच बनाए गए। दिल्ली विश्वविद्यालय में जो छात्र संघ है जिसमें भी हम लोगों ने एक विशेष प्रकार की योजना की। खासकर नेपाल से जो विद्यार्थी पढ़ने आते हैं उनके लिए की है। हमारे नेपाल के ही विद्यार्थी प्रसन्न यहाँ पर आए हैं। सामने ही बैठे हैं, वो भी उस काम को देखते हैं। विशेष रूप में नेपाल से जितने भी विद्यार्थी दिल्ली आते हैं उनके सम्पर्क का काम वो देखते हैं ताकि उनको कोई असुविधा न हो। इस दृष्टि से बहुत सारे ऐसे विचार चल रहे हैं।

एक सबसे महत्वपूर्ण बात है कि राजनीतिक संवाद अपने मंचों पर होते ही हैं। एम्बेसिज् अपना काम करते ही हैं, लेकिन साथ साथ beyond political limitations युवाओं का संवाद होना बहुत जरूरी है। मैं मानता हूँ कि एक विश्वविद्यालय यह ऐसा स्थान होता है जहाँ पर विद्यार्थी चाहे नेपाल के हों वा भारत के हों वो आपस में मिलकर मुक्त रूप से संवाद कर सकते हैं। बिना किसी पूर्वाग्रहों से बिना किसी मर्यादाओं से वो खुलकर चर्चा कर सकते हैं। और ऐसा ही एक रास्ता निकले ताकि केवल ये पीढ़ी नहीं तो आनेवाली पीढ़ियों का संवाद बना रहे तो हम विश्वविद्यालयों में ये प्रयास लगातार करते रहें है कि संवाद का एक ऐसा माध्यम उहाँ पर बने जिस से रिश्ते इस पीढ़ी में ही नहीं आनेवाले पीढ़ियों के लिए उसकी ग्यारेण्टी बन जाए।

मुझे बताने में खुशी है कि सबके सहयोग से नेपाल के संस्कृति मंत्री आज हमारे बीच में उपस्थित हैं। भारत के राजदूतावास के स्वयं एम्बेसेडर साहब यहाँ उपस्थित हैं और बहुत ऐसे लोगों का सहयोग यहाँ मिल रहा है तो मुझे लगा कि ये बातें आगे बढ़ेंगी। मैं हमेशा सोचता हूँ कि दोनों देशों के लोगों को अपनी सरकारों पर तो दबाव बनाना ही चाहिए कि भाई रिश्ते अच्छे बने लेकिन साथ साथ सरकारों के साथ साथ भोलेण्टरी इफोर्ट इसकी जरूरत है। people to people प्रयासों की जरूरत है।

मुझे लगता है कि आज जो लोग यहाँ पर आए हैं। जो लोग भारत में अध्ययन करने के बाद यहाँ के जनजीवन में बहुत गणमान्य व्यक्ति बन गए हैं। इन रिश्तों को और आगे बढ़ाने में सबसे अच्छी भूमिका अगर कोई निभा सकते हैं तो ये आज यहाँ उपस्थित वे लोग हैं जो भारत में पढ़ने के बाद आज नेपाल के जनजीवन में बहुत प्रतिष्ठित व्यक्ति हो चुके हैं। मुझे लगता है कि अभी तक उन्होंने बहुत अच्छी भूमिका निभाई और आगे भी उनसे पूरा समाज, दोनों देशों का समाज, उनसे अपेक्षा करता है कि ये भूमिका आगे और कैसे बढ़ाई जा सकती है।

एक और बात मैं कहना चाहूँगा कि जैसे जैसे समय बदल रहा है और समय के साथ साथ बहुत सारे ऐसे मुद्दे हैं जिन पर बहुत चर्चाएँ हो सकती हैं। उनसे हम आगे बढ़ सकते हैं। कभी कभी रिश्तों की

बात होती है तो मुझे एक बात याद आती है कि कभी कभी स्मृतियों को बहुत अगर नजदीकी स्मृतियाँ देखते हैं। एक नियरर यानि नजदिक की मेमोरी को अगर देखते हैं तो कई बार उतार चढ़ाव ध्यान में आते हैं। लेकिन रिश्तों को और स्मृतियों को अगर और लंबा देखते हैं यानी पचास साल की पाँच सौ साल की देखा जाए और पीछे भी और आगे भी लंबा देखा जाए। आगे भी दो चार साल की देखते हैं तो विवाद ज्यादा होते हैं। आगे भी अगर लंबा देखते हैं तो मुझे लगता है कि ये लंबे स्मरण जो होते हैं पुराने वो हमें लंबे रिश्तों के लिए रास्ता देते हैं। तो मुझे लगता है कि Let us not memorize the very near future in new memory but we should memorize the centuries on the last so many centuries we should remember. So that we can plan; we can think and we can act on the long lasting relations. That is very important and that will be the path breaking solutions.

आज की ये जो सभा है, ये इस दृष्टि से बहुत महत्वपूर्ण है। जिस तरीके से ये जो रास्ते निकालने के लिए जितने भी प्रयास होंगे वे आगे बढ़ेंगे। और मैं फिर से एक बात कहूँगा कि आज जो ये कार्यक्रम का आयोजन हुआ है। ऐसा आयोजन एक बहुत ही सराहनीय है। मैं चाहता हूँ कि प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपाल और नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल और बहुत सारे मुझे पता है कि ग्राफ्टाई नेपाल याने FTII के जो एल्युम्नीज् है। एम्स के एल्युम्नीज् है, आई आई टीज् के एल्युम्नीज् है और जगह जगह जो अलग अलग युनिवर्सिटीज् के एल्युम्नीज् हैं उनके जो एशोसिएसन्स हैं वो भी इस आयोजन का एक हिस्सा बने हुए हैं। मैं उनको बहुत बधाई देता हूँ कि उन्होंने भी एक बहुत सकारात्मक कदम निभाया है और आनेवाले समयों में ये कार्यक्रम आज एक सभागार में हो रहा है तो आनेवाले समय में ये जो एक गुडविल है। ये गुडविल है जो वर्षों से कमाया है। दोनों तरफ उसको, उस आनन्द को आज हम उत्सव के रूप में मना रहे हैं। तो वो उत्सव केवल यहाँ सीमित न रह जाए। वो उत्सव आगे बढ़े और जीवन के हर क्षेत्र का वो उत्सव बन जाए। यही शुभकामना देता हूँ। बधाई देता हूँ और अपनी बात पुरी करता हूँ।

जय हिंद !

Honorable Sunil Ambekar
National Organising Secretary
Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad, Mumbai

Namaste to all. Here we have the situation of delight and happiness. On the stage we have very highly reputed personalities. The personalities, who have been awarded today, are not only respectable in Nepal but also in India and they are respectable in both countries. I greet and congratulate to all of them. We have here honorable minister for Culture, Tourism and Civil Aviation, Shri Jeevan Bahadur Shahi, the Ambassador of India to Nepal and DCM, Shri Vinayaji. Here we have Shri revered Ganesh Bhatta Rawalji, the pujari of famous temple of Lord Pashupatinath, which is adorable to all of us. I bow to him with respect. And among the organizers of today Dr. Rashmi Singh, the

Chairperson of World Organisation of Students and Youth, Shri Deepak Adhikari Director of Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal, Shri Ramesh Kandel National General Secretary of Pragyaik Vidyarthi Parishad, Nepal and all the personalities, who have been awarded today are present here. And it is good luck that I know many of them personally. To name all of them here will be a long list. Therefore, I greet to all, I welcome to all and today, first of all, I want to congratulate the organizers, who have conceptualize a program of this sort and work hard to materialize and provided an opportunity to come here with you all. Therefore, I congratulate them and thank them as well.

The personalities, who have been awarded, have done excellent work in their respective field. I feel proud that they have used their studies and knowledge contribution to make our nation and society better. When we think of the relation of being a student

and study, the age comes in between. The personalities, who have been awarded today, are quite senior to me in terms of age and experience. It is said that people do not forget the time of their youth even after a long time. And I feel one does not forget the days of his college or his time of doing his/her higher studies. Whoever he may be; whatever his height is; that memory runs live as a golden phase of life.

It is not only my experience but it is the experience of everyone present here. In one sense it is an opportunity to remember that beautiful memory of life. For many of us the memory of our college life has been refreshed. It used to happen then it used to be like. I know you have many such sweet and sour experiences to share with. Therefore it is a day to remind you all those experiences back now. Therefore, it is a good time for all of us. The discourse of the issue of development is going on in Nepal and in India. The main concern is how we can advance and excel. This discourse is not only going on among the people in political or bureaucratic positions but also among the common man. They are not only having a discourse of development but also experiencing it. For this they all have high hopes and there is a belief in their selves that they can move ahead. More specially the youths of the both countries have greater experiences in their selves.

I say several times. Earlier once in a meeting of this kind here in Nepal I said that when there is pressure of children in the family we have excitement as well and there is a pressure for doing new projects. And the entire family is youth driven. The children become youth and the family runs as they think. And I want to say here that it happens with not only with the home but also with the nation. What are the expressions of the youths; what is going on their minds; what do they think? The nation moves ahead in this line. And I think today all our administration, all our political parties and political leaders, governments and whatever establishments we have, have to face this pressures of the youths. This is the pressure of the youths today of our nations, improve the relationships, do something new and make new relationships; so that we can move ahead. I feel the way awards have been distributed today; there is no any field in which the great scholars are leading the nation towards positive goals. And I feel the belief we have; the experience we have; we need to understand this and, on the basis of this we need to move ahead.

The Director General of Indian Council of Cultural and Relations (ICCR) has not been able to come here. However, ICCR is also trying to do such an attempt. Many students go to India for study and return. They come back and contribute to the nation their entire life. I often meet students who go to India to study in different places these days. I have opportunities to meet the students from Nepal in cities like Delhi, Bengaluru, Hyderabad, Pune and Varanasi. Now time is changing. Earlier scholars from Nepal used to go to cities like Varanasi and Patna, as Deepak said. Now students are coming in different

universities of India. There in India it is always attempted to facilitate the students from Nepal. Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad always attempts to enhance the conditions of students' life in India. So with university administration and other administration system, a way for the discourse has been made to solve the issues.

Stages have been made. The students union at Delhi University has made a special program especially considering the students from Nepal. Prasanna Vaidya, our student from Nepal, has come here, he is sitting just in the front row and he looks after these works. He is in constant contact with the students from Nepal so that they do not have any problems while studying in India. From this perspective, quite a many such thoughts are running.

One important thing is that political discourses take place at specific forums. Embassies work their usual duties. And, however side by side beyond political limitations, there must be the discourses of youths needs to be going on. I know that universities are such spaces where students, whether they are from India or Nepal, they can have their own discourses freely without any hesitations. Without any prejudices, they can openly discuss the issues without any restrictions. And we are looking for a way out that the discourse continues not only for this generation but also for the generations to come. Our continuous endeavor in universities is to make a medium of discourse so that it can guarantee the mutual relationship not only in the generation but also in the generations to come in the future.

I feel delighted to tell you all that the minister for culture, Government of Nepal, is with us today. The Ambassador of India to Nepal is present here and we have the cooperation of so many people and I feel our objectives can be achieved without delay. And I always think that the people of both the countries should create pressures to their respective governments for good relationships. Along with the respective governments, our volunteer efforts are also needed. Efforts to be made between people to people. I feel the people who are present here and who studied in India and came back and they have become respectable people in society here. I also feel that they can play important roles to move ahead the relationships between the people of India and Nepal. These people

have become respectable personalities in their respective field of expertise. These people have contributed a lot to the mutual relationships among the people of two countries and the societies of both countries expect from them to play constructive roles in this regards.

I also want to say one more thing. As time is changing and along with time our issues needs to be discussed. And we can move forward. Sometimes we talk of relationships then I often remember one thing that sometimes we listen to the things that are very close to us. If we look at the memories of recent times, we pass through several ups and downs. However if we look these relationships and memories for longer period of time, say fifty years or 500 years, we had different relationships. So we need to look at the larger relationships. In shorter periods we have more issues. In days to come if we look for longer periods of time then this longer outlook provides us the way for longer relationships. What I feel today is: Let us not memorize the very near future in new memory but we should memorize the centuries on the last so many centuries we should remember. So that we can plan; we can think and we can act on the long lasting relations. That is very important and that will be the path breaking solutions.

And I feel the program of today is very important from this perspective. The way the attempts are made to get new breakthroughs in our relationships will move ahead. And again I say that the way this program is organized; it is really a praiseworthy initiative. And I want Pragyik Vidyarthi Parishad, Nepal and Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal and I also know that GraFTii i.e., the alumni of FTII, Pune the alumni of AIIMS, Chandigarh Engineers the alumni of IITs and in different places the alumni of different universities and their associations have been the part of this program. I congratulate all of them for moving positive in this great initiative. And in days to come, the program that is taking place in this hall will be a goodwill. And this goodwill is earned in years. We are celebrating this as a festival from both sides, let it not remain just a festive season. This festival needs to go ahead and make every aspect of life a festival. I have greetings to you all. I congratulate and complete my words here for today.

Jay Hind !

नेपालका लागि महामहिम भारतीय राजदूत श्री रज्जित रे

बहुत बहुत नमस्कार !

इस सभा के मुख्य अतिथिजी सम्माननीय संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री श्रीमान् जीवन बहादुर शाहीजी, मान्य सुनील आम्बेकरजी, हमारे मूल भट्टजी, WOSY की अध्यक्ष डा.रश्मी सिंहजी, डि.सी.एम.साहब और नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल के निर्देशक श्रीमान् दीपकजी, श्रीमान् रमेश कण्डेलजी, मान्य पूर्व मंत्रीगण, मान्य संसद् सदस्य और सभी यहाँ एकत्रित प्रतिष्ठित अतिथिगण ।

सबसे पहले तो आप लोगों से क्षमा चाहता हूँ। काफी विलम्ब हुआ आने में। फ्लाइट भी डीले हो गई। सीधे एयरपोर्ट से ही आया। दूसरा, मैंने सारे वक्तव्य तो नहीं सुने तो अगर कहीं रिपिटेशन हो तो मुझे माफ कीजिएगा।

दीपकजी से अभी मैं चर्चा कर रहा था कि एक साल पहले २२ मार्च को यहाँ एक सभा हुई थी जो PVP, Nepal ने अर्गनाईज की थी। उसमें हमलोगों ने बातचीत की थी कि किस तरह जो यहाँ पर नेपाल के इतने स्टुडेन्ट्स जो इन्डिया में पढ के आए हैं उनसे कैसे हम सम्बन्ध बढ़ाएँ, कैसे इन सम्बन्धों को निरंतरता दें? तो इसमें काफी सोच विचार करने के बाद नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल लगायत और सभी संस्थाओं ने बहुत मेहनत करके आज ये इतना बड़ा, इतना भव्य आयोजन किया है। और इतना उत्साहपूर्ण है ये आज की सभा।

इसके प्रीपेरेशन में कई छोटी छोटी सभाएँ हुईं। डक्टर्स के साथ, इन्जिनियर्स के साथ और पोलिटिकल लिडर्स के साथ। जिनका सबका ये नाता बँधा हुआ है, भारत से कि वे पढ़े भारत में हैं। वो हम समझते हैं क्योंकि वो भारत में पढ़े हैं, तो ये खास रिलेसनशिप है। ये खास आत्मीयता है, वो भारत को अच्छी तरह जानते हैं, और आज वो नेपाल में कार्यरत हैं। तो एक बृज है दोनों देशों के बीच में। अब किस तरह हम अपने संबंध इस ग्रुप के साथ प्रगाढ़ करें। तो इससे दोनों देशों के बीच का जो संबंध है और प्रगाढ़ होगा। तो ये हमारा प्रमुख मक्सद था।

तो बहुत खुशी हुई है कि इतना ये सक्सेसफुल इनिसेटिव रहा और मैं रिक्वेस्ट करूँगा कि इसको निरन्तरता दी जाए और हर साल इस तरह का एक भव्य कार्यक्रम किया जाए और रेग्युलर हम कन्टेक्ट में रहें।

इस तरह के जो स्टुडेंट्स एल्युमनाई एसोसिएशन हैं जैसे कि ये ग्राफ्टाई नेपाल है, एफटीआईआई से जुड़ा हुआ है। या वीएचयू के स्टुडेंट्स का एसोसिएशन है। साथ ही साथ इन्जिनियर्स एसोसिएशन हो सकते हैं या डक्टर्स हो सकते हैं। तो इस तरह अगर एसोसिएशन बन जाएँ तो मुझे लगता है कि इससे इन पार्टिक्यूलर एरियाज् में सेक्टर्स में भी हम लोग बहुत अच्छा काम कर पाएँगे। आप लोगों को मैं बताना चाहता हूँ कि हमारी एम्बेसी में हमारी एजुकेशन व्हींग है जो ये काम देखेगा। हमारी फर्स्ट सेक्रेटरी यहाँ मिस्टर कैवम मौजूद हैं। कैवम Would you please stand up. I want to introduce you.

तो ये जो हैं इनका ये इन्स्योर करेंगे कि ये सारी अल्युमनाई एसोसिएशन हैं एम्बेसिज के तरफसे ये संपर्क में रहेंगे और नेचुरली नीति अनुसन्धान प्रतिष्ठान, नेपाल और बाकी ओर्गनाइजेशनस् के साथ तो रहेंगे ही।

हम समझते हैं कि ये बृज का काम कर सकते हैं। तो इस बृज की आप लोगों को पूरी इन्फर्मेसनस् होनी चाहिए कि भारत नेपाल में क्या कर रहा है? भारत नेपाल में किस तरीके का कार्यक्रम ला रहा है, किस तरह के प्रोग्रामस् हैं? विकास, साभा विकास के लिए हमलोग क्या कर रहे हैं?

तो फ्रम टाइम टु टाइम मैं समझता हूँ कि ये कार्यक्रम हम आर्गनाइज करेंगे और आप लोगों को ब्रिफिंग भी करेंगे क्योंकि मुझे लगता है कि इन्फर्मेसनस् एवाइलेबल नहीं हैं। लोगों में आम जनता में कि किस तरह के हमारे संबंध हैं। हम लोग क्या कर रहे हैं।

दो ही सेक्टर्स से आज मैं बात करना चाहता हूँ, और मुझे पता नहीं कि इससे पहले बात हुई है कि नहीं। एक इन्फ्रास्ट्रक्चर डेवलपमेन्ट।

अभी मैं फार व्येस्टर्न रिजन गया था, तो हुलाकी रोड का जो फर्स्ट प्याकेज है उसका उद्घाटन हुआ। बहुत खुशी है कि ये जो हुलाकी रोड का प्रोजेक्ट है यह काफी सालों से विलम्ब में पड़ा हुआ था। अब इस में तेजी आई। बहुत तेजी से ये आगे बढ़ रहा है। जैसे ही फेज १ खतम होगा उसके बाद फेज २ हुलाकी रोड का प्रोजेक्ट भी आगे बढ़ेगा।

दूसरा एरिया जहाँ हमलोग बहुत फोकस कर रहे हैं वो है पावर, बिजली का क्षेत्र। जब हमारे प्रधानमंत्री मान्य नरेन्द्र मोदीजी यहाँ आए थे तो उन्होंने कहा था कि फिलहाल नेपाल में अगर अंधियारा है तो भारत उसको उजाले में बदलेगा और थोड़े लंबे अरसे में नेपाल की जो उर्जा शक्ति है उससे भारत के विकास में गति आएगी। तो इस मार्ग दर्शन पर हम लोग चल रहे हैं। और आप को मुझे बताने में बहुत खुशी हो रही है कि जहाँ हमलोग छः आठ महीने पहले तक ३००, ३२० मेगावाट बिजली निर्यात करते थे नेपाल को, वो इस महीने के आखिरी तक या फेब्रुवरी के आखिरी तक ये सवा पाँच से साढ़े पाँच सौ मेगावाट का एक्स्पोट हम करेंगे।

तो ये जो यहाँ पर लोड सेडिंग की कमी हुई है उसके लिए मैं बहुत धन्यवाद नेपाल इलेक्ट्रिसिटी अथोरिटी और उर्जा मन्त्रीजी को देता हूँ, पर साथ साथ आप को ये भी बताना चाहता हूँ कि उस में भारतका भी बहुत सहयोग है। ट्रान्समिशन लाइन जो है वो तैयार हो रहे हैं। सबस्टेशनस् बन रहे हैं। तो पूरा इन्फ्रास्ट्रक्चर जो है बिजली के एक्सपोर्ट के लिए तैयार हो रहा है।

मुझे लगता है कि एक साल के बाद केवल काठमांडू ही नहीं बल्कि पूरे देश में लोडसेडिंग से मुक्ति मिलेगी। दूसरा जो आस्पेक्ट है: हाइड्रो इलेक्ट्रिसिटी का कि लंग रेंज में हम क्या कर रहे हैं। तीन बहुत बड़ी-बड़ी योजनाएँ हम तेजी से आगे बढ़ा रहे हैं, क्योंकि मैं दिल्ली इसी सेक्टर में डिस्कस् करने के लिए गया था।

ये योजनाएँ हैं : पंचेश्वर, जो पाँचहजार मेगावाट की परियोजना है। आप सोच सकते हैं पाँचहजार मेगावाट। इसमें इनवेष्टमेन्ट जो है तीस हजार करोड़ भारतीय रूपयों से ज्यादा आएगा और ये महाकाली पर ये योजना बन रही है। और इतना इनवेष्टमेन्ट आएगा कि पूरा सुदूर पश्चिम का जो एरिया है उस में एकदम ट्रान्सफरमेशन आएगा। इतनी तेज गति से विकास उसमें बढेगा। तो अभी हमारे पास सब से फर्स्ट स्टेप जो है वो जो डीपीआर उस को फाइनालाइज करना और मुझे बहुत खुशी है आप को बताते हुए कि हमारे जितने भी एजेन्सियाँ हैं दिल्ली में, सभी ने कहा कि फरवरी तक हम ये पूरी कोशिश करेंगे कि डीपीआर फाइनालाइज हो जाए और जून तक ये अप्रूव हो जाए और उस के बाद ये इम्प्लेमेन्टेशन का काम शुरू हो जाए।

इसी के साथ अपर कर्णाली और अरूण ३ जो परियोजनाएँ हैं उन में भी हम तेजी से आगे बढ़ रहे हैं। तो मुझे लगता है कि इस सेक्टर में जो कि नेपाल के लिए बहुत ही प्राथमिक सेक्टर है अहम सेक्टर है और भारत के लिए भी उतना ही इम्पोर्टेंट है। इस में तेजी से हमलोग काम कर रहे हैं। इ सेक्टर में और कोअपरेशन बढ़ाने के लिए हमलोग हर साल पच्चिस इन्जनीयर्स को आईआईटी, रूडकी भेजते हैं। हाइड्रोपावर और हाइड्रोलोजिक स्टडिज के लिए। Twenty five engineers for the last two years और इस साल भी। तो you can see बड़ा हमारा फोकस एफोर्ट है। It's not some vague effort but it's a very focused effort to promote cooperation in this particular sector through infrastructure development, through training and capacity building and of course finalizing the detail project report (DPR) and other technical issues at hand.

तो कहने का तात्पर्य ये है कि **'सब का साथ-सब का विकास'** का जो मन्त्र है उस पर हमलोग आगे बढ़ रहे हैं। तेजी से और आप लोगों का सहयोग होगा, नेपाल सरकार का सहयोग होगा, नेपाली जनता का सहयोग होगा तो मुझे लगता है कि हमारी तीव्रता से विकास करने की जो अब्जेक्टिव है उस को कोई रोक नहीं पाएगा।

एक बार फिर मैं सभी संस्थाएँ जो इस आयोजन से जुड़ी हुई हैं उनको बहुत बहुत धन्यवाद देता हूँ। और आप को आश्वासन भी देता हूँ कि आप के साथ हम लोग निरन्तर संपर्क संबंध बनाए रखेंगे और बढ़ाएँगे।

बहुत बहुत धन्यवाद !

His Excellency Ambassador of India to Nepal Shri Ranjit Rae

Many many namaskar !

The chief guest of this program, Shri Jeevan Bahadur Shahi, honorable minister for Tourism, Culture and Civil Aviation, Government of Nepal, honorable Sunil Ambekarji, our Chief Bhatta of Pashupati Temple Shraddeya Ganesh

Rawal Bhattaji, Rashmi Singh, the Chairperson of WOSY, DCM sir, Deepakji Director of Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal, Ramesh Kandelji, honorable former ministers, honorable Members of Parliament, and the respected guests present here.

First of all I want to be forgiven for being late in arriving here. The flight was delayed. I came here direct from the Airport. I have not heard all the speeches, delivered here. If there has been repetition, please forgive me.

One year ago on 22 March WOSY organized a program here and I was discussing with Deepakji. We discussed how we can we enhance the relationship with the students, who studied in India and returned here. Our concern was to continue the relations with these students. After series of discussions, Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal and many other similar organizations worked hard to organize such a grand program. And today's program is full of enthusiasm.

There were series of smaller meetings while preparing for this program. With doctors, with engineers, with politicians and so on. All of them related with India because they studied in India. Therefore it is an important relationship. We understand that having studied in India is an important relationship. This is an important feeling of oneness. They know India very well. And they are working in Nepal. They are the bridge between the two countries. Our concern is to make this relationship much deeper and more understanding than before. We believe this enhanced the relationship between the two countries and the between the people of two countries. This was our main objective.

We are happy that it was very successful initiative and I request you all to continue it. And every year there would be grand organization of such programs so that we will remain in regular contact.

We have several students' alumni associations like GraFTii, Nepal which is connected to FTII or BHU Students Association. Similarly there can be the associations of engineers and doctors. If we have associations in particular areas or sectors, we may be able to work better. I would like to tell you that in our embassy we have an education wing that takes care of such matters. Our first secretary Mr. Keivom is present here. Keivom, would you stand up? I want to introduce you.

This is what it is. He ensures that all these alumni associations will be in contact with the embassy and naturally Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal and other organizations will remain in contact.

When I said they work as the bridge between the two countries. In that case you should have all information that what India is doing in Nepal. What kind of programs is India bringing to Nepal and what sort of programs are they? What have we been working for development and common development?

From time to time I understand that we will organize these programs and we will also be briefing to you because all information is not available. With people, with common people what sort of relationship we have! And what have we been doing? Today I want to talk on two sectors. And I do not know if there has been any discussion on these areas earlier. One is infrastructure development. Recently I visited far western region, then, there we inaugurated the package of *Hulaki* Road. I am happy that this project was delayed for years and now the work has been speed up. And the work is being speed up very fast. As soon as the phase I of the project is completed, the phase II of the project will be initiated.

The other area that we are focusing is the area of power i.e., electricity. When our Prime Minister, honorable Narendra Modi came here, he said, if there is darkness in Nepal at present, India will convert that darkness into light and in long term planning the power energy of Nepal will speed up the development in India. We are moving to this direction. And I am happy telling you that about six-seven months before we were exporting 300-320 megawatt of electricity to Nepal and that will reach to 525-550 megawatt by the end of this month or by February.

Then load-shedding has been minimized here in Nepal. I thank Electricity Authority of Nepal and the Power Minister here and I also would like to inform you that there is contribution of India is also there. Transmission lines are getting ready. The entire infrastructure for the export of electricity is getting ready.

I feel after one year, not only in Kathmandu, but in entire country there will be an end of load-shedding. Another aspect is what we have been doing in the sector of hydro electricity in long range. We are speeding up three very big projects. I went to Delhi to discuss this matter.

These are the projects. Pancheshwor is a project of 5000 megawatt. You can think of 5000 megawatt. The investment requires more than 30,000 crore in Indian currency and it is being built on Mahakali River. This project will bring so much investment that the entire region of far western region will be transformed. This enhances the speed of development in the region. Our first step in this regard is to finalize Details Project Report (DPR). I am pleased to let you know that all the agencies in Delhi told that they will try to finalize the DPR by February and it will be approved by June and then the implementation begins.

With this we also have Upper Karnali and Arun Third projects. Both these projects are going ahead. I feel this sector is a priority sector for Nepal and prime sector and this sector is equally important for India. We are working fast in this regard. To increase cooperation in this sector we send 25 engineers from Nepal to Indian Institute of Technology (IIT), Roorkee every year for hydro power and hydrologic studies. Twenty five engineers for the last two years and this year as well. Then you can see our focus effort. It's not some vague effort but it's a very focused effort to promote cooperation in this particular sector through infrastructure development, through training and capacity building and of course finalizing the detail project report (DPR) and other technical issues at hand.

This means that our mantra is the development of all with all together and we are moving ahead. We are moving ahead and your cooperation will be there, there will be the cooperation of the Government of Nepal and there will be the cooperation of the people of Nepal. In that case, I feel, no one can stop us to achieve our objective of faster development the region.

Once again I thank all the organizations connected to this program. I also assure that we will be in continuous contact with you all. Many, many thanks to all.

प्रमुख अतिथि माननीय जीवन बहादुर शाही
संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्री

धन्यवाद उद्घोषक भाई !

यस प्रतिभा सम्मान कार्यक्रमका आदरणीय अध्यक्ष दीपक कुमार अधिकारीज्यू, महामहिम राजदूत रञ्जित रेज्यू, डिसीएम विनय कुमारज्यू, पशुपतिका मूल भट्ट गणेश रावलज्यू, डा. रश्मि सिंहज्यू र अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद्का राष्ट्रीय संगठन सचिव श्री सुनील आम्बेकरज्यू । रमेश कण्डेलज्यू !

यहाँ उपस्थित हुनुभएका पूर्वमन्त्रीज्यूहरू, माननीय सांसदज्यूहरू, पूर्वराजदूतज्यूहरू, पूर्व नेपाल सरकारका वरिष्ठ व्यक्तित्वहरू र मैले देखिरहेको छु राष्ट्रिय योजना आयोगका माननीय सदस्यज्यू । त्यस्तै यो देशका सम्पूर्ण थिङ्ग ट्यांकहरू मैले देखिरहेको छु ।

डाक्टर, इन्जिनियर, कलाकार को मात्र यहाँ छैन र ? उहाँहरू समक्ष मैले आज एउटा मुख्य अतिथि भएर आफ्ना भावनाहरू राख्न पाउँदा आफूलाई गौरवशाली ठानेको छु । अघि नै हाम्रा उद्घोषक भाईले भनिसक्नु भो, वास्तवमा यो कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि पूर्व राष्ट्रपतिज्यू हुनुहुन्थ्यो । मेरो आफ्नो कार्यक्रम आज हेटौँडामा थियो र उहाँ (पूर्व राष्ट्रपति) विरामी भई सकेपछि यो दुई देशको कुरा पनि भयो भनेर मेरा आदरणीय गुरु डा. जयराम आचार्यज्यूले हिजो मलाई साढे पाँच बजे फोन गरेर क्राइसिस मेनेजमेण्ट गरिदिनु प्यो भन्नुभयो किन कि उहाँ मेरो क्राइसिस मेनेजमेण्टको गुरु हुनुहुन्छ ।

मैले सोचें, ठीकै हो । बरू हेटौँडाको मैले गाली नै खानु परेछ भने मेरा नेपाली दाजुभाई कै गाली खाउँ । कम से कम भारत र नेपालको सम्बन्धमा बेलाबेलामा किचलो भइरहने र आज फेरी एउटा विरामी भएर गयो अर्को एउटा मन्त्री पनि भेटेनन् भन्लान् कि भनेर म अर्को कार्यक्रम क्यानसिल गरेर यहाँ आइपुगेको छु ।

अब, यहाँ मैले देखें सर्वप्रथम आज प्रतिभाशाली व्यक्तित्वहरू जो सम्मानित हुनुभएको छ, विभिन्न विधाका हुनुहुन्छ । उहाँहरूलाई म हार्दिक बधाई दिन चाहन्छु । हुन त अघि यहाँ सम्मान लिन आउँदा त सबै लाई व्यक्तिगत ढंगले मैले कंग्र्याचुलेसन त भनेकै थिएँ तर समग्रमा सबैलाई हार्दिक बधाई दिन चाहन्छु । धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

प्रतिभाको सम्मान भयो । अघि नै हाम्रो अध्यक्षजीले भन्नुभयो । विदेशमा पढेका थुप्रै विद्यार्थीहरू छन् । अमेरिकामा पढेका छन् । बेलायतमा पढेका छन् । चीनमा पढेका छन्, फिलिपिन्समा पढेका छन् । मेरो विचारमा संसारका कुनै देश छैनन् जुन देशबाट नेपालीहरूले नपढेको होओस् । म डाक्टर भोला रिजाललाई देख्दैछु । उहाँ चाहिं बंगलादेशबाट पढेर आउनुभयो । तर आज यो जुन आयोजक समितिले गयो, भारतबाट पढेर आएका व्यक्तित्वहरूलाई हामीले सम्मान गर्नुपर्दछ । किन ती प्रतिभाहरूलाई सम्मान गर्ने भन्दा करीब करीब यो देशको उन्नतिको लागि प्रगतिको लागि यहाँहरूले अझै देशको लागि केही गर्न सक्नुहुनेछ, भन्ने हिसाबले गर्नुभएकोमा यहाँहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । त्यसरी नै भारत सरकारको प्रतिनिधित्व जुन भारतीय राजदूतावास यहाँ छ त्यसका महामहिमज्यू लगायत सम्पूर्ण भारतीय राजदूतावासका पदाधिकारीहरूलाई पनि म धन्यवाद दिन चाहन्छु । उहाँहरू कै कुराबाट के थाहा हुन्छ भने उहाँहरूको सहयोग विना सायद यो कार्यक्रम गर्न हामी सफल हुँदैनथ्यौँ होला । आजका प्रतिभाहरूलाई मैले हेर्दा अघि नै पनि कुरा आयो धेरै प्रतिभाहरू जसले यो देशको योगदानका लागि धेरै कामहरू गर्नुभएको छ, उहाँहरू छुट्टनु भएको छ । त्यसको अर्थ आज जो जो सम्मानित हुनुभयो यो देशको प्रतिभा तपाईंहरूमात्र हो भन्ने कुरा होइन । अरू पनि हुनुहुन्छ । छुट्टनु भएको छ, त्यसमा पनि अघि यहाँ कुरा आयो । पोलिटिकल कुराहरू आयो । पोलिटिकलका सारा का सारा उत्पादन भारतले नै गरेको हो । त्यो कुरा हामीले भुल्न हुन्छ जस्तो मलाई लाग्दैन ।

अब, मैले यसो हेरें, अनुहार हेर्दा यदि यही कार्यक्रम नेपाल र भारतमा नभएर सायद विदेशमा भएको भए हाम्रो यो जसको अहिले यो अनुहार छ, अमेरिकनहरूले हेर्दा या बेलायतीहरूले हेर्दा या जर्मनहरूले हेर्दा हाम्रा अनुहार यी भारतीय हुन् की नेपाली हुन् छुट्ट्याउन सक्दैनन् होला । यसबाट हामीले के बुझ्नु पर्छ भने जहाँ सम्बन्ध नजिक हुन्छ, एउटा घर परिवार भित्र त्यहाँ केही किचलो पनि हुन्छ । चाहे त्यो राजाको परिवार होस् वा त्यो देशको वरिष्ठ व्यक्तित्वको घर परिवार होस् या डाक्टर, इन्जिनियर, पाइलट जेसुकै होस् त्यो घर भित्र जहिले पनि किचलो भैरहन्छ, एउटा परिवार भित्र । हामी कहिले काहीं केटाकेटीमा सोच्ने गर्थ्यौँ : राजाको घरमा त भगडै हुन्न होला, प्रधानमन्त्रीको घरमा त भगडै हुन्न होला, डाक्टर भन्ने त कहिल्यै मर्दैन मर्दैन होला । हामीले त्यस्तो सोच्यौँ । यो किन मैले भनिरहेको छु त भने यी दुई देशमा हाम्रो अलिकति समस्या छ । के समस्या छ त: संस्कृति मिल्छ । इतिहास मिल्छ । धर्म मिल्छ । अनुहार मिल्छ । डी.एन.ए. चेक गरे त्यो पनि मिल्छ । अनि त्यसको के हुन्छ भने त्यसमा बढी भगडा हुन्छ, जसरी परिवारमा कहिले काहीं हुने गर्दछ । त्यस्तै हामी दुई देशको बीचमा पनि कचिंगल हुनुलाई त्यो सम्बन्ध नजिक छ भन्ने बुझ्नु पर्छ भन्ने मलाई लाग्दछ ।

हुन त म नेपालको आज पनि उत्तरी भेगको मान्छे हुँ । यहाँ कैयनलाई थाहा छैन होला म नेपालको आजको पनि सबैभन्दा दुर्गम जिल्ला जुन जिल्लामा आजसम्म सडक जोडिएको छैन त्यहाँको मान्छे हो ।

नेपालका दुईवटा जिल्लाहरू बाँकी छन् : डोल्पा र हुम्ला । डोल्पा अर्को साल जोडिन्छ होला । त्यसको हाम्रो त्यो सडक बनाउने प्रमुख पनि यहीं हुनुहुन्छ ।

म तिब्बतको छेउमा जोडिएर बसेको मान्छे । मलाई कहिले कहिले लाग्छ, भन्ने गर्छु: नेपालमा हाम्रा विज्ञहरू आज तपाईंहरू समक्ष, म हो यो देशको मन्त्री हो तर म यो देशको नागरिक पनि हो । त्यसैले हामीले सत्य नबोल्दासम्म देश अगाडि बढ्न सक्दैन । हामी मन्त्री हुँदा सबैले डिफेन्स गर्नुपर्ने, मान्य भएपछि संसद्मा सबैलाई गाली गर्नुपर्ने । अनि व्यापारी भए पछि पनि गाली गर्नुपर्ने । त्यो गरेर अब देश चल सक्दैन । मैले मेरो उदाहरण किन दिदैछु भने म तिब्बतसँग जोडिएको जिल्लामा बस्छु, जहाँ मानसरोवर कैलाश छ । त्यो मानसरोवर कैलाशमा हिन्दू धर्मावलम्बीहरू त्यत्तिकै जान्छन्, बौद्ध धर्मावलम्बीहरू त्यत्तिकै जान्छन् र म यस्तो ठाउँमा बसेको छु : म जहिले पनि सिजनल माइग्रेसन गर्ने मान्छे ।

डाक्टर चूडामणिलाई देखिरहेको छु । उहाँ प्लानिङ कमिशनमा धेरै कुराहरू गर्नुहुन्थ्यो । हिजो मेरो जिल्लामा पुग्नुभएको थियो । आज अरूलाई पनि देखिरहेको छु । सिजनल माइग्रेसन के हुन्छ भने वर्षा भयो कि हामी डोको बोकेर तिब्बत जान्छौं । ऊन र नुन लिन जान्छौं । जब हिउँद हुन्छ, जब मंसीर लाग्छ, कार्तिक लाग्छ अनि हामी फेरी भोला बोकेर कहाँ लाग्छौं त : दक्षिण तिर लाग्छौं । भारत तिर लाग्छौं । काला पहाड भन्ने यहाँहरूले सुन्नुभएको छ, तर मेरा गाउँका दाजुभाईहरूले ती काला पहाडलाई भोगे ।

अब भन्नुहोस्, सिजनल माइग्रेसन गर्दा वर्षा भोट चाहिने भयो, हिउँदमा मधेश चाहिने भयो । त्यसको अर्थ दुईवटै हाम्रा लागि समान छन् भनेर म त्यो भन्न चाहन्छु । तर म यहाँ जोडिँदा पनि मैले भाषा बुझ्दैन । म दक्षिणमा भर्दा मैले बोल्नै जानिन भने पनि भाषा बुझेको हुन्छु । मैले खाना बुझेको हुन्छु । मैले लुगा, लत्ता त्यो बुझेको हुन्छ । यी कुरालाई पनि तपाईं हामीले भुल्नु हुँदैन भन्ने मलाई लाग्दछ ।

आज यो देशको शिक्षाको कुरा गर्ने हो भने गाउँमा जुन दुर्गम गाउँहरू थिए, त्यो बेला म आज पनि सम्झन्छु, मेरो गाउँमा पढाउन आउने मान्छे सिराहाका, सप्तरीका, पर्वतका, गुल्मीका, अर्गाखाँचीका थिए केही वर्ष अधिसम्म । त्यसरी नै यो नेपालमा पनि शिक्षा दिनको लागि यत्रो विद्वत् वर्गको अगाडि मैले भनिरहनु पर्दैन, हिजो त्यहींबाट आउनुहुन्थ्यो । बनारसबाट आउनुहुन्थ्यो । दिल्लीबाट आउनुहुन्थ्यो । हाम्रा जति पनि पुराना पुस्ताका विद्वत् वर्ग हुनुहुन्छ त्यही शिक्षाबाट शिक्षित हुनु भएको छ । त्यसैले होला सायद अब यति धेरै उत्पादन गर्नु भारतमा । यति धेरै मान्छेहरू पढेर आए । यिनले नेपालको लागि पनि केही गर्नु । जुन सम्मानले गर्दा त्यो कुरा अगाडि आओस् भन्ने कुरा हो हाम्रो पनि । हाम्रा नेताहरू म कसको नाम मात्र भनौं ? कैयौं छन् । विपी कोइराला, कृष्णप्रसाद भट्टराई, मनमोहन, पुष्पलाल, अनेकौं नेताहरूले पनि त्यहीं अध्ययन गरेका थिए । विशाल देश छ भारत ।

यद्यपि त्यति हुँदा हुँदै पनि उहाँहरूको (भारतीय) स्वतन्त्रताको क्रान्तिको लागि हाम्रा नेताहरू जेलमा पर्नुभयो । उहाँहरूको सीमाको लडाईंको लागि नेपालले आफ्नो रगत बगायो । हामीले नेपाली सेनाहरूलाई संसारभरी पठायौं । उहाँहरूको सुरक्षाको लागि पठायौं । कहिले कहिले हाम्रो देश सानो हुँदैमा हामीले हीनताबोध बोक्नु पर्ने पनि छैन किनकि वास्तवमा त्यो बेला विशाल भारतको रक्षा यही वीर गोर्खालीहरूले गरेका छन् । त्यसैले हाम्रो त्यसमा पनि रगत जोडिएको छ ।

आज संयोग भन्नु पर्छ, हिजो के के कारणले हो मलाई थाहा छैन, महामहिम राष्ट्रपति नेपाल भ्रमणमा आउँदा मैले त्यो बेला सवारी मन्त्री हुने मौका पाएँ । पहिलो दिन मलाई त आफ्नै सेना र प्रहरीले यता धकेल्छन् उता धकेल्छन्, कसैले चिन्दैनन् । किनभने हुम्लाको मान्छे, पहिलो मन्त्री भएको छ । को

होला यो भनेर नचिनेर धकेल्छन् । सायद महामहिम राजदूतलाई यो कुरा थाहा छ । जब मैले केही कुरा बुझें कसैले भनेनन् । भारतीय त्यो बेलाका जर्साहबहरूले भन्नुभयो कि हामीले दिन नसकेको सुरक्षा पनि नेपालले दियो । अनि हुँदा हुँदा त पछि मलाई के भन्न थाले भने : तपाईं जर्साब हो भनेर सोधे । म जर्साब होइन, म मन्त्री हो । बिहान ६ बजेबाट बेलुकी म सात आठ बजेसम्म त्यहीं ड्यूटी मैँ खटिरहेको थिएँ । सायद हाम्रो महामहिम राजदूतले भन्नुहोला । किनकि, हाम्रो पनि देशको साँच्चैँ सेक्युरिटीमा हेर्ने हो भने नेपाल संसारमा कोहीभन्दा कम छैन भन्ने देखाउनको लागि पनि हामीले गरेका कुराहरू हुन् ।

आज तपाईंहरू आउनुभयो । मैले देखेको छु । डक्टर पढेर आउनुभयो, कलकत्ता तिर पढेर आउनुभयो । आजका दिनमा पनि मुम्बईमा जाने हो भने त्यही पढाई त्यहीं नै भइरहेको छ । डाक्टरको कुरा गर्नुहोस्, इन्जिनियरको कुरा गर्नुहोस् या राजनेता कै कुरा गर्नुहोस् । आज पनि जो जो डी.आर. भुण्ड्याएका जति त उतैबाट पढेर आएको जस्तो लाग्छ मलाई ।

त्यसैले अब यी दुई देशको सम्बन्धलाई कसरी अझ विस्तार गर्ने । मलाई लाग्दैन मैले देखेको छु । म पनि केही समय बाहिर बस्दा चिम्से चिम्से आँखा देख्यो भने चाइनिज होकी भनी सोध्ने संसारले । अनि यो चूच्यो चूच्यो नाक देख्यो कि इन्डियन हो कि पाकिस्तानी भनी सोध्ने त तपाईं हामी सबैले महशुस गरेकै छौं नी ।

त्यसकारणले अब कसैलाई धारेहात देखाएर देशको विकास हुन सक्दैन तर मैले आज यहाँहरूको अगाडि भन्ने पर्छ । मेरा सिनीयर राजनेताहरू हुनुहुन्छ । मन्त्री भैसकेका हुनुहुन्छ । मेरा सिनीयर डाक्टर साहब हुनुहुन्छ । इन्जिनियर हुनुहुन्छ तर हामीले जति त्यहाँबाट ज्ञान सिकेर आयौं नेपालको लागि सदुपयोग गर्नुको गरेनौं ? त्यो आज तपाईं हामीले सोच्ने बेला आयो ।

महामहिम राजदूतले भन्नुभयो कि भारतले नेपालको लोडसेडिङ्गको लागि सवा पाँचसयदेखि छ सय मेगावाट विजुली दिँदैछ । केही साथीहरूले ताली पनि बजाउनुभयो । मेरो मनले चाहिँ मानेन । म स्पष्ट बोल्ने वक्ता हुँ । नेपालमा हामीले भन्ने गरेको, डाटाहरू के छन् म जान्दिन । डाटाहरूको कुरा गर्ने हो भने मैले सदनमा अर्कै ढंगले बोलेको छु । तर विद्युत्मा हामीले भन्ने गरेका छौं : ब्राजिल पछिको दोस्रो धनी देश नेपाल भनेर हामी भन्ने गछौं ।

शुरूमा हाम्रो नबन्दै भारतले हामीलाई पचास मेगावाट विजुली दिएको छ, नेपालको लोडसेडिङ्ग हटाउनको लागि शुरूमा । त्यो बेला हाम्रो केही विकास नभएको बेलामा । तर त्यो घट्टै जानु पर्ने हो कि बढ्दै जानु पर्ने हो ?

आज कर्णाली बनाउनको लागि, पञ्चेश्वर बनाउनको लागि या अरू बनाउनको लागि हामी यहाँ द्वन्द्व गछौं । यदि हाम्रो कर्णालीमा आज भन्ने हो भने म यहाँ लक्ष्मण दाईंलाई देखिरहेको छु, अब अपर कर्णाली भन्थो, अपर कर्णालीमा बस्ने म । लोअर कर्णाली चिसापानी, त्यो बीचको कर्णालीलाई कसले नाम राखिदियो अपर कर्णाली भनेर ? दैलेख कसरी अपर कर्णाली हुनसक्छ होला ? हुन सक्दैन नि । भन्नु पर्ने त मिडल कर्णाली हो नि । अनि त्यो विजुली बनाउँदा हामीले विदेशीहरूलाई सहयोग अथवा भारतलाई सहयोग माग्दा हामी भन्ने गछौं । राष्ट्रिय अस्मिताको कुरा गछौं । अनि प्रधानमन्त्रीजी, महामहिम राजदूतजी **please could you give us 500 megawatt electricity from India to clear the load sedding.** भन्दा त्यो राष्ट्रिय अस्मिता हो कि होइन ?

हामीले दिनसक्ने कुरा हामी दिऔं । विजुली हामी दिन सक्छौं, बनाउन सक्दैनौं, बनाउन लगाऔं । दुईवटा मलाई याद छ, किनकि मेरो वेशक्याम्प भनेको नेपालगञ्ज हो ।

म नेपालगञ्जबाट हुम्ला उड्दा नेपालगञ्जले भारतमा धान पठाउँथ्यो, दाल पठाउँथ्यो । चामल पठाउँथ्यो । आज सम्पूर्ण कुराहरू हामी ल्याउँछौं । अनि हाम्रा विज्ञहरू प्लानरहरू

यहीं हुनुहुन्छ । भन्छौं नेपाल कृषि प्रधान देश हो । विश्वमा जलस्रोतमा धनी तर अध्यारोमा बस्नु पर्ने । कृषिप्रधान देशले खाना नपाएर भोकभोकै मर्नुपर्ने । हाम्रो प्लानिङ्ग र हाम्रो विद्वत्ता कहानिर रह्यो ? यो खोज्न जरूरी छ अनि मात्रै हाम्रो भविष्य अगाडि बढ्न सक्दछ ।

म आज पनि अनुरोध गर्न चाहन्छु भारत सरकारलाई : शिक्षाको लागि आज भारतीय शिक्षा वर्ल्डमा नै रिनाउण्ड शिक्षा भइसकेको छ । अमेरिकनहरू, ब्रिटिशहरू, मैले अब दुईवटामात्र नाम लिइरहेको छु कि हामीले संसारमा उनीहरूलाई अगुवा भनेर मान्यौं । त्यो देशका विद्यार्थीहरू पनि आईटीको नलेजमा, हेल्थको नलेजमा भारतमा आइरहेका छन् । तर हामी नेपालीहरू कहिले कहिले अलिकति पैसा भयो भने अहिलेको जमानामा पनि के भारत पढ्नु, अमेरिका जानुपर्छ भन्ने हाम्रो सोचाई भयो । एजुकेशनमा जुन पूर्वीय शास्त्रको ज्ञानमा यो भारत प्रदेश भनेर अहिले पनि ब्राह्मणजीले पढ्दा उत्तराखण्डे भारत प्रदेशे के के भन्छन्, त्यो त मलाई आउँदैन । त्यो भनिरहेकै छन् । हामी हिजो पुष्पक विमान भनेर उडाउनेहरूका सन्तानहरू । लुप्यान्सा भनेर भन्यो आज जर्मनीले । नाम राख्दा लुप्यान्सा । लुप्य र हंस । लुप्य भनेको संस्कृतमा हावा र हंस भनेको हाँस । हावामा उड्ने हाँस भनेर उसले त्यो चाहिं प्याटेन्ट राइट लियो । हामी भएका बिर्सिएर हाँसेर बसिरहेका छौं यो देशमा । हाम्रो त्यो संस्कृति, त्यो कलालाई अब मेट्नु हुँदैन । त्यसको लागि यी दुईवटा देशको जसरी अहिले समन्वय, सहकार्यमा गइरहेका छौं त्यो जानु असाध्यै महत्वपूर्ण कुरा हो भन्ने लाग्दछ ।

अब भारतले पनि हामीलाई दुईवटा कुरा छन् : बिग ब्रदर भन्ने कुरा आउँछ नि बिग बोस भनेर । मलाई जहाँसम्म लाग्दछ : भारतीय जनताहरूले र भारतको सरकाले आफूलाई बिग बोसको रूपमा होइन अब हामीभन्दा ३२ गुणा ठूलो छ, ठूलो भएको हुनाले चाहिं ठूलो दाजु त भन्ने भयो नै । ठूलो दाजु र सानु भाई । दाजु र भाईको नाता छ । मैले लक्ष्मण दाईलाई दाई भन्नै पन्यो त । उहाँ मभन्दा जेठो बाठो हुनुहुन्छ । उहाँ चाहिं पहिला मन्त्री हुनुभएको छ । पहिला केन्द्रीय सदस्य हुनुभयो । अनि म तिम्रो चाहिं दाई, अहिले मन्त्री छु अनि तिम्रो दाई हो भन्न मिल्छ कि मिल्दैन ? सद्भावना र सम्मान गरेर कोही पनि बिग्रँदैन । आज मैले देखें : एउटा साठी पुग्न लागेको मान्छे र एउटा भखैरे २५ नाघेको मान्छे पनि सम्मानित भएका छन् ।

हामीले गर्नुपर्ने हिजो । हामी कर्णाली योजना बनाउँछौं त्यसकारण हामीलाई चारहजार इन्जिनियरहरू चाहिन्छ र रूड्कीबाट उत्पादन गर्ने भन्यौं । रूड्कमा पढेर आएका इन्जिनियरहरू जागिर नपाएर रोएर फर्किनु परेको इतिहास पनि हामीसँग छ । त्यसकारण अब म महामहिम राजदूतज्यूलाई आग्रह गर्न चाहन्छु । तपाईं

पनि अब धेरै यहाँ नबस्नु होला किनभने सर्टेन मान्छेहरूको सर्टेन टाइमहरू हुन्छन् । अब जाँदाखेरी पनि सोच्नु होला साँच्चै नेपाललाई अबको शिक्षा भनेको अपग्रेटेड एजुकेशन चाहिएको छ ।

हाम्रो यो देशमा भएको जडिबुटी यी त अमूल्य छन् । हामी के कस्ता छौं ? जुन जुन ठाउँ धनी छन् त्यसैलाई गरीब भन्ने हामी नेपालीहरूको चलन छ । जुन जुन अनाज हाम्रो लागि

औषधी हुन्छन् त्यसैलाई कुअन्न भन्ने हामी नेपालीहरू छौं । जुम्ला, हुम्ला, मुस्तांग, मनांग कहाँ भन्नुहोस्, त्यहाँ के हुन्छ ? फापर हुन्छ, कोदो हुन्छ, चिनु हुन्छ । आज डाइबिटिजको औषधी फापर । रक्त अल्पताको डाक्टर भोलाकोमा गएर आइरन चक्की दिनुस् भन्नु पर्दैन, त्यहाँको हिमालको कोदो खायो भने आइरन प्राप्त हुन्छ । यस्ता कुरालाई अनि हामी पढे लेखेकाले भन्यौं : तिमी त स्वाँठ रहेछौ, यिनी त कुअन्न हुन् । अनि कुहिएको चामल खान सिकाउने विद्वत्ता अब हामीलाई चाहिँदैन । हामीलाई कस्तो विद्वत्ता चाहियो भने हिमालमा जुन जुन चिजहरू दिएको छ, त्यो प्रकृतिले यसरी दिएको छ कि तिमीलाई औषधीका रूपमा दिएको छ । आज सुन्धारामा जानुभयो भने चिकेन व्यथि वासमती चामलको डेढसय रूपैयाँमा खान पाइन्छ, दुईसयमा खान पाइन्छ । तर फापरको ढिँडो खानु पर्यो भने दुईसय र अढाईसय तिर्नु पर्छ । यी कुरा हामीले सिकाउने हो भने हाम्रो त्यो अनाहकमा हाम्रा अन्नहरू नाश हुँदैनन् । त्यो दिल्लीमा गयो भने हाम्रो मार्से, यहाँहरूले लोटे भन्नु हुन्छ होला एक किलो लोटेको एक हजार आईसी पर्दो रहेछ । यहाँ त्यो सबभन्दा गरीबले खाने भनेर हामीले सिकायौं ।

त्यसकारणले मैले जोड्न खोजेको के हो भने अब नलेजलाई पनि रिइन्भेन्ट, रिथिंक गर्ने बेला आएको छ । वीदाउट थिंकिंग किनभने मैले कहिले कहिले यो सरकारको बेलामा पनि भन्छु, सरकारलाई पनि । यत्रो हाम्रो थिंक ट्यांकहरू हुनुहुन्छ, किन युज गरिरहेका छैनौं ? अनि आफ्नो मनमै लाग्यो : हाम्रो जति जति अहिले चेहराहरू देखिरहेको छु जुन थिंक ट्यांकले यो देशलाई परिवर्तन गर्न सक्छन् । तपाईंहरूलाई थिंक ट्यांक नबनाएर ट्यांक थिंक बनाई दिएको छ । ट्यांक भित्र लाइदिने भने कभर लाईसके पछि त त्यहाँ केही थिंक गर्नु सकिँदैन नि । यस्तो अवस्थाले अब देश अगाडि बढ्न सक्दैन ।

संसारमा आज नेपाल जस्तो देश तपाईंले कहिँ पनि पाउनु हुन्न किनकि म त थोरै घुमेको छु । संसार घुमेका व्यक्तित्वहरू यहाँ देखिरहेको छु । कुन देशमा छ, तराईको चालीस डिग्री सेन्टीग्रेडबाट उड्दा उड्दै पच्चीस मिनट, तीस मिनटमा हिमालमा पुग्ने अनि माइनस बीस सेन्टिग्रेडको चिसोले काँप्नु पर्ने । टिसर्ट लाएर जानुपर्ने अनि हामीले ज्याकेट बोकेर जानुपर्ने । भर्ने बित्तिकै ज्याकेट लाउनु पर्ने । त्यस्तो बायोडाइवर्सिटी कहीं देख्नुभएको छ ? छैन । अनि हामीले भन्ने गर्यौं : मैले त कहिले कहिले म दोहोच्याएर भन्न चाहन्छु मैले त भन्ने गरेको छु : हाम्रा गुरुहरूले पनि सही शिक्षा दिनुभएन । हामीजस्ता विद्यार्थीलाई नेपालको उत्तरतिर हिमाल पर्छ भनेर पढाउनु भयो । सबैले त्यही पढ्नुभयो होला । म जब हुर्किँएँ, चिन्ने जान्ने भएँ, गएँ त मेरो त दक्षिणतिर पो हिमाल रहेछ ।

त्यसैले एजुकेशनलाई रिइन्भेण्ट गर्नु चाहिं जरूरी छ । आज संसारको गरीब नेपाल, नेपालको गरीब कर्णाली । तपाईंहरूले भन्ने गरेको भोका, नांगा बुद्धि नभएका, विवेक नभएका र मत नभएका केही नभएका सिर्फ जंगल र ढुंगा भएका भन्ने सुन्छु ।

डोल्पामा एक किलो यासाको पचास लाख पर्छ । एक किलो च्याउको बीसहजार पर्छ । अधि मैले फापरको कुरा गरें । कोटुकी, जटामसी के के भन्नुहुन्छ । सारा भारत र चीनमा जान्छ । त्यही ठाउँमा हुन्छ । अनि हामी एउटा इन्फ्रास्टक्चर बनाउँदैनौं । एउटा राम्रो रोड एक्सेस दिँदैनौं । एयर कनेक्टिभिटी गर्दैनौं । अनि एक्काइस हजार मेगावाट बिजुली आउने ठाउँमा हामी गाउँलेलाई अँध्यारोमा राख्छौं । स्कूलमा राम्रो शिक्षा पढाउँदैनौं अनि हाँसेर बस्छौं विचरा गरीब ठाउँका मान्छेहरू ।

आज इन्फ्रास्टक्चर बनाउने हो भने नेपालका यस्ता भूमिहरू छन् : जसले संसारलाई पाल्न सक्छ । हामी कहिल्यै आफूमाथि आफैँ विश्वास गर्दैनौं । म आज यहाँहरूको अगाडि यहाँ एउटा मलाई भन्न मन लाग्यो : सधैं यो सार्वभौमसत्ता सम्पन्न नेपाल देश हो । महामहिम मोदी नेपालमा आउनुभयो । सदनमा भाषण गर्नुभयो । अनि उहाँले भन्नुभयो : नेपाल एक सार्वभौमसत्ता सम्पन्न राष्ट्र है । त्यो भन्दाखेरी हामीले सबैले ताली बजायौं । मैले पनि बजाएँ । अनि एकछिन पछि सोचेँ : नेपाल त सधैं सार्वभौम हो, उहाँले भन्दा किन ताली बजाउनु पर्यो ? we intellectual, we normal people, we politician, we don't believe our self. This is the problem.

त्यसैले आज जुन यो विद्वत् वर्गको अगाडि मैले मौका पाएको छु त्यसलाई चाहिं म उपयोग गर्दै भन्न चाहन्छु । अब यो एउटा नेपाल कमजोर भयो भने नेपालमा अस्थिरता भयो भने यहाँ भन्ने गरिन्छ :नेपालमा कहींबाट चलखेल भइरहेको छ । अस्थिरता भयो भने, नेपालीहरू गरीब भए भने उत्तर या दक्षिणका मुलुकलाई दुइटैलाई फाइदा हुँदैन । जब नेपाल सम्पन्न हुन्छ, जब नेपालमा राजनीतिक स्थिरता हुन्छ, दुइटै देशहरूको लागि नै त्यो एकदम लाभदायी हुन्छ, किनकि आज वन चाइना पोलेसी हाम्रो छ । चाइनामा पनि जाँदाखेरी आज हाम्रो मान्छेलाई गन्ने गरिन्छ ।

यदि नेपालका मान्छे सबै धनी हुने हो भने तिब्बतमा गएर लुक्नु पर्ने अवस्था नआउन सक्छ । भारतमा गएर त्यो नहुन सक्छ । त्यसैले म छिमेकी मुलुकहरूलाई पनि अनुरोध गर्न चाहन्छु कि उहाँहरूको पहिलो उद्देश्य भनेको नेपालको राजनीति त्यो स्थिरता कायम होस् भन्ने हुनुपर्छ । त्यसले गर्दा मात्रै उहाँहरूलाई शान्ति मिल्छ । जहाँ पनि संसारमा हेर्नुहुन्छ भने एउटा छिमेकी मुलुकमा अस्थिरता भयो भने त्यसको रोग अर्कोमा सरेको नै हुन्छ ।

त्यसकारणले हामीले यी कुरालाई विचार गरौं र अब आउने भविष्यमा पनि नेपालीका छोरा छोरीहरूलाई त्यही ठाउँबाट असल खालको एजुकेशन लिएर फर्केर नेपाल राष्ट्रको लागि यही बसेर सेवा गर्नु पर्दछ । जसरी पुराना पुस्ताका भारतीय अग्रजहरू यहाँ बसेर आफ्नो सेवा पुऱ्याइरहनु भएको छ, त्यो सेवा पुऱ्याउनलाई अब फेरी भारतको सहयोग होस् । यस्तै कार्यक्रम कार्यक्रमका लागि मात्र नभएर यसलाई कन्टिन्युएशन गरेर अब त्यहाँबाट उत्पादन भएर आएकाहरूले पनि यहाँ काम गरून् । किनभने यो भूगोल र माटो अनुसार मिल्ने डाक्टरी काम पनि हुन्छ । म तिब्बतमा गएँ भने मलाई के गर्छन् भने जाने बित्तिकै ओछ्यानमा लड्यो कि त्यसलाई ज्वरो आएको, टाउको दुःखे पनि स्लाइन पानी दिइहाल्छन् । त्यहाँको चलन त्यो रहेछ । त्यसैले त्यो मेडिसिन जुन माइनस ट्वेन्टिमा प्रयोग हुने मेडिसिन र फोर्टि डिग्रीमा हुने मेडिसिनको इम्प्लीकेशन पनि फरक हुन्छ भन्ने मलाई लाग्छ ।

म डाक्टर होइन । म यो एउटा लेम्यान हूँ । त्यसैले रस्साको मेडिसिन, अमेरिकाको मेडिसिन या भारतको मेडिसिन, त्यस्तै बंगलादेशको मेडिसिन र नेपालको मेडिसिन । हाम्रो भूगोल, खाना, पिना । खानाले पनि असर पार्छ । चाउमिन नै खानेहरूको एउटा कुरा हुन सक्छ । भातै खानेको अर्को हुन सक्छ, रोटी पो खानेको भिन्न होला र औषधीले पनि त्यही ढंगले काम गरेको हुन्छ । मान्छेले मेटाबोलिज्मको कुरा हुन्छ नि । एउटाले भन्छ : One apple a day, keeps the doctor away भन्छन् । कहिले कहिले एक पीस स्याउ खायो भने दिनका दिन डाक्टर चाहिने पनि हुनसक्छ । सबैको औषधी एउटै कहिल्यै हुन सक्दैन । म लेम्यान हो । डाक्टर साहबहरूले पछि सम्झाई दिनुहोला । तैले भनेको ठीक हो अथवा गल्ती छ । मैले सिक्न पाउँ ।

यी कुराहरूलाई हेरेर अब यो सम्बन्ध दिगो बन्छ । दिगो र बलियो होस् । हिजो पनि थियो, आज पनि छ । जनताको बीचमा, सरकारको बीचमा जुन संसारमा देखाउने कुरालाई चाहिँ तपाईंहरूको यो प्रतिभा सम्मान कार्यक्रमले चाहिँ त्यो ऐक्यबद्धता गर्नमा सहयोग गरोस् । हामी सबैलाई पशुपतिनाथले कल्याण गरून् भन्दै यहाँहरूबाट विदा हुन्छु ।

धन्यवाद, जय नेपाल !

Chief Guest

Shri Jeevan Bahadur Shahi

Honorable Minister for Culture, Tourism and Civil Aviation

Thank you Master of Ceremony !

Respected Deepak Kumar Adhikari, the Chairperson of this Pratibha Samman Karyakram, His Excellency Ambassador of India to Nepal, Shri Ranjit Rae, DCM Shri Vinay Kumar, the Chief Bhatta of Pashupati Ganesh Rawal, Dr Rashmi Singh and the National Organising Secretary of Akhil Bharatiya Vidyarthi Parishad Sunil Ji, PVP, Nepal National General Secretary Ramesh Kandelji. All the former ministers, honorable Members of parliament, senior personalities of Former government of Nepal, respected members of National Planning Commission and , similarly all the think-tank personalities

present here.

From which professional expertise doctors, engineers, artists are not present here? I feel honored to have an opportunity to express my feelings as a chief guest in your presence. Our Master of Ceremony has already mentioned that the chief guest of this program was our former President of Nepal. I had

a program at Hetauda today. Since the former president is not well so my respected Guru Dr Jaya Raj Acharya asked me to manage the crisis at half past five yesterday over the phone because it was a case of two countries and I could not say 'no' since he is my guru of crisis management as well. I thought it was alright, if I have to be abused, I was ready to be abused from my brothers of Nepal. There are issues in Bharat-Nepal relations. I was afraid that someone would point out today someone went being sick and the other did not even meet a minister. Considering all these matters I came here.

Now I have seen here. The personalities, who have been awarded here they have expertise in different fields. I thank you all, though I already congratulated them when they came here to receive the awards.

The talent has been awarded. Our chairperson has already said that, there are many students who studied abroad. They studied in America; they studied in Britain; they studied in China; they studied in Philippines. I do not think there is any country in the world where Nepalese have not studied. I see Dr Bhola Rijal. He returned after studying in Bangladesh. However, the organizing committee has awarded the personalities who studied in India. I thank all the personalities, who have been awarded today, for your contribution to the nation and also your firm determination that you will continue your service to the nation. Similarly I also thank His Excellency and the officials of the Embassy of India to Nepal, the representative of the Government of India in Nepal. It is evident that without the cooperation of Embassy of India we would not have been able to organize this program successfully. Here, as it has already been mentioned, today looking at the awarded personalities, who have contributed a lot to the nation, I feel, many of such personalities have not been included. That means there are other personalities as well and they also have equal contribution to the making of the nation. We have not been able to include all of them in this program. All most all the political figures of Nepal are the products of Nepal. I do not think we should forget this fact.

I just have a look around. Had this program been organized in America, Britain or in Germany, not in Nepal or in India, looking at the faces in this hall today, the Americans, British and Germans would not have been able to recognize the people of Nepal and India.

What we need to understand from this is that where there is close relationship, whether that is within the family and that family is of kings or senior personalities or doctors or engineers or pilots or any other, there can have periods of crisis, within a family. When I was a child we used to think there were no quarrels in the house of the king and prime minister and doctors never die. We used to think like that. I am telling this because there are some issues between these two countries. The issues are; we have common traditions, history, religion and faces. If we check the DNA, that is also common. Just like in the family, there are issues between the two countries. I feel these issues are because of our close relationship. No one in Nepal has this answer though I come from a remote district of Nepal that does not have road connectivity even today. The two districts of Nepal that have no road connectivity are Dolpa and Humla. We expect Dolpa will be connected by road next year. The chief of the project constructing that road is also present here.

I am a person living in a place that borders with Tibet. Sometimes I feel and tell experts and today you as well, I am a minister of this country and in the same time I am also a citizen of this country. Therefore, unless we speak the truth the nation does not go forward. When we are minister, we have to defend ourselves, when we are honorable we have to criticize everyone, and businessmen have to criticize other people. Doing things like this, nation cannot run anymore. Why I am giving my own example is that I live in a district that borders with Tibet where the Kailash of Mansarovar is situated. Hindus go to the Mansarovar Kailash and similarly Buddhists as well and I live in such a place where seasonal migration is very common.

I see Dr. Chudamani. He used to talk lot about planning. Yesterday he visited my district. Today also I see other people as well. What is seasonal migration for us is when it

rains we carry bamboo basket and go to Tibet. We carry wool and salt. When it is winter, i.e., the month of Kartik or Mangsir, we carry bags and move to South. We move towards India. You might have heard the black hills but the brothers of my village experienced those black hills. Now please tell me in seasonal migration we need Tibet in rainy seasons and we need Madhesh in winter. That means we need both equally that is what I want to say. Although my district borders with Tibet I do not understand their language. When I go down the south I understand the language even if I am unable to speak. I understand the food; I understand the dress. I feel things like this should not be forgotten.

When we talk the education of this nation, when there were remote villages in the rural areas, I still remember, the people who came to teach were from Siraha, Saptari, Parbat, Gulmi and Arghakhachi till recent years.

Similarly, I do not have to say in front of this intellectual community, in Nepal also people used to come to educate from same places. They used to come from Banaras; they used to come from Delhi. All our elderly generation got education there. That is why so many intellectuals were produced in India. So many people got educated there and returned Nepal. Let this India educated community do something for Nepal. We want this award program would bring them in the front line of the society. How many leaders of our country can I name? B. P. Koirala, Krishna Prasad Bhattarai, Manmohan, Pushpalal and many more. Thousands of leaders of Nepal got education in India. India is a vast country.

In spite of all these our leaders went to jail for the independence movement of India. Nepal shed blood for the border war of India. We sent our soldiers across the globe. We sent our soldiers for their security. Being a small nation we need not feel inferior to ourselves because, indeed, in critical situation the brave Gurkhas protected the great India. Therefore our blood is connected with India.

Today it is just a coincidence, yesterday what were the reasons I do not know. When His Excellency, President of India visited Nepal, I had the opportunity to be the minister for transport. On the very first day our own army personnel and police personnel pushed me here and there, no one knew who I was. Because a man from Humla, who has become a minister for the first time, I got pushed away thinking a commoner. Perhaps His Excellency ambassador of India to Nepal was also aware of it. When I understood, no one said anything. From the next day, in the history of Nepal, and the Indian military officials as said that Nepal gave a security to His Excellency that they were not able to. As they began to say that if I was a military officer. I told them no I was not a military officer but a minister in the Government of Nepal. I was on duty from six in the morning till eight in the evening. Perhaps His Excellency the Ambassador would say about it. We wanted to show the world that, if we see our country in terms of security, we are not lagging behind in the security of VVIPs.

Today you have come. I have seen. You studied medicine and came, you studied somewhere in Kolkata. Today also people go to Mumbai and study there. You talk of medical doctors, engineers or political leaders. I feel those who have got the tag of doctorate they came from there.

Therefore the question is how to expand the relation of these two countries. I do not feel I have seen. When I lived in abroad for some time, this world asks if you are Chinese if you have small eyes. And if you have pointed nose you are asked if your are an Indian or Pakistani. We all are well aware of this experience.

Because of these reasons, we understand that we cannot develop our nation cursing someone but I have to tell you here. Here we have senior political leaders. They have served as ministers in the government. Here we have senior medical doctors and engineers. The question is whether we have been able to use the knowledge we have earned for the right purpose or not. The time has come to consider this question seriously now.

His Excellency, the Ambassador of India to Nepal, said that India is exporting from 525 to 600 megawatt of electricity to curb the load shedding. Some of our friends applauded. My heart said something different. I am a straight forward person. I have no idea of the data. About the data I speak differently in the house. With regards to electricity we often say Nepal is second richest country next to Brazil in the world.

In the beginning India gave 50 megawatt of electricity to overcome load shedding. In those days we did not have any development. The question is whether that needs to be increased or decreased in course of time.

Here we are in conflict to construct Pancheshwor or Karnali or any other projects. If we talk about Karnali today I see my elder brother Laxman. And if we talk about upper Karnali, I live there. Lower Karnali Chisapani and the land between these have been named as Upper Karnali. How can Dailekh be Upper Karnali? How can it be? That is to be called Mid-Karnali. And when constructing electricity project and cooperating with foreign agencies or India we often talk about our national self or pride. And Honorable Prime Minister, His Excellency Ambassador, when we ask, 'Please could you give us 500 megawatt electricity from India to clear the load shedding?' is not that national self or pride? What we can give, let's give it. We can give electricity but we cannot construct electricity projects, let them construct. I remember two things because my base camp is Nepalgunj.

When I fly from Nepalgunj, Nepalgunj used to export rice, pulses and paddy to India. Today we bring everything from India. And our experts and planners are here. We say Nepal is an agricultural country. Very rich in electricity but, destined to live in

darkness. In spite of being an agricultural country, people here die of starvation. Where is our planning gone? Where is our wisdom gone? This needs to be searched out. Only then our country will move forward.

Today I also want to request the government of India. The education system of India has become renowned all over the world. We considered Americans and British, I mentioned only two, as leaders in the world. The students of these countries are also coming to India to study information technology and health sciences. But we Nepalese think, if we have money, why we should go to India, not America. In terms of education and eastern philosophical knowledge even today Brahmans, while chanting mantras, mention northern region the country of Bharat, though I cannot recite here all. We are the ancestors of those who used to fly the Pushpak Viman. Germans said it today Lufthansa. They named it Lufthansa. Luft and hansa. In Sanskrit luft means wind and hansa means duck. Germans got the patent right as a duck flying in the air. And we had that and forgot and we just live with a laugh. We should not erase that tradition and art of ours. I feel the way these two countries are moving ahead in cooperation is a very important matter at this moment.

Now there are two things with India. There is always people talk about India as big brother and big boss. Whatever the matter is, I feel the people of India and the Government of India should not present as big brother or big boss. India is 32 times bigger than Nepal. As India is bigger than Nepal, it is a common sense to address India as a big brother. Elder brother and younger brother. The relationship of elder and younger brother. I have address Laxman as elder brother. He is elder than me in age and experience. He is a minister for women. Earlier he was central committee member. And I am your elder brother, now I am a minister. Can't you call me elder brother? There is nothing wrong when we respect and have goodwill with others. Today I saw that a person in sixties and another person in his mid-twenties got the award.

The time has gone. We make the project for Karnali and we need 4000 engineers and we requested India to produce these engineers from Roorkee. Those engineers who studied in Roorkee did not get job and are suffering. We also have this in our history. Therefore what I want to request His Excellency is that you also do not stay back here in Nepal. This is because everyone has certain time. Now while going you have to understand that Nepal needs upgraded education.

We have lots of herbs. What we have? We have very rich places but we have a tradition to call those regions poor. The grains that can be sued as medicine we, Nepalese, call them bad grains. What can you grow in Jumla, Humla, Mustang and Manang? There you can grow *phapar* and *Kodo*. Do you know these grains? Today *Phapar* is the medicine

for diabetes. You do not have to ask Dr Bhola for the tablets to treat your iron deficiency; you can get enough iron if you eat Kodo grown in Himalayan region. We educated said things like this are bad grains and you, who eat these are stupid. Now we do not need the wisdom that teaches us to eat rotten rice. What kind of wisdom we need today is what has the nature bestowed to us in the Himalayan region that needs to be properly utilized because the Mother Nature has given us in the form of medicine. Today you can pay chicken with Basmati rice at Rs 150 or Rs 200 at Sundhara. But in the same place for the dish of *Phapar* you have to pay Rs 200 to Rs 250. If we teach these things, and if you go to Delhi, our *marse*, you might call *lote*, you have to pay Rs 1000 in Indian currency for one kilogram. Here we taught that is the food for the poorest.

Therefore what I want to connect is that we have to reinvent, rethink our knowledge. The time has come. Without thinking because I, very often, tell my government as well that why we are not using our think tanks for nation building. And I feel that our think tanks can bring a positive transformation to our nation. You have been made tank think, not think tank. You cannot think because the tank has been covered with the lid so you cannot think. With these conditions the nation cannot move ahead.

You cannot find any country like Nepal in the world. I have not been to many countries; here I see many people who have to many countries of the world. Is there any country where you have 40 degree and, while flying for 25/30 minutes, you feel the chill of minus 20 degrees. You start with a T-shirt and land with a heavy jacket. Have you experienced such a biodiversity anywhere in the world? And we used to say and I repeat it and I often say. Our teachers did not give us proper education. We were taught that there is the Himalayas towards the north. I feel all of you have read like that. And when I grew, I started knowing and understanding, I found the Himalayas was to the south.

Therefore education needs to be reinvented. Today Nepal is the poorest in the world and Karnali is the poorest region of Nepal. What you say hungry, the people without wisdom, people without reason, people without vote, people only with rocks and jungle are the people of Karnali. In Dolpa one has to pay 5 million (Nepali rupees) for a kilogram of *Yarsagumaba*. For one kilogram of mushroom you have to pay twenty thousand Nepali rupees. I have already mentioned *Phapar*. *Kotuki*, *Jatamasi* whatever you call. All these things are sold in the markets of India and China. It is there. And we do not have the facility of infrastructure. We do not have road access. And we do not have air connectivity. We keep our villagers in darkness where we can produce 21000 megawatt electricity. We do not teach properly at schools. We laugh and say poor people, the people of poor regions.

If we construct infrastructure, Nepal has such places that can feed the entire world. We never trust our own capabilities. I want to tell one thing in front of you all. Nepal is always a sovereign nation. Honorable Narendra Modi came to Nepal. He delivered a speech in the parliament. And he said Nepal is a sovereign nation. When he said this there

was a large applaud. I also clapped and I thought for a while Nepal has been a sovereign forever and why I should clap when he said it. We intellectuals, we normal people, we politicians, we don't believe ourselves. This is the problem.

Therefore I have an opportunity to speak in front of this community of intellectuals, using that opportunity I would like to say that, when Nepal is weak or there is instability in Nepal, it is often said that external forces are responsible for such instability. When there is instability, when Nepalese people become poor, neither the nation in the north nor the nation in the south is benefitted. When Nepal becomes prosperous and when there is political stability in Nepal, both the nations get benefit of it. We have one China policy. When we go to our China, it is said to the people.

If all the people of Nepal become rich, there will not a situation to go to Tibet and rob Tibet. That may not happen in India as well. Therefore I request the countries of our neighborhood that their objective should be the stability in Nepal. That brings peace for them as well. If you see the world, the instability of one nation can cause instability in several other nations.

Because of these reasons we considered these factors. In future the children of Nepal, who returned after education there, should not be proud of getting lots of money but they have to serve the nation like the elderly people have been doing and I expect there would the continuous assistance of India. Not just for similar programs but also continuing such programs, the people, who got education there, will have medical education that suits our soil and geography. If I go to Tibet, what they do is that they just give saline water whether one has headache or fever. I found that it was the tradition of the land.

I thought the implication of medicine in 40 degrees of temperature and minus 20 degree temperature will be different.

I am not a medical doctor. I am a lay man. The medicine of Russia, the medicine of America, or the medicine of India and similarly the medicine of Bangladesh and the medicine of Nepal. Our geography, food and drink. Foods also have effects. People who eat Chowmein may have different things. People who eat rice may have different things. People who eat Roti may have different things. Similarly the medicine may also function differently.

The matter of human metabolism is also important. One says ‘One apple a day, you don’t need a doctor’. Sometimes if you had a piece of apple, you may have to visit your doctor every day. Everything does not have same medicine. I am a lay man. Doctors would better explain later. What I have said is true or wrong .Let me have an opportunity to learn.

Considering these matters this relationship becomes long lasting. Let it be long lasting and strong. It was yesterday and it is today. Among the people and between the governments. Let this program of award distribution enhance the cooperation and solidarity. Let the Lord Pashupati bless all of us. With these words I take leave of you all.

Thank you all, Jaya Nepal !

धन्यवाद ज्ञापन

प्रदीप कुमार उपाध्याय

अध्यक्ष, ग्राफ्टाई, नेपाल

माफी पाउँ, म प्राविधिक मान्छे परेकोले बोल्ने अभ्यास त्यति छैन । म लेखेको पढ्छु ।

यस प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम २०७३ का आदरणीय सभापतिज्यू । प्रमुख अतिथि माननीय मन्त्रीज्यू, विशिष्ट अतिथि माननीय नेपालका लागि भारतका राजदूत महामहिम रञ्जित रेज्यू, विशिष्ट अतिथिज्यूहरू । मञ्चमा आसीन विशिष्ट व्यक्तित्वहरू, सम्मानित व्यक्तित्वज्यू तथा यहाँ उपस्थित महिला तथा सज्जनवृन्द । ग्राफ्टाई, नेपालको अध्यक्षको नाताले यस मञ्चबाट ग्राफ्टाई, नेपालका बारेमा छोटकरीमा केही जानकारी गराउन चाहन्छु ।

ग्राफ्टाई, नेपाल भारतको पूणेमा रहेको फिल्म एण्ड टेलिविजन संस्थानबाट सिनेमाका विविध विधाहरू पढेर आएका नेपालमा रहेका पूर्व विद्यार्थीहरूको अल्मुनाई संस्था हो । हालसम्म करीव चार दर्जन नेपालीले एफ.टी.आई.आई.बाट शिक्षा प्राप्त गरी नेपालको फिल्म तथा टेलिविजन क्षेत्रको विकासमा विशिष्ट योगदान पुऱ्याउँदै आएका छन् । हाम्रा केही सदस्यहरू आज सम्मानित पनि हुनुभएको छ । समस्त सम्मानितज्यूहरू का साथै हाम्रा साथीहरूलाई पनि सम्मान पाउनुभएकोमा हार्दिक बधाई ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

यस कार्यक्रममा आफ्नु अमूल्य समय दिई कार्यक्रमलाई सफल बनाउन सहयोग गरिदिनुहुने आदरणीय प्रमुख अतिथिज्यू, विशिष्ट अतिथिज्यू तथा अन्य विशिष्ट महानुभावहरू लगायत सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई आयोजकका तर्फबाट धन्यवाद दिन चाहन्छु । यसका साथै यस कार्यक्रमलाई मूर्त अमूर्तरूपमा सहयोग पुऱ्याउने समस्त निकाय, व्यक्तित्व तथा उपस्थित सञ्चारकर्मीज्यूमा धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद !

Vote of Thanks

Pradeep Kumar Upadhyaya

Please forgive me I am technical person and I do not have much practice of public speaking. I read out what I have written.

Respected Chairperson of this Pratibha Samman Program 2073. Chief Guest Honorable Minister, Special Guest His Excellency Ambassador of India to Nepal Shri Ranjit Rae, Special Guests. Special personalities on the stage, all the personalities who have been awarded today and all ladies and gentlemen.

As a chairperson of GraFTii, Nepal, I want to introduce GraFTii, Nepal in brief from this platform.

GraFTii, Nepal is an alumni organization of the scholars who studied different aspects of cinema studies at Film and Television Institute in the Indian city of Pune. So far about four dozen of scholars studied at FTII and they have been contributing to the advancement of cinema and television industry. Some of our members have been awarded today. I congratulate members of GraFTii, Nepal for receiving the awards.

I want to thank the respected chief guest of the program for making this program a success being available here in spite of his busy schedule, special guest and all special personalities present here. Similarly I also want to thank all the organizations, personalities and present media persons, who contributed to the program directly or indirectly. Thank you all !

प्रथम पटक आयोजित
प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम-२०७३

माघ ८ गते, शनिवार-२०७३ । जनवरी २९, २०१७
अमृतभोग कम्प्लेक्स, डिल्लीबजार, कालिकास्थान, काठमाडौं ।

सम्मानित व्यक्तित्वहरू

आयोजक संस्थाहरू

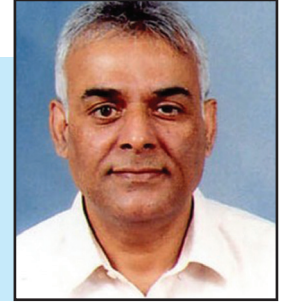

नाम, थर : डा. अनिल कुमार ऋ

ठेगाना

स्थायी : तिलाठी गा.वि.स. ३, सप्तरी

अस्थायी : काठमाडौं, नेपाल

कार्यरत संस्था

नाम : नेपाल मेडिकल कलेज, काठमाडौं विश्वविद्यालय

ठेगाना : जोरपाटी, काठमाडौं

पद : विभाग प्रमुख, ओ.आर.एल (ORL) एवं एच.एन.एस.(HNS)

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : बनारस विश्वविद्यालय

ठेगाना : वाराणसी, उत्तरप्रदेश, भारत

तह : एम.वि.वि.एस. एवं एम.एस.(ENT)

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९९५

प्रकाशन एवं प्रस्तुति

- ❖ विभिन्न पुस्तक प्रकाशन
- ❖ विभिन्न सेमिनारमा कार्यपत्र प्रस्तुत
- ❖ दर्जनौं लेख तथा रचना विभिन्न जर्नलमा प्रकाशित

नाम, थर : अशोक कुमार बैद

ठेगाना

स्थायी : राजबिराज, सप्तरी

अस्थायी : आदर्शनगर, वीरगञ्ज, पर्सा

कार्यरत संस्था

नाम : शालिमार ग्रुप

ठेगाना : आदर्श नगर, वीरगञ्ज, नेपाल

पद : उपाध्यक्ष

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : राजस्थान विश्वविद्यालय, राजस्थान भारत

तह : आइ.ए.

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९७५

भ्रमण गरेका देशहरू

जापान, दक्षिण कोरिया, ताइवान, चीन, मलेसिया, बेलायत, जर्मनी, फ्रान्स, इन्डोनेसिया, अमेरिका, सिंगापुर, थाइल्याण्ड, नेदरल्याण्ड, केन्या, दुबई, पाकिस्तान, भुटान, बंगलादेश, इजिप्ट, हङ्कङ, मकाउ आदि ।

संलग्नता

- ❖ गुडविल दूत, वीरगञ्ज उपमहानगरपालिका
- ❖ निवर्तमान अध्यक्ष, वीरगञ्ज उद्योग वाणिज्य संघ
- ❖ कार्यसमिति सदस्य, सार्क चेम्बर अफ कमर्स एण्ड इन्डस्ट्रिज
- ❖ संस्थापक अध्यक्ष, नेपाल विकास परिषद्,
- ❖ भूतपूर्व अध्यक्ष, मारवाडी युवा मञ्च, वीरगञ्ज

नाम, थर : आलोक कुमार तिवारी

ठेगाना

स्थायी : फूलिका ९, कपिलवस्तु

अस्थायी : कोटेश्वर, काठमाडौं

कार्यरत संस्था

नाम : नेपाल टेलिभिजन

ठेगाना : सिंहदरबार, काठमाडौं

पद : वरिष्ठ ध्वनि इन्जिनियर

भारतमा अध्ययन गरेको वितरण

पोष्ट ग्रेजुएट इन सिनेमा एण्ड टेलिविजन, फिल्म एण्ड टेलिविजन इन्स्टिच्यूट अफ इन्डिया, पूणे, २००६

एम.ए. इन पोलिटिकल साइन्स, डा. राम मनोहर लोहिया अवध विश्वविद्यालय, फैजाबाद २००६,

एम. ए. इन ब्रोडकास्ट जर्नलिजम, ग्लोबल ओपन विश्वविद्यालय नागाल्याण्ड, २०१२

प्राप्त पुरस्कार वा सम्मानहरू:

❖ विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय फिल्म महोत्सवमा विभिन्न विधामा उत्कृष्ट अवार्ड तथा पुरस्कार प्राप्त ।

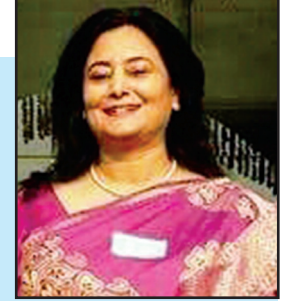

नाम, थर : डा. आशा सिंह (प्रा.प्र.ना.म.नि.)

ठेगाना

स्थायी : रामनगर बहुअर्वा, सर्लाही

अस्थायी : काठमाडौं, नेपाल

कार्यरत संस्था

नाम : नेपाल प्रहरी अस्पताल

ठेगाना : महाराजगञ्ज, काठमाडौं

पद : विभागीय प्रमुख, स्त्री तथा प्रसूति रोग विभाग

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : दिल्ली विश्वविद्यालय

महाविद्यालय : लेडी हार्डिङ्ग मेडिकल कलेज, दिल्ली, भारत

तह : एम.बि.बि.एस.

सेवा

- ❖ नेपालका मुगु, हुम्ला, जुम्ला आदि ३५ भन्दा बढी विकट जिल्लामा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन
- ❖ विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सेमिनारमा सहभागी

नाम, थर : एरिना जोशी

ठेगाना : का.म.न.पा.-२५, गंगालाल मार्ग, यत्खा,
काठमाडौं

कार्यरत संस्था

नाम : वयोधा अस्पताल

ठेगाना : बल्खु, काठमाडौं

पद : माइक्रोबायोलोजिष्ट

भारतमा अध्ययन गरेको वितरण

विश्वविद्यालय : ओस्मानिया विश्वविद्यालय, हैदराबाद, भारत

तह : एम. एस.सी. माइक्रोबायोलोजी

पूरा गरेको वर्ष : सन् २०११

प्राप्त पुरस्कार वा सम्मानहरू :

विभिन्न शैक्षिक एवं खेलकुद प्रतियोगितामा उत्कृष्टता हासिल

नाम, थर : एलिना श्रेष्ठ
ठेगाना : शंखमूल, काठमाडौं

कार्यरत संस्था

नाम : वेडिङ्ग नेपाल प्रा.लि.
ठेगाना : न्यूरोड, काठमाडौं
पद : वरिष्ठ मानव संशाधन तथा प्रशासकीय अधिकृत

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : ओस्मानिया विश्वविद्यालय
महाविद्यालय : युनिभर्सिटी कलेज अफ कमर्स एण्ड बिजनेस म्यानेजमेन्ट
ठेगाना : हैदराबाद, भारत
तह : व्यापार प्रशासनमा स्नातकोत्तर
पूरा गरेको वर्ष : सन् २०१५

प्राप्त पुरस्कार वा सम्मानहरू :

सिल्भर जुबिली स्कलरसिप (२०१३)
युनिभर्सिटी टपर इन थर्ड सेमेष्टर

प्रस्तुति

विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय सेमिनारमा सहभागिता तथा कार्यपत्र प्रस्तुति

नाम, थर : डा. चन्द्रमणि अधिकारी
ठेगाना : गौरीघाट, काठमाडौं, नेपाल

कार्यरत संस्था

नाम : नेशनल काउन्सिल फर इकोनोमिक एण्ड डेभलपमेन्ट रिसर्च (NAREC) नेपाल
ठेगाना : काठमाडौं
पद : अध्यक्ष

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : लखनउ विश्वविद्यालय, लखनउ, उत्तरप्रदेश, भारत
तह : विद्यावारिधि

भ्रमण गरेका देशहरू :

भारत, चाइना, हङ्कङ, सिङ्गापुर, मलेसिया, फिलिपिन्स, थाइल्याण्ड, श्रीलंका, दक्षिण कोरिया, इन्डोनेसिया, यूके, यु.एस.ए, नेदरल्याण्ड, जर्मनी, फ्रान्स, स्वीजरल्याण्ड, यू.ए.इ, भुटान, कतार, इजरायल

मुख्य लेखन :

- ❖ दर्जनौं अनुसन्धानात्मक पुस्तक लेखन एवं प्रकाशन
- ❖ दर्जनौं आर्थिक अनुसन्धानात्मक/विश्लेषणात्मक लेख लेखन तथा राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय जर्नलमा प्रकाशित
- ❖ विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सेमिनारमा उपस्थित तथा कार्यपत्र प्रस्तुत ।

नाम, थर : प्रा. डा. जगदीश प्रसाद अग्रवाल
ठेगाना : काठमाडौं, नेपाल

कार्यरत संस्था

नाम : चिकित्साशास्त्र अध्ययन संस्थान, त्रिभुवन विश्वविद्यालय
ठेगाना : महाराजगञ्ज, काठमाडौं
पद : डीन

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : राजस्थान विश्वविद्यालय
ठेगाना : राजस्थान, भारत
तह : एम.डि, एम.बि.बि.एस.
पूरा गरेको वर्ष : सन् १९८९

भ्रमण गरेका देशहरू

क्यानडा, थाइल्याण्ड, माल्दिभ्स, दक्षिण अफ्रिका, इन्डोनेसिया, बंगलादेश, यु.के.

प्रकाशन एवं प्रस्तुति

- ❖ तीन दर्जन भन्दा बढी पुस्तकको प्रकाशन
- ❖ दर्जनौं सेमिनारमा कार्यपत्र प्रस्तुत
- ❖ दर्जनौं लेख तथा रचना विभिन्न पत्रपत्रिकामा प्रकाशन

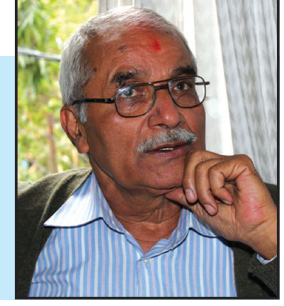

नाम, थर : ठीका पहाडी

ठेगाना

स्थायी : बर्दघाट न.पा.-१३, धनेवा, नवलपरासी

अस्थायी : काठमाडौं, नेपाल

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

संस्थान : फिल्म एण्ड टेलिविजन इन्स्टिट्यूट अफ इन्डिया, पूणे

ठेगाना : पूणे, महाराष्ट्र भारत

तह : डिप्लोमा इन एक्टिङ्ग

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९७५

सम्मान

उत्कृष्ट अभिनय मार्फत् दर्जनौं अवार्ड तथा पुरस्कार प्राप्त

सेवा

- ❖ सन् १९८४ देखि निरन्तर नेपाली चलचित्र क्षेत्रमा अभियनमा सक्रिय
- ❖ दर्जनौं चलचित्रमा उत्कृष्ट अभिनय
- ❖ विभिन्न सामाजिक संघ संस्थाहरूमा रहेर सामाजिक सेवामा सक्रिय

नाम, थर : डा. ठीकाराम पौडेल
ठेगाना : ४१/९६ गुसल गल्ली, कुमारी स्थान, बालाजु, काठमाडौं

कार्यरत संस्था

नाम : स्कूल अफ एजुकेशन, काठमाडौं विश्वविद्यालय
ठेगाना : हात्तिवन, ललितपुर
पद : सह-प्राध्यापक

शैक्षिक योग्यता

भाषा विज्ञानमा विद्यावारिधि, त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर-२००६

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : मणिपुर विश्वविद्यालय, इम्फाल, मणिपुर, भारत

तह : अंग्रेजी साहित्यमा स्नातकोत्तर

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९९६

लेखन तथा प्रकाशन :

- ❖ राजवंशी तथा सन्थाली भाषाका विभिन्न व्याकरणक पुस्तक प्रकाशन तथा लेखन
- ❖ विभिन्न पत्रपत्रिकामा शोधमूलक लेख रचना प्रकाशन

नाम, थर : तपनाथ शुक्ला

ठेगाना

स्थायी : खस बिजुवा-६, बर्कुल, कपिलवस्तु

अस्थायी : काठमाडौँ-४, धुम्बाराही मार्ग

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

संस्थान : फिल्म एण्ड टेलिविजन इन्स्टिट्यूट अफ इन्डिया, पूणे

ठेगाना : पूणे, भारत

तह : पोष्ट ग्रेजुएट डिप्लोमा इन सिनेमा एण्ड फिल्म

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९७५

सेवा

नेपाल रेडियो, नेपाल टेलिविजन तथा अन्य विभिन्न सञ्चार माध्यममा कार्यकारी प्रमुखको रूपमा रहेर लामो समयसम्म सेवा तथा राष्ट्रका लागि महत्वपूर्ण योगदान ।

नाम, थर : तुलसी घिमिरे
ठेगाना : काठमाडौँ-६, धापासी

कार्यरत संस्था

नाम : यसोधन इन्टरनेशनल
पद : व्यापार प्रमुख तथा
नेपाली चलचित्र निर्देशक, निर्माता,
सम्पादक, लेखक

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : नर्थ बंगाल विश्वविद्यालय
ठेगाना : दार्जिलिङ्ग वेष्ट बंगाल, भारत
तह : मानविकी संकायमा स्नातक
पूरा गरेको वर्ष : सन् १९७३

सम्मान तथा पुरस्कार

❖ विभिन्न चलचित्र मार्फत् उत्कृष्ट निर्देशक, सम्पादक, लेखक, आदि विभिन्न विधामा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अवार्ड तथा पुरस्कार प्राप्त

नाम, थर : दीपेन्द्र नाथ शर्मा
ठेगाना : काठमाडौं, नेपाल

कार्यरत संस्था

नाम : सचिव, शहरी विकास मन्त्रालय, निजामती सेवा, नेपाल सरकार

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : वर्धवान विश्वविद्यालय
महाविद्यालय : क्षेत्रीय इन्जिनियरिङ्ग क्याम्पस
ठेगाना : दुर्गापुर, वेष्ट बंगाल, भारत
तह : सिभिल इन्जिनियरिङ्गमा स्नातक
पूरा गरेको वर्ष : सन् १९९२

नाम, थर : दिपेश कुमार के.सी
ठेगाना : महालक्ष्मी-६, ललितपुर ।

कार्यरत संस्था

विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूमा पत्रकारिता एवं लेखन कार्य

भारतमा अध्ययन गरेको वितरण

संस्था : जवाहरलाल नेहरू विश्वविद्यालय, दिल्ली, भारत

तह : एम.फिल

पूरा गरेको वर्ष : सन् २०१२

लेख तथा प्रकाशन वितरण

- ❖ नेपाल भारत सीमा सम्बन्धि विशेष अध्ययन एवं रिपोर्ट प्रकाशन
- ❖ विभिन्न अपराध सम्बन्धि अनुसन्धानात्मक रिपोर्ट तथा लेख रचना
- ❖ अनुसन्धानमूलक लेख रचना दैनिक पत्रिकामा निरन्तर प्रकाशन
- ❖ तीनवटा उपन्यास लेखन तथा प्रकाशन

नाम, थर : दुर्जानाथ शर्मा

ठेगाना

स्थायी : फिक्कल बजार, इलाम, मेची अञ्चल ।

अस्थायी : काठमाडौं, नेपाल

कार्यरत संस्था

नाम : गोल्डेनगेट इन्टरनेशनल कलेज

ठेगाना : बत्तिसपुतली, काठमाडौं

पद : प्राध्यापक

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

संस्थान : इन्डियन इन्स्टिच्यूट अफ मास कम्युनिकेसन्स, नयाँ दिल्ली

तह : पोष्ट ग्रेजुएट डिप्लोमा इन जर्नालिज्म,

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९८०

सेवा

- ❖ गोरखापत्र संस्थान उपसम्पादक, सहसम्पादकको दायित्वमा रहेर कार्य सम्पादन
- ❖ रेडियो नेपालमा समाचार सम्पादक र वाचकको रूपमा लामो समय कार्य गर्नुभयो ।
- ❖ नेपाल टेलिभिजनमा समाचार निर्देशक, कार्यक्रम निर्देशक, नायव महाप्रबन्धक, महाप्रबन्धक आदि पदमा रहेर महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु भएको ।
- ❖ नेपालको छापा, श्रव्य र श्रव्यदृश्य माध्यममा ४० वर्षको अनवरत सेवा

नाम, थर : डा. देव नारायण शाह

ठेगाना

स्थायी : इनरूवा २, सुनसरी

अस्थायी : काठमाडौं, नेपाल

कार्यरत संस्था

नाम : नेपाल आँखा अस्पताल

ठेगाना : त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं

पद : मेडिकल निर्देशक

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : कर्नाटक विश्वविद्यालय

ठेगाना : कर्नाटक, भारत

तह : एम.बि.बि.एस.

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९७९

संस्थान : पोष्ट ग्रेजुएट इन्स्टिच्यूट अफ मेडिकल एजुकेशन एण्ड रिसर्च

ठेगाना : चण्डिगढ, भारत

तह : एम.एस.

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९८९

सम्मान

७ भन्दा बढी शैक्षिक तथा सेवा सम्मान द्वारा सम्मानित

नाम. थर : पंकज कर्ण
ठेगाना
स्थायी : विराटनगर, मोरङ
अस्थायी : सितापाइला, काठमाडौं ।

कार्यरत संस्था

नाम : चौधरी ग्रुप
ठेगाना : त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं, नेपाल
पद : वरिष्ठ परियोजना व्यवस्थापक (सिभिल इन्जिनियर)

भारतमा अध्ययन गरेको वितरण

संस्था : इन्डियन इन्स्टिट्यूट अफ टेक्नोलोजी
ठेगाना : उत्तराञ्चल, भारत
तह : एम.टेक.इन हाइड्रोलोजी
पूरा गरेको वर्ष : सन् २०१६

नाम, थर : प्रतिष्ठा कोइराला
ठेगाना : गठ्ठाघर, भक्तपुर

कार्यरत संस्था

नाम : नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान
ठेगाना : जावलाखेल काठमाडौं
पद : तालिम तथा अनुसन्धान अधिकृत

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : ओस्मानिया विश्वविद्यालय
ठेगाना : हैदराबाद, भारत
तह : व्यापार प्रशासनमा स्नातकोत्तर तह
पूरा गरेको वर्ष : सन् २०१५

नाम, थर : प्रदीप कुमार उपाध्याय

ठेगाना

स्थायी : कलैया न.पा.- ७, बारा, नेपाल

अस्थायी : बालमन्दिर टोल, नक्साल, काठमाडौं

भारतमा अध्ययन गरेको वितरण

माध्यमिक तह : विहार माध्यामिक विद्यालय बोर्ड, भारत

डिप्लोमा तह : डिप्लोमा इन इलेक्ट्रोनिक्स उत्तर प्रदेश टेक्निकल एजुकेशन बोर्ड

स्नातक तह : ग्रेजुएट इन साउण्ड रेकर्डिंग एण्ड साउण्ड इन्जिनियरिङ्ग, एफ.टि.आइ.आइ. पूणे

सेवा

- ❖ दर्जनौं नेपाली चलचित्रमा साउण्ड रेकर्डिङ्गको कार्य सम्पादन ।
- ❖ विभिन्न स्टुडियो तथा सञ्चार माध्यममा साउण्ड कन्सल्ट्यान्ट, प्रशिक्षक एवं सम्पादकको रूपमा उत्कृष्ट कार्य सम्पादन ।
- ❖ नेपाल टेलिभिजन लगायतका राष्ट्रिय सञ्चार माध्यममा ध्वनि प्रशिक्षकको रूपमा रहेर कार्य गर्नु भएको ।

नाम, थर : महेश पौड्याल

ठेगाना

स्थायी : सताशीधाम-६, दूधे, भापा

अस्थायी : नयाँ ठिमी, भक्तपुर ।

कार्यरत संस्था

नाम : अंग्रेजी केन्द्रीय विभाग त्रिभुवन विश्वविद्यालय

ठेगाना : कीर्तिपुर काठमाडौं ।

पद : सह प्राध्यापक

शैक्षिक योग्यता

अंग्रेजी साहित्यमा एम.फिल, पोखरा विश्वविद्यालय, २००८

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : मणिपुर विश्वविद्यालय

ठेगाना : मणिपुर, भारत

तह : अंग्रेजी साहित्यमा स्नातक

पूरा गरेको वर्ष : सन् २००२

भ्रमण गरेका देशहरू

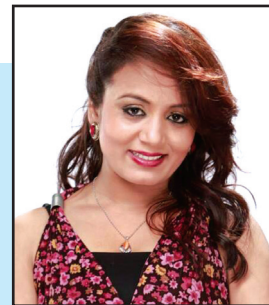
बंगलादेश, दक्षिण कोरिया, चीन, हङ्कङ्ग

लेखन एवं प्रकाशन

- ❖ दर्जनौं बाल कविता, बाल उपन्यास आदि साहित्य प्रकाशन
- ❖ उत्कृष्ट तादी किनारको गीत उपन्यास लेखन
- ❖ दर्जनौं साहित्यिक विश्लेषणात्मक लेख तथा रचना विभिन्न पत्रपत्रिकामा प्रशासन

नाम, थर : मीना निरौला (पोख्रेल)
ठेगाना : अनामनगर, काठमाडौं, नेपाल

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विज्ञान संकायमा स्नातक : मणिपुर विश्वविद्यालय, २००३
उच्च माध्यामिक तह : उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्, मणिपुर, २०००
माध्यामिक तह : माध्यामिक शिक्षा बोर्ड, मणिपुर, १९९९

प्रस्तुति विवरण

- ❖ सयौं मणिपुरी फिल्मका लागि गीत गायन
- ❖ विभिन्न सांगीतिक प्रतिस्पर्धामा उत्कृष्ट
- ❖ नेपाली तारामा उत्कृष्ट १० मा छनोट
- ❖ लामो समयदेखि पल्लेटीमा सांगीतिक यात्रामा वरिष्ठ गायकहरूको साथमा प्रस्तुति
- ❖ दर्जनौं नेपाली आधुनिक गीत रेकर्ड
- ❖ विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सांगीतिक कार्यक्रममा कुशल प्रस्तुति

नाम, थर : यशोदा पराजुली
ठेगाना : काठमाडौँ-३२, घट्टेकुलो

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

संस्थान : लिवेरल कलेज
ठेगाना : मणिपुर, भारत
तह : संगीत विधामा स्नातक

प्रस्तुति:

- ❖ १४ भन्दा बढी मणिपुरी भाषाको गीतमा स्वर दिइएको ।
- ❖ “दिन ढल्यो अँधेरी रातमा” लगायतका उत्कृष्ट सयौँ नेपाली गीतमा स्वर प्रदान ।

पुरस्कार तथा सम्मान :

- ❖ १९८७ मा मणिपुरमा भएको आधुनिक गीत, भजन र राष्ट्रिय गीत प्रतियोगितामा तीन वटै तर्फ प्रथम भई Best singer of year को पुरस्कार प्राप्त
- ❖ रेडियो नेपालको २०४८ को Classical Competition मा पुरस्कृत ।
- ❖ वातावण पत्रकार समूहको गायन प्रतियोगितामा पुरस्कृत ।
- ❖ नइकलानिधी सङ्गीत सम्मान ।
- ❖ हङ्कङ्ग नेपाली फेडेरेशनबाट सम्मान ।
- ❖ रेडियो नेपालको विशिष्ट श्रेणी गायिका । दर्जनौँ सघ-संस्थाबाट सम्मान तथा प्रसंशापत्रहरू प्राप्त ।

नाम, थर : राजेन्द्र कुमार भट्टराई
ठेगाना : काठमाडौँ-१६, नयाँ बजार

कार्यरत संस्था

नाम : राष्ट्रिय कृषि अनुसन्धान केन्द्र (NARC)
ठेगाना : ललितपुर
पद : वैज्ञानिक तथा अनुसन्धानकर्ता

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : केन्द्रीय कृषि विश्वविद्यालय
ठेगाना : इम्फाल, मणिपुर भारत
तह : कृषि विज्ञानमा स्नातकोत्तर (M.Sc.Ag)
पूरा गरेको वर्ष : सन् २००२

प्रस्तुति

- ❖ कृषि अनुसन्धानात्मक दर्जनौं आलेख विभिन्न जर्नलमा प्रकाशित
- ❖ विभिन्न सेमिनारहरूमा कार्यपत्र प्रस्तुति

नाम, थर : डा. राम एकवाल सिंह

ठेगाना

स्थायी : हजमिनिया-८, रौतहट, नेपाल

अस्थायी : त्रि.वि. प्राध्यापक आवास कीर्तिपुर, काठमाडौं

कार्यरत संस्था

नाम : केन्द्रीय शिक्षाशास्त्र, अंग्रेजी विभाग, त्रि.वि.

ठेगाना : कीर्तिपुर, काठमाडौं

पद : विभाग प्रमुख

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : दिल्ली विश्वविद्यालय

ठेगाना : नयाँ दिल्ली, भारत

तह : विद्यावारिधि

पूरा गरेको वर्ष : सन् २०१५

प्राप्त पुरस्कार वा सम्मानहरू :

गरीब तथा जेहेन्दार सम्मान, २०३३ त्रि.वि.

गरीब तथा जेहेन्दार सम्मान, २०३७ त्रि.वि.

नाम, थर : डा. रामजी गौतम

ठेगाना

स्थायी : मंगलपुर-१, चितवन, नेपाल

अस्थायी : व्यवस्थापन केन्द्रीय विभाग, कीर्तिपुर

कार्यरत संस्था

नाम : व्यवस्थापन केन्द्रीय विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय

ठेगाना : कीर्तिपुर, काठमाडौं

पद : सह-प्राध्यापक एवं कार्यक्रम निर्देशक MBM Program

भारतमा अध्ययन गरेको तिवरण

विश्वविद्यालय : बनारस हिन्दु विश्वविद्यालय

ठेगाना : वाराणसी, उत्तरप्रदेश, भारत

तह : विद्यावारिधि

पूरा गरेको वर्ष : सन् २००८

लेखन तथा प्रकाशन:

- ❖ कक्षा ११ देखि स्नातकोत्तर सम्मका पाठ्यक्रममा आधारित विभिन्न विषयगत पुस्तकको लेखन तथा प्रकाशन,
- ❖ विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सेमिनारमा कार्यपत्र प्रस्तुत
- ❖ विभिन्न जर्नलमा अनुसन्धानात्मक लेख प्रकाशन

सेवा

- ❖ प्राज्ञिक विद्यार्थी परिषद्, नेपालको राष्ट्रिय अध्यक्ष ।

नाम, थर : रोशी लामिछाने (मुसाल)
ठेगाना : रविभवन, काठमाडौं

कार्यरत संस्था

नाम : स्कूल अफ म्यानेजमेन्ट, काठमाडौं विश्वविद्यालय
ठेगाना : ललितपुर
पद : उप-प्राध्यापक

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

संस्था : ओस्मानिया विश्वविद्यालय
ठेगाना : हैदराबाद, भारत
तह : व्यापार प्रशासनमा स्नाकोत्तर
पूरा गरेको वर्ष : सन् २०१२

प्रस्तुति

- ❖ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय सेमिनारमा कार्यपत्र प्रस्तुत
- ❖ विभिन्न कार्यक्रम तथा विश्वविद्यालयमा प्रमुख वक्ताको रूपमा उपस्थित रहेर आफ्नो विषय प्रस्तुत

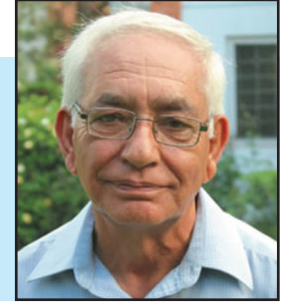

नाम, थर : लक्ष्मीनाथ शर्मा

ठेगाना

स्थायी : बर्वोटे, इलाम

अस्थायी : मितेरी मार्ग, पुरानो बानेश्वर, काठमाडौं

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

संस्थान : फिल्म एण्ड टेलिविजन इन्स्टिट्यूट अफ इन्डिया, पूणे

ठेगाना : पूणे, महाराष्ट्र भारत

तह : पोष्ट ग्रेजुएट डिप्लोमा इन सिनेमा (Direction)

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९७७

भ्रमण :

भुटान, थाइल्याण्ड, मलेसिया, सिंगापुर, हङ्कङ, रसिया,

अजरबैजान, उज्बेकिस्तान, अर्मेनिया,

पुरस्कार तथा सम्मान :

दुई दर्जन भन्दा बढि चलचित्र निर्देशन मार्फत् उत्कृष्ट निर्देशकका लागि विभिन्न अवार्ड प्राप्त

सेवा :

- ❖ नेपाली चलचित्र क्षेत्रमा लामो समयदेखि संवाद, पटकथा लेखन तथा निर्देशनमा सक्रिय ।
- ❖ एक दर्जन जति साहित्यिक कृतिहरूको लेखन तथा प्रकाशन
- ❖ विभिन्न क्याम्पसमा लामो समयसम्म प्राध्यापन पेशामा संलग्न ।

नाम, थर : एल. पी. भानु शर्मा
ठेगाना : बालुवाटार, काठमाडौं, नेपाल

कार्यरत संस्था

नाम : एपेक्स कलेज
ठेगाना : मध्य बानेश्वर, काठमाडौं
पद : क्याम्पस प्रमुख

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

संस्था : इन्स्टिच्यूट अफ चार्टर्ड एकाउन्टेन्टस् अफ इन्डिया
ठेगाना : भारत
तह : चार्टर्ड एकाउन्टेन्सी

मुख्य प्रकाशन

१५० भन्दा बढी व्यवस्थापन, अध्यात्म, योग, सकारात्मक सोचाई आदि विषयमा लेख तथा रचना प्रकाशन
विभिन्न पाठ्यक्रम सम्बन्धि पुस्तक लेखन तथा प्रकाशन

नाम, थर : शरच्चन्द्र ढणडारी
ठेगाना : का.म.न.पा. ४, कुमारीगाल, काठमाडौं

कार्यरत संस्था

नाम : राष्ट्रिय समाचार समिति
ठेगाना : का.म.न.पा.-८
पद : उप प्रमुख, समाचारदाता

शैक्षिक योग्यता

अंग्रेजी साहित्यमा स्नातकोत्तर, त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर, सन् १९९८

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विकास पत्रकारिताको चार महिने इन्टर्नसिप, नयाँ दिल्ली, भारत

भ्रमण गरेका देशहरू :

अमेरिका, सिंगापुर, मलेसिया, थाइल्याण्ड, श्रीलङ्का, कतार, इजरायल, भुटान, चीन, फ्रान्स, फिलिपिन्स, म्यानमार, दक्षिण सुडान, युगान्डा, इथियोपिया, नर्वे, फिन्ल्याण्ड

नाम, थर : इ. शालिग्राम सिंह

ठेगाना

स्थायी : इथरवा कट्टि - ०१, जनकपुर, महोत्तरी

अस्थायी : का.म.न.पा.-७, सिफल

कार्यरत संस्था

नाम : पतञ्जलि योगपीठ नेपाल

ठेगाना : मण्डिखाटार, काठमाडौं

पद : ट्रष्टी

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

विश्वविद्यालय : भीमराव अम्बेडकर बिहार विश्वविद्यालय

ठेगाना : मुजफ्फरपुर, बिहार, भारत

तह : एम.एस. सी. इन्जिनियरिङ्ग

पूरा गरेको वर्ष : सन् २०१२

भ्रमण गरेका देशहरू

श्रीलंका, बङ्गलादेश, थाइल्याण्ड, अमेरिका, स्कटल्याण्ड, चीन

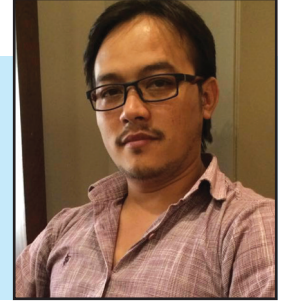

नाम, थर : इ. सागर श्रेष्ठ

ठेगाना

स्थायी : खनालथोक - ७, काभ्रे

अस्थायी : काठमाडौं, नेपाल

कार्यरत संस्था

नाम : युनिभर्सल इन्जिनियरिङ एण्ड साइन्स कलेज

ठेगाना : ललितपुर

पद : सहायक क्याम्पस प्रमुख

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

संस्था : इन्डियन इन्स्टिट्यूट अफ टेक्नोलोजी, रूर्की

ठेगाना : भारत

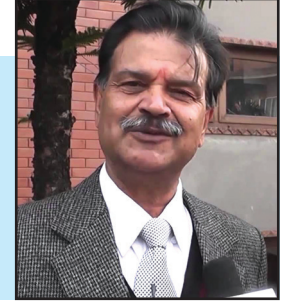
तह : स्नातकोत्तर तह (हाइड्रो इन्जिनियरिङ)

पूरा गरेको वर्ष : सन् २०१६

विभिन्न राष्ट्रिय एवं अन्तर्राष्ट्रिय सेमिनारमा सहभागी

नाम, थर : हरिहर शर्मा
ठेगाना : खोर्सानेटार, लाजिम्पाट, काठमाडौं-२

शैक्षिक योग्यता

प्रविणताप्रमाणपत्र एवं स्नातक तह : त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर

भारतमा अध्ययन गरेको विवरण

एस.एल.सी : आसाम, भारत

पूरा गरेको वर्ष : सन् १९७०

भ्रमण गरेका देशहरू

दक्षिण कोरिया, जापान, अमेरिका

सेवा

सन् १९६४ देखि रङ्गमञ्चमा सक्रिय

विभिन्न टेलिसिरियल तथा दर्जनौं चलचित्रमा अभिनय

पुरस्कार

❖ उत्कृष्ट अभिनय मार्फत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अवार्ड एवं पुरस्कार प्राप्त

सांस्कृतिक कार्यक्रमका भलकहरु

सांस्कृतिक कार्यक्रमका भलकहरु

सांस्कृतिक कार्यक्रमका भलकहरु

सांस्कृतिक कार्यक्रमका भलकहरु

सांस्कृतिक कार्यक्रमका भलकहरु

3rd December 2016: A preparatory meeting with ICCR scholars', WOSY alumni's and PVP, Nepal at Indian Embassy with H.E. Ambassador Shri ranjit Rae and Shri M. Keivom, First Secretary (Education)

भारतीय शैक्षिक संस्थानमा अध्ययन पश्चात नेपालका
विविध क्षेत्रमा लामो समय देखि सेवामा रही राष्ट्रका लागि महत्वपूर्ण योगदान
पुऱ्याउनु हुने विशिष्ट व्यक्तिहरूको सम्मानमा

प्रथम पटक आयोजित प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम - २०७३

माघ ८ गते २०७३, शनिवार । २१ जनवरी, २०१७
काठमाडौं, नेपाल

आयोजक

9th December, 2016: A preparatory dinner program at Radisson Hotel with an organizing team of Felicitation Program and Shri M. Keivom, First Secretary (Education), Embassy of India, Kathmandu, Nepal & Mrs. Keivom

19th December, 2016: A preparatory dinner meeting at Radisson Hotel with Nepali film artists who have graduated from FTII, Pune, NSD New Delhi and Senior Artist (Professor, Lyricist, Singer, Composer) of Nepal

20th December, 2016: A preparatory dinner meeting at Radisson Hotel with Medical Doctors' graduated from various medical institutes from India.

21st December, 2016: A preparatory meeting at Radisson Hotel with Engineers' graduated from various engineering institutes from India and IIT, Roorkee alumni.

22nd December, 2016: A preparatory meeting at Radisson Hotel with IIMC, New Delhi and Senior Journalists.

6th January, 2017: A preparatory meeting at Amrithhog Complex with Indian graduated in teaching professions working in Nepal.

11th January, 2017: A preparatory meeting at Radisson Hotel with Indian graduated personalities involved in political affairs, senior diplomats and scholars working in Nepal.

कार्यक्रम समापन पश्चातका भलकहरु

कार्यक्रम समापन पश्चातका भलकहरु

Organising team member of the First Felicitation Program-2073

S.N	Name	Responsibility
1.	Deepak Kumar Adhikari	Director, Neeti Anusandhan Pratishthan, Nepal
2.	Santosh Acharya	Office/Program Coordinator, NeNAP
3.	Padam Bhattarai	Country Manager, Pfizer Medical Company
4.	Dr. Dipesh KC	Program Director, GPKMF
5.	Dr. Prem Raj Neupane	Assistant Professor, Buddhism Department of NSU
6.	Narayan Prasad Dhakal	National Organising Secretary of PVP, Nepal
7.	Ramesh Kandel	National General Secretary of PVP, Nepal
8.	Alok Tiwari	General Secretary of GraFTii, Nepal
9.	Tirth Raj Aryal	Charter Accountant
10.	Dr. Ram Ekwal Singh	Reader, English Department, Faculty of Education, TU
11.	Arina Joshi	Microbiologist, Vayoda Hospital, Kathmandu
12.	Sagar Shrestha	Asst. Campus Chief, Universal Engineering & Sc. College
13.	Raju Mandal	Engineer, BN Consultant Pvt. Ltd.
14.	Pratistha Koirala	Training Officer, Nepal Administrative Staff College
15.	Rita Sharma	Treasurer, NeNAP
16.	Babu Raja Bajracharya	Officer, Nepal Bangladesh Bank
17.	Alina Shrestha	Administrative Officer, Wedding Nepal Pvt. Ltd.
18.	Nirupama Basyal	Marketing Officer, Himalayan White House Int'l College
19.	Aesha Dhungel	Senior Officer, Deurali Janata Pharmaceuticals Pvt. Ltd.
20.	Nabin Bhandari	Lawyer, Pioneer Associates, Anamnagar
21.	Pankaj Karna	Senior Project Manager, Chaudhary Group
22.	Nikesh Lamsal	President, Pariwartanka Pailaharu
23.	Srijana Banskota	Business Development Manager, Asterisk Technology P. Ltd.
24.	Laxmi Poudel	Officer, Mega Bank, Butwal Branch
25.	Ananda Koirala	Lawyer, Member of Nepal Bar Association
26.	Babin Dhungana	Associate Professor, Music, Lalitkala Campus
27.	Subeksha Shrestha Bajimaya	Program Officer, Sital Drip Irrigation Technology Industry
28.	Dilip Shrestha	Research Assistant, Anandavan Hospital, Lalitpur
29.	Basanta Tripathi	Management Counselling Officer, Ascent Consultancy Service
30.	Shubhash Paudel	Research Lab Technologist, Lalitpur
31.	Poonam Pandey	Lecturer, NIST College, Kathmandu
32.	Abhishek Khanal	Electronics and Communication Engineer
33.	Grishma Joshi	Reinsurance Officer, Nepal Re-insurance Company Ltd.
34.	Abhishek Kumar Singh	Officer, Sharada Group (Mobile Division)
35.	Bishal Kumar Singh	B.E. Electrical Engineering, VTV
36.	Rupesh Kumar Yadav	Retails Sales Executive, NIC ASIA Bank, Mirchaiya Branch
37.	Rajesh Sharma	M.Sc. in Geology